

**Strategie rozvoje
Moravskoslezského kraje
na léta 2009 - 2016**

Příloha č. 3

**Mapování názorů na současný stav a rozvojové
potřeby Moravskoslezského kraje**

ÚVOD	2
1. ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ	3
2. ČLENOVÉ ZASTUPITELSTVA MSK, STRATEGICKÉ A TEMATICKÝCH SKUPIN	18
2.1 VZOREK	18
2.2 VÝZNAM, STAV A KRITICHNOST JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ PROSTŘEDÍ KRAJE	18
2.3 CESTY K ROZVOJI MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	20
2.4 PROČ JE MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ DOBRÝM MÍSTEM PRO ŽIVOT?	27
3. STAROSTOVÉ A PRIMÁTOŘI	28
3.1 VZOREK	28
3.2 VÝZNAM, STAV A KRITICHNOST JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ PROSTŘEDÍ KRAJE	28
3.3 CESTY K ROZVOJI MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	30
3.4 PROČ JE MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ DOBRÝM MÍSTEM PRO ŽIVOT?	36
4. ZAMĚSTNAVATELÉ	37
4.1 VZOREK	37
4.2 VÝZNAM, STAV A KRITICHNOST JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ PROSTŘEDÍ KRAJE	37
4.3 CESTY K ROZVOJI MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	39
4.4 PROČ JE MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ DOBRÝM MÍSTEM PRO PODNIKÁNÍ?	45
5. OBYVATELÉ	47
5.1 VZOREK	47
5.2 VÝZNAM, STAV A KRITICHNOST JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ PROSTŘEDÍ KRAJE	48
5.3 CESTY K ROZVOJI MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	50
5.4 PROČ JE MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ DOBRÝM MÍSTEM PRO ŽIVOT?	58
6. ÚŘEDNÍCI A OSTATNÍ ZAMĚSTNANCI KRAJSKÉHO ÚŘADU MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	60
6.1 VZOREK	60
6.2 VÝZNAM, STAV A KRITICHNOST JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ PROSTŘEDÍ KRAJE	61
6.3 CESTY K ROZVOJI MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	63
6.4 ÚŘEDNÍCI A ZAMĚSTNANCI KRAJSKÉHO ÚŘADU JAKO AKTIVNÍ ÚČASTNÍCI ROZVOJE KRAJE	68
6.5 PROČ JE MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ DOBRÝM MÍSTEM PRO ŽIVOT?	68
7. STUDENTI VYSOKÝCH ŠKOL	69
7.1 VZOREK	69
7.2 VÝZNAM, STAV A KRITICHNOST JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ PROSTŘEDÍ KRAJE	70
7.3 CESTY K ROZVOJI MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE	72
7.4 ŽIVOT V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI?	81
ZÁVĚR	84

Úvod

Jednou z aktivit v rámci tvorby Strategie hospodářského rozvoje Moravskoslezského kraje na roky 2009-2016 bylo mapování názorů na současný stav a rozvojové potřeby Moravskoslezského kraje, které je tak dalším z mnoha informačních zdrojů při přípravě uvedeného dokumentu.

Toto mapování bylo provedeno prostřednictvím on-line dotazníkového šetření zaměřeného zejména na ohodnocení významu jednotlivých uvažovaných částí prostředí kraje pro existenci a rozvoj konkrétního subjektu, tj. kraje samotného, měst a obcí, firem a jedinců, ohodnocení současné úrovně těchto oblastí a návrhu opatření, která by dle respondentů měla být realizována za účelem zlepšení současného stavu. Kromě této „základní série otázek“ byly jednotlivé cílové skupiny dále žádány o zodpovězení některých specifických otázek zaměřených zejména na identifikaci pozitiv Moravskoslezského kraje pro život či podnikání a v případě studentů vysokých škol pak na rozpoznání zájmu o trvalé usídlení či neusídlení v Moravskoslezském kraji a důvodů, jež stály za tímto rozhodnutím.

Šetření, které proběhlo v dubnu a květnu roku 2009, se zúčastnilo celkem 794 subjektů spadajících do 7 cílových skupin. Tyto skupiny se mezi sebou liší jak samotnou charakteristikou respondentů, tak i dalšími skutečnostmi jako způsobem oslovení těchto skupin a zaměřením samotných otázek dotazníku. Podrobnější informace poskytuje následující tabulka.

Cílová skupina	Počet respondentů	Oslovení cílové skupiny (informační kanál, specifikace oslovené cílové skupiny)	Zaměření otázek
zastupitelé MSK	16	dopis, všichni členové cílové skupiny	rozvoj MSK
členové SES a TES ¹	24	e-mail, všichni členové cílové skupiny	rozvoj MSK
starostové a primátoři v MSK	32	e-mail, všichni členové cílové skupiny	rozvoj konkrétní obce, města
zaměstnavatelé v MSK	54	e-mail, všichni členové Krajské hospodářské komory	rozvoj konkrétní firmy
obyvatelé MSK	326	veřejná výzva v regionálním televizním vysílání, tisková konference, výzva umístěná na stránkách KÚ MSK, výzva v některých obecních (městských) periodických v závislosti na rozhodnutí konkrétního starosty (primátora) - o propagaci byli požádáni všichni starostové a primátoři MSK	spokojený život respondenta
úředníci KÚ MSK	46	výzva umístěná na intranetu KÚ MSK	spokojený život respondenta
studenti z celé ČR	296	výzva šířená informačními kanály dle specifik jednotlivých fakult, o rozšíření výzvy byli požádáni všichni děkani veřejných vysokých škol v ČR	spokojený život respondenta

Nutno podotknout, že dobrovolnost účasti na šetření, stejně jako zvolená forma on-line dotazníku implikuje nereprezentativnost vzorku, neboť respondenti šetření budou ve větší míře aktivnějšími jedinci s přístupem k internetu a znalostmi práce s ním, přičemž toto zkreslení pak bude nejvýraznější v případě cílové skupiny „obyvatelé MSK“.

Velikost jednotlivých vzorků umožnila pouze jejich omezené členění na jednotlivé podkategorie, které většinou odrážejí velikostní nebo geografické odlišnosti.

Při hodnocení uváděných odpovědí je pak zcela nezbytné brát v úvahu také odlišné zaměření otázek jednotlivých cílových skupin.

¹ Jedná se o členy Strategické expertní skupiny a Tematických expertních skupin, kteří se přímo podílejí na přípravě Strategie hospodářského rozvoje Moravskoslezského kraje na roky 2009-2016.

1. Základní zjištění

Následující text shrnuje základní poznatky vyplývající z provedeného šetření, přičemž jejich podrobnou diskuzi, stejně tak jako podrobnou specifikaci vzorku respondentů v členění dle jednotlivých cílových skupin a jejich podskupin, obsahují až kapitoly následující.

Jedním ze základních cílů tohoto šetření bylo identifikovat preference, resp. význam jednotlivých částí prostředí pro rozvoj kraje a činností respondentů, ohodnocení jejich současné úrovně a následně stanovení oblastí, jimž by měla být věnována největší pozornost.

Jak již z uvedeného vyplývá, prvním krokem je identifikace těch částí prostředí, které jsou z pohledu rozvoje kraje a spokojeného života jejich obyvatel respondenty vnímané jako nejvýznamnější. Lze říci, že tento krok směřuje k sestavení žebříčku hodnot respondentů. Uvedené pořadí jednotlivých částí prostředí obsahuje následující tabulka, přičemž prezentovaná hierarchie uvažovaných oblastí je výsledkem agregace výsledků získaných za jednotlivé skupiny a podskupiny. Snadnější orientaci ve výsledných hodnotách usnadňuje schématické rozdělení oblastí na třetiny dle jejich významnosti.

Podrobnější informace o významu jednotlivých částí prostředí dle uvažovaných cílových skupin poskytují jednak tabulky 1.1 a 1.4, jednak následující kapitoly.

Tab. 1.1: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného významu

Průměr pořadí významu oblastí dle všech základních cílových skupin	Průměr pořadí významu oblastí dle „rozvojových skupin“ (studenti VŠ + vzdělání obyvatele, 20-30 let)
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce
bezpečnost obyvatel	zdravotní péče
životní prostředí	bydlení
dostupnost a kvalita vzdělávání	dostupnost a kvalita vzdělávání
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	bezpečnost obyvatel
zdravotní péče	životní prostředí
množství a kvalita pracovních míst	množství a kvalita pracovních míst
bydlení	kultura chování (jednání) obyvatel
kultura chování (jednání) obyvatel	dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)
kvalita veřejné správy	sociální služby
vzdělanostní úroveň obyvatel	kvalita veřejné správy
sociální služby	běžně dostupný internet
běžně dostupný internet	vzdělanostní úroveň obyvatel
konkurenceschopnost firem	kulturní aktivity (kultura)
podnikatelské prostředí	vzhled veřejných prostor (okolí)
vzhled veřejných prostor (okolí)	sportovní vyžití
image Moravskoslezského kraje	konkurenceschopnost firem
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	podnikatelské prostředí
kulturní aktivity (kultura)	vědecko-výzkumné aktivity v kraji
sportovní vyžití	image Moravskoslezského kraje
architektonicky zajímavé stavby	architektonicky zajímavé stavby

Pozn.: Jednotlivé části prostředí jsou seřazeny od nejdůležitějších k nejméně důležitým..

Vnímání současného stavu jednotlivých oblastí zobrazuje tabulka 1.2, která v agregované podobě zobrazuje informace obsažené v podrobnější a informačně zajímavější tabulce 1.5.

Uvedené znalosti preferencí a vnímaného stavu umožnily identifikovat oblasti, které lze označit za kritické a jež by tak měly být řešeny primárně (jsou z pohledu respondentů vnímány jako významné a zároveň málo rozvinuté) a oblasti, jejichž priorita z pohledu dalšího rozvoje je relativně nízká (oblasti méně významné a zároveň relativně dobře rozvinuté).

Tab. 1.2: Pořadí jednotlivých částí prostředí kraje dle jejich vnímaného současného stavu

Průměr pořadí významu oblastí dle všech základních cílových skupin	Průměr pořadí významu oblastí dle „rozvojových skupin“ (studenti VŠ + vzdělání obyvatele, 20-30 let)
běžně dostupný internet	sportovní vyžití
dostupnost a kvalita vzdělávání	dostupnost a kvalita vzdělávání
sportovní vyžití	zdravotní péče
zdravotní péče	běžně dostupný internet
kulturní aktivity (kultura)	kulturní aktivity (kultura)
sociální služby	dopravní dostupnost, infrastruktura
bydlení	sociální služby
kvalita veřejné správy	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce
bezpečnost obyvatel	bydlení
dopravní dostupnost, infrastruktura	kvalita veřejné správy
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	konkurenceschopnost firem
konkurenceschopnost firem	vzdělanostní úroveň obyvatel
image Moravskoslezského kraje	bezpečnost obyvatel
vzdělanostní úroveň obyvatel	podnikatelské prostředí
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	architektonicky zajímavé stavby
vzhled veřejných prostor (okolí)	image Moravskoslezského kraje
podnikatelské prostředí	vzhled veřejných prostor (okolí)
architektonicky zajímavé stavby	kultura chování (jednání) obyvatel
kultura chování (jednání) obyvatel	vědecko-výzkumné aktivity v kraji
životní prostředí	životní prostředí
množství a kvalita pracovních míst	množství a kvalita pracovních míst

Pozn.: Jednotlivé části prostředí jsou seřazeny dle vnímaného současného stavu od nejlepšího k nejhoršímu.

Jak ukazuje tabulka 1.3, lze z pohledu respondentů jako nejkritičtější oblasti označit množství a kvalitu pracovních míst, úroveň životního prostředí a kulturu chování (jednání) obyvatel kraje. Naopak mezi oblasti nejméně problematické lze zařadit sportovní a kulturní využití, dostupnost internetu a architektonicky zajímavé stavby.

Podrobnější informace o kritičnosti jednotlivých oblastí z pohledu jednotlivých cílových skupin obsahuje tabulka 1.6 a následující kapitoly shrnující výsledky za jednotlivé cílové skupiny.

Tab. 1.3: Pořadí jednotlivých částí prostředí kraje dle „kritičnosti“, resp. naléhavosti řešení

Průměr pořadí významu oblastí dle všech základních cílových skupin	Průměr pořadí významu oblastí dle „rozvojových skupin“ (studenti VŠ + vzdělání obyvatele, 20-30 let)
množství a kvalita pracovních míst	množství a kvalita pracovních míst
životní prostředí	životní prostředí
kultura chování (jednání) obyvatel	kultura chování (jednání) obyvatel
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	bezpečnost obyvatel
bezpečnost obyvatel	kvalita veřejné správy
vzdělanostní úroveň obyvatel	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce
podnikatelské prostředí	bydlení
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	vzhled veřejných prostor (okolí)
konkurenceschopnost firem	vědecko-výzkumné aktivity v kraji
vzhled veřejných prostor (okolí)	vzdělanostní úroveň obyvatel
bydlení	konkurenceschopnost firem
kvalita veřejné správy	podnikatelské prostředí
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)
image Moravskoslezského kraje	image Moravskoslezského kraje
sociální služby	sociální služby
zdravotní péče	zdravotní péče
dostupnost a kvalita vzdělávání	dostupnost a kvalita vzdělávání
architektonicky zajímavé stavby	běžně dostupný internet
běžně dostupný internet	kulturní aktivity (kultura)
kulturní aktivity (kultura)	architektonicky zajímavé stavby
sportovní vyžití	sportovní vyžití

Pozn.: Jednotlivé části prostředí jsou seřazeny od nejvíce kritických oblastí po nejméně kritické oblasti.

Tab. 1.4: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného významu pro rozvoj kraje a spokojený život jeho obyvatel

	zastupit. MSK	členové SES a TES	starost. obcí do 20 000 obyvat.	starost. obcí nad 20 000 obyvat.	firmy v okr. OV	firmy mimo okr. OV	obyvatelé v okr. OV	obyvatelé mimo okr. OV	úředníci Krajského úřadu MSK	studenti z MSK	studenti mimo MSK	obyvatelé vzdělaní, 20-39 let	průměr: všechny skupiny bez obyv. vzdělal., 20-30 let	průměr: studenti + obyv. vzděl., 20-30 let
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	15	12	4	2	1	1	5	2	1	1	1	1	3,8	1,0
bezpečnost obyvatel	5	11	1	1	9	5	3	4	4	5	4	7	4,9	5,3
životní prostředí	1	8	5	3	12	10	1	5	3	9	5	2	5,3	5,3
dostupnost a kvalita vzdělávání	4	5	7	4	11	7	4	6	7	6	6	3	5,8	5,0
dopravní dostupnost, infrastruktura	3	1	2	5	5	3	9	9	9	7	9	9	5,9	8,3
zdravotní péče	9	18	3	6	18	12	2	1	2	3	3	4	6,8	3,3
množství a kvalita pracovních míst	6	3	12	18	13	6	7	7	8	2	8	6	8,0	5,3
bydlení	13	16	6	11	14	14	6	3	6	4	2	5	8,3	3,7
kultura chování (jednání) obyvatel	17	10	10	12	2	13	8	8	5	8	7	8	9,0	7,7
kvalita veřejné správy	10	13	8	7	7	4	10	11	10	12	11	11	9,5	11,3
vzdělanostní úroveň obyvatel	2	2	13	9	10	9	14	12	14	15	15	12	10,6	14,0
sociální služby	12	19	9	8	20	17	11	10	11	11	12	10	12,5	11,0
běžně dostupný internet	16	20	14	13	6	8	16	14	13	10	10	17	13,1	12,3
konkurenceschopnost firem	11	6	19	16	4	11	15	15	17	16	17	13	13,3	15,3
podnikatelské prostředí	14	9	17	14	3	2	19	16	19	18	19	18	14,0	18,3
vzhled veřejných prostor (okolí)	19	14	11	17	15	15	12	13	12	17	14	14	14,4	15,0
image Moravskoslezského kraje	8	7	18	15	8	16	20	19	16	20	20	20	15,6	20,0
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	7	4	20	10	17	18	18	20	20	19	18	19	15,8	18,7
kulturní aktivity (kultura)	20	15	16	20	16	19	13	17	15	13	13	16	16,1	14,0
sportovní vyžití	18	17	15	19	19	20	17	18	18	14	16	15	17,2	15,0
architektonicky zajímavé stavby	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21,0	21,0
počet respondentů	16	24	28	4	30	24	136	190	46	190	106	114	794	410

Pozn.: Čím menší je číslo pořadí, tím větší je důležitost dané části prostředí.

Tab. 1.5: Pořadí jednotlivých částí prostředí kraje dle jejich vnímaného současného stavu

	zastupit. MSK	členové SES a TES	starost. obcí do 20 000 obyvat.	starost. obcí nad 20 000 obyvat.	firmy v okr. OV	firmy mimo okr. OV	obyvatelé v okr. OV	obyvatelé mimo okr. OV	úředníci Krajského úřadu MSK	studenti z MSK	studenti mimo MSK	obyvatelé vzdělaní, 20-39 let	průměr: všechny skupiny bez obyv. vzděl., 20-30 let	průměr: studenti + obyv. vzděl., 20-30 let
běžně dostupný internet	10	3	1	9	1	1	1	1	1	4	5	3	3,3	4,0
dostupnost a kvalita vzdělávání	4	4	7	5	3	3	3	2	4	2	2	1	3,3	1,7
sportovní vyžití	2	2	5	13	4	2	4	3	6	1	1	2	3,8	1,3
zdravotní péče	3	1	11	1	2	9	2	6	2	3	3	4	3,9	3,3
kulturní aktivity (kultura)	1	5	3	4	5	4	5	4	5	5	4	5	4,2	4,7
sociální služby	12	6	12	2	8	8	7	9	9	7	8	7	7,9	7,3
bydlení	7	8	6	10	9	6	8	5	8	11	10	8	8,0	9,7
kvalita veřejné správy	5	9	2	3	13	17	13	15	3	9	11	14	9,5	11,3
bezpečnost obyvatel	6	7	10	11	14	7	12	7	12	16	14	10	10,5	13,3
dopravní dostupnost, infrastruktura	11	16	9	15	16	20	6	8	7	6	6	6	10,5	6,0
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	20	11	14	16	6	10	9	10	10	12	7	9	11,2	9,3
konkurenceschopnost firem	13	10	17	14	7	5	14	17	15	8	18	12	12,5	12,7
image Moravskoslezského kraje	9	19	13	7	12	12	16	12	11	13	16	17	13,1	15,3
vzdělanostní úroveň obyvatel	14	13	15	17	11	15	11	13	14	14	13	11	13,4	12,7
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	8	14	21	8	10	16	10	20	13	10	19	19	14,0	16,0
vzhled veřejných prostor (okolí)	15	17	8	6	18	13	18	11	19	17	15	15	14,3	15,7
podnikatelské prostředí	16	12	18	12	15	18	15	19	16	15	17	13	15,5	15,0
architektonicky zajímavé stavby	17	15	19	18	19	11	19	18	17	18	9	18	16,5	15,0
kultura chování (jednání) obyvatel	18	20	16	19	17	14	17	16	18	19	12	16	16,8	15,7
životní prostředí	21	21	4	21	21	21	21	14	21	20	20	21	18,8	20,3
množství a kvalita pracovních míst	19	18	20	20	20	19	20	21	20	21	21	20	19,9	20,7
počet respondentů	16	24	28	4	30	24	136	190	46	190	106	114	794	410

Pozn.: Čím menší je číslo pořadí, tím lepší je vnímaný současný stav dané části prostředí.

Tab. 1.6: Kritické oblasti z pohledu rozvoje kraje

	zastupit. MSK	členové SES a TES	starost. obcí do 20 000 obyvat.	starost. obcí nad 20 000 obyvat.	firmy v okr. OV	firmy mimo okr. OV	obyvatelé v okr. OV	obyvatelé mimo okr. OV	úředníci Krajského úřadu MSK	studenti z MSK	studenti mimo MSK	obyvatelé vzdělaní, 20-39 let	průměr: všechny skupiny bez obyv. vzdělal., 20-30 let	průměr: studenti + obyv. vzděl., 20-30 let
množství a kvalita pracovních míst	2	3	1	3	6	4	2	1	2	1	1	2	2,4	1,3
životní prostředí	1	1	15	1	1	3	1	3	1	2	2	1	2,8	1,7
kultura chování (jednání) obyvatel	5	6	4	2	2	8	3	2	3	3	4	3	3,8	3,3
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	3	11	2	4	5	6	7	4	6	5	8	6	5,5	6,3
bezpečnost obyvatel	10	13	5	7	9	9	4	10	5	4	3	7	7,2	4,7
vzdělanostní úroveň obyvatel	4	5	9	5	10	7	10	11	7	9	9	11	7,8	9,7
podnikatelské prostředí	7	8	3	10	3	2	12	9	9	11	13	12	7,9	12,0
dopravní dostupnost, infrastruktura	6	2	11	6	4	1	16	12	12	12	12	14	8,5	12,7
konkurenceschopnost firem	8	10	8	8	11	13	9	7	8	10	11	9	9,4	10,0
vzhled veřejných prostor (okolí)	12	9	17	17	12	12	5	15	4	8	7	8	10,7	7,7
bydlení	15	14	16	11	14	11	8	13	10	6	5	10	11,2	7,0
kvalita veřejné správy	18	12	19	18	7	5	6	6	19	7	6	4	11,2	5,7
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	13	4	7	15	15	15	14	5	11	14	10	5	11,2	9,7
image Moravskoslezského kraje	11	7	12	16	8	14	11	17	15	13	19	13	13,0	15,0
sociální služby	9	18	10	21	19	16	15	14	13	15	15	15	15,0	15,0
zdravotní péče	17	21	6	20	21	10	17	8	17	16	14	16	15,2	15,3
dostupnost a kvalita vzdělávání	16	15	14	13	17	17	18	16	16	18	16	17	16,0	17,0
architektonicky zajímavé stavby	19	16	13	14	13	20	13	19	14	20	21	18	16,5	19,7
běžně dostupný internet	14	20	21	12	16	18	21	20	21	17	17	20	17,9	18,0
kulturní aktivity (kultura)	21	17	20	19	18	19	19	18	18	19	18	19	18,7	18,7
sportovní vyžití	20	19	18	9	20	21	20	21	20	21	20	21	19,0	20,7
počet respondentů	16	24	28	4	30	24	136	190	46	190	106	114	794	410

Pozn.: Čím menší je číslo pořadí, tím kritičtější je daná část prostředí z pohledu nutnosti změny.

Jak již bylo uvedeno výše, respondenti měli také možnost navržení konkrétního opatření vedoucího ke zlepšení jednotlivých uvažovaných částí prostředí Moravskoslezského kraje. Ačkoli jsou v následujících kapitolách navrhovaná opatření relativně podrobně uváděna, lze na tomto místě shrnout nejčastěji uváděná opatření, popř. také opatření hodná zřetele.

Pro úplnost je nutno uvést, že opatření obsažená v této publikaci věrně odrážejí návrhy uváděné respondenty, což znamená uvádění opatření bez posuzování jejich relevance, resp. jejich skutečného vlivu na danou oblast, jejich reálnosti či ekonomické efektivity.

Mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce

- zvýšení kultury a „poctivosti“ politického prostředí (včetně odstranění protekcionismu a korupce) a jeho transparentnosti
- podpora vzniku a rozvoje širokospektrálních partnerství mezi subjekty (státní správa a samospráva, neziskový sektor, firmy, občané) s potenciálem rozvoje kraje a tvorba platformy pro komunikaci
- rozvoj dialogu a spolupráce s občany, podpora rozvoje občanské společnosti, tedy občanských aktivit, nestátního neziskového sektoru aj. (např. realizace projektů vyžadujících dobrovolné zapojení většího množství lidí, kteří však mohou být motivováni nějakou nefinanční odměnou jako je využívání výstupu projektu zdarma)
- systematický rozvoj měkkých dovedností obyvatel a pracovníků v sektoru služeb (efektivní komunikace, spolupráce apod.), např. rozvoj v rámci školní přípravy
- realizace programů směřujících směrem k dodržování formálních a neformálních pravidel chování, veřejné oceňování chování v souladu s těmito pravidly a veřejné odsuzování chování opačného
- vytváření míst pro setkávání obyvatel, např. parky, nekuřácké restaurace apod.
- podpora kulturních akcí, které zvyšují sounáležitost obyvatel

Kultura jednání (chování) obyvatel

- zavedení vzdělávání a výchovy občanů směrem k rozvoji osobnosti, měkkých dovedností (zejména rozvoj orientace na zákazníka), tolerance a etiky (dodržování formálních a neformálních norem chování), zejména prostřednictvím obsahové náplně povinného i celoživotního vzdělávání a informačních (reklamních) kampaní
- využití preventivních i represivních aktivit ke korekci chování (jednání) společensky nepřizpůsobivých obyvatel a jejich resocializace
- tvorba nové image obyvatele MSK, zejména „Ostraváka“, se kterou by se mohli občané ztotožnit (opustit image nevzdělaného a hrubého horníka)
- zkvalitňování a zkulturnění městského prostředí (revitalizace panelových sídlišť, vybudování oddychových zón, rozvoj kulturních aktivit a motivačních veřejných akcí apod.)
- zvýšení pravděpodobnosti dopadení a zpřísnění trestů za porušování veřejného pořádku a další trestné činy
- zkulturnění jednání politických představitelů kraje a jiných veřejně činných osob tvořících referenční skupiny obyvatel
- omezení množství výherních automatů, zákaz konzumace alkoholu na veřejnosti, znemožnění přístupu bezdomovců na nádraží a další veřejná prostranství

Vzdělanostní úroveň obyvatel

- zvyšovat kvalitu a prestiž vzdělávání, opuštění preference kvantity nad kvalitou (zvýšení kvality pedagogů, zvýšení požadavků na studenty a na jejich pracovní uplatnění), v souladu s tímto nalézt jiný systém financování a hodnocení škol
- doplnění chybějícího spektra středoškolských a vysokoškolských oborů (lékařská, právní fakulta), rozvíjet jak obory odpovídající zaměření regionu, tak obory humanitní s tendencí jejich propojení
- rozvíjet motivaci ke vzdělávání, realizovat informační a reklamní kampaně tímto směrem, a to zejména v případě skupin obyvatel, u nichž je vzdělanostní úroveň na nízké úrovni
- vytvořit dostatek kvalitních pracovních příležitostí prostřednictvím podpory znalostně náročnějších aktivit k zamezení odchodu vzdělaných pracovníků z kraje
- rozvoj měkkých dovedností celé populace Moravskoslezského kraje
- rozvoj jazykových znalostí celé populace Moravskoslezského kraje, tj. ne jen studentů škol, ale také dospělých
- finanční podpora vzdělanosti nadaných jedinců ze sociálně slabých rodin a ze sociálně znevýhodněných skupin obyvatelstva
- rozvoj alternativních způsobů vzdělávání a nových přístupů ve vzdělávání
- vznik speciálních tříd nebo školních zařízení pro nadané děti
- výstavba nové vědecké knihovny a vědeckého interaktivního muzea

Množství a kvalita pracovních míst

- podpora hi-tech aktivit a podpora inovací, jež povede k tvorbě znalostně zaměřených pracovních míst, resp. pracovních míst s vyšší přidanou hodnotou
- podpora podnikatelského prostředí a podpora příchodu a setrvání domácích i zahraničních investorů do kraje
- podpora malého a středního podnikání, podpora začínajících podnikatelů, rozvoj terciérního a kvartérního sektoru
- zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatel
- rozvoj využívání flexibilních forem zaměstnávání (částečné úvazky, flexibilní pracovní doba) a podpora firemních i veřejných jeslí a školek ke zvýšení využití pracovního potenciálu osob s malými dětmi
- rozvoj dopravní infrastruktury za účelem zvýšení pracovní síly v odlehlých lokalitách
- rozvoj a širší uplatnění nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zvýšení efektivity výdajů na tuto politiku, provádění kontrol dodržování pracovních předpisů, využití pracovního potenciálu nezaměstnaných alespoň prostřednictvím veřejně prospěšných prací
- využití finančních prostředků z EU k realizaci projektů, obzvláště v době krize, neboť tyto projekty vedle svého hlavního cíle přinášejí práci a tím zvýšení ekonomické úrovně (konkrétně např. výstavba nové vědecké knihovny, vzdělávání nezaměstnaných apod.)
- dostavba dálničního napojení kraje na zbytek republiky a okolní země

Konkurenceschopnost firem

- rozvoj malého a středního podnikání, zejména pak firem s inovačním potenciálem a s vyšší přidanou hodnotou
- podpora spolupráce vysokých škol a firem jak v oblasti aplikovaného výzkumu, tak v oblasti přípravy budoucí pracovní síly
- zpřístupnění dlouhodobých analýz a prognóz veřejnosti a zvýšení tak informací potřebných k plánování podnikání a profesního zaměření, poskytování bezplatných informačních služeb (např. možnosti exportu do jiných zemí, sektorové analýzy apod.)

- rozvoj místních, národních i mezinárodních partnerství, zejména pak tvorba těchto partnerství se špičkovými pracovišti
- zlepšení dopravní dostupnosti, zejména dokončením napojení na dálniční síť a rozšířením počtu přímých linek z letiště Mošnov (alespoň do Bruselu)
- vyzdvihovat pozitivní příklady např. prostřednictvím cyklu reportáží o firmách v kraji v médiích
- zvyšování vzdělanosti a vzdělanostních aspirací populace, podpora rozvoje lidských zdrojů
- vytvoření a udržení transparentního konkurenčního prostředí, např. v případě předkládání nabídek ve veřejných zakázkách
- uplatňování regionálního rozvoje méně rozvinutých oblastí prostřednictvím diferencované podpory podnikání a konkurenceschopnosti v jednotlivých oblastech
- podpora partnerství, networkingu a klastrů
- proexportní podpora místních firem
- vyhlásování „Krajské pečeti kvality“ nebo obdobné soutěže, při její maximální objektivitě

Podnikatelské prostředí

- podpora podnikatelského sektoru, zejména malých a středních firem, inovativních firem, firem s technologicky náročnou produkcí
- vytvořit a důsledně realizovat novou inovační strategii kraje
- podpora konkurenčního prostředí, vytváření transparentního podnikatelského prostředí s efektivní vymahatelností práva
- podpora rozvoje vzdělanosti jako podmínky pro rozvoj znalostně náročných aktivit
- zvýšení dopravní dostupnosti
- redukce administrativní náročnosti podnikání a zjednodušení právních předpisů, mimo jiné také využíváním elektronických forem komunikace
- zvýšení vstřícnosti a kvality komunikace veřejného sektoru s podnikateli
- systémový lobbying ve prospěch Moravskoslezského kraje a podnikatelů v něm působících
- zvýšení podnikatelské kultury (rozvoj etických kodexů, omezení korupce, klientelismu apod.)
- rozvoj infrastruktury podnikatelských zón

Vědecko-výzkumné aktivity v kraji

- podpora aplikovaného výzkumu a excelence ve veřejném i soukromém sektoru, vytvoření výzkumné infrastruktury alespoň středoevropského významu, a to jak z pohledu materiální vybavenosti, tak vybavenosti kvalitními lidskými zdroji, rozvoj národní i mezinárodní spolupráce při řešení vědecko-výzkumných projektů
- koncentrovat výdaje na vědu a výzkum pouze do několika vybraných oblastí s největším potenciálem rozvoje (nefinancovat vědu a výzkum plošně), možnými oblastmi zájmu jsou informační technologie, alternativní zdroje energie a materiálové inženýrství
- vzájemná spolupráce firem s vysokými školami, tj. aplikace vědy a výzkumu v podnikatelské sféře, ale také zapojení podnikatelské sféry při „výchově“ nových pracovníků, zvýšení informovanosti o možnostech takovéto spolupráce
- zajištění „spravedlivějšího“ financování vědy a výzkumu z centra při současné podpoře využití prostředků z RIS, OP VaVPI, 7RP EU a dalších zdrojů
- zvýšit propagaci vědeckovýzkumných aktivit a jejich výsledků nejen mezi odborníky a jejich potenciálními uživateli, ale také v rámci laické veřejnosti za účelem získání podpory pro tyto aktivity
- zavedení „vědeckých kroužků“ vedených odborníkem pro malé děti, jež podnítí jejich zájem o vědu, vytvoření prostoru pro zapojení středoškolských studentů do vědecko-výzkumných aktivit
- zvýšit kvalitu lidských zdrojů v oblasti vysokého školství, vědy a výzkumu

- zamezit odlivu mozků z kraje, přitáhnout mezinárodně uznávané vědeckovýzkumné kapacity
- výstavba nové vědecké knihovny

Kvalita veřejné správy

- identifikace dlouhodobě konzistentních cílů sledovaných stranami napříč politickým spektrem, což odstraní náhlé a neefektivní změny sledovaných trendů vývoje v kraji v závislosti na výsledcích voleb
- rozvoj zákaznického přístupu ve veřejné správě, přizpůsobení úředních hodin potřebám pracujícího člověka, maximální rozvoj on-line komunikace občana (podnikatele) a veřejné správy
- snižování korupce, zvýšení transparentnosti zadávání veřejných zakázek, neobcházení zákonů ze stran veřejné správy (např. zpětné vyplácení zdravotnických poplatků)
- důsledná kontrola efektivity využívání veřejných finančních prostředků (finanční audity, personální audity apod.), zveřejňování výsledků těchto kontrol
- zvýšení kvality lidských zdrojů ve veřejné správě, rozvoj odbornosti pracovníků veřejné správy a znalosti cizích jazyků, podpora kvalitního výkonu práce úředníka prostřednictvím zavedení sankcí při prokázání neprofesionálního přístupu
- snížení byrokratické zátěže veřejné správy a jejích klientů a zvýšení efektivity jejího fungování
- kumulace různých úřadů na jednom místě
- naslouchání politické reprezentace názorům občanů, větší zapojení občanů do věcí veřejných
- zvýšit reálnou dostupnost finančních prostředků z fondů EU, snížení administrativní náročnosti žádostí

Bydlení

- rekonstrukce a revitalizace panelových sídlišť, např. oprava fasád, údržba a rozvoj zelených ploch, výstavba dětských hřišť
- zvýšení nabídky bydlení pro mladé rodiny s dětmi, starší občany, sociálně slabé, obnovení výstavby nájemního bydlení
- omezení výstavby tzv. „satelitních městeček“ a developerských aktivit bez ohledu na ráz krajiny a tradice, systémově řešit „urban sprawl“
- podpora nízkenergetických, tzv. pasivních staveb, alespoň při financování výstavby z veřejných zdrojů
- liberalizace trhu s nájemním bydlením, tj. zrušení regulovaného nájemného
- zvýšení kvality životního prostředí a vzhledu veřejných prostor, zvýšení a zkvalitnění veřejné zeleně, rozvoj parků
- řešení statické dopravy v centrech měst a na sídlišťích
- podporovat rovnoměrný rozvoj měst a venkova

Dostupnost a kvalita vzdělávání

- zaměřit se na kvalitu absolventů škol a jejich uplatnitelnost na trhu práce, např. navrácením odborných škol výrobním podnikům nebo částečnou závislostí financování škol na míře uplatnitelnosti jejich absolventů
- rozvoj prestiže vysokého školství a ztráta pověsti "druhořadých, záložních škol", rozšířit nabídku oborů vysokých škol (lékařství, práva, humanitní vzdělání)
- zvýšit kvalitu pedagogů na školách (zejména v oblasti ICT, cizích jazyků, měkkých dovedností), změna způsobu výuky

- zvýšit dostupnost jeslí a mateřských škol a to nejen z kapacit, ale hlavně z pohledu časové dostupnosti těchto zařízení, neboť současná provozní doba neumožňuje vykonávat zaměstnání na plný úvazek - navrhovaná provozní doba je od 6 do 19 hodin
- plošné zavedení rozvoje měkkých dovedností, výuky etiky na školách a rozvoj samostatnosti studentů
- zvýšit prestiž vzdělanosti mezi občany
- výstavba vědecké knihovny
- informování veřejnosti o možnostech vzdělání a srovnání škol v klíčových oblastech, včetně celoživotního vzdělávání
- zvýšení dostupnosti vzdělávání (finanční i geografické, resp. dopravní), včetně celoživotního vzdělávání
- optimalizace kapacit škol ve vztahu k demografickému vývoji

Zdravotní péče

- zvýšení kvality zdravotnických služeb, zejména zavedením zákaznického přístupu ve veřejných zdravotnických zařízeních
- zajištění optimální dostupnosti lékařské péče, vyřešení nedostatku lékařů některých specializací, zejména pak v menších městech
- zkvalitnění technického vybavení veřejných zdravotnických zařízení, včetně nemocnic mimo město Ostravu
- rozvíjet špičková zdravotnická zařízení v kraji, zachování statutu fakultní nemocnice, přitáhnout odborníky
- podpora zdravého životního stylu již na školách - preventivní prohlídky, postup proti prodeji vysoce kalorických nápojů a stravy ve školách, přísný postup proti užívání cigaret, alkoholu či drog
- „zrušení proplácení regulačních poplatků krajem a investování těchto peněz do smysluplných oblastí“, zachování možnosti připlácení si za nadstandardní péči
- administrativními zásahy nenarušovat konkurenční prostředí
- kvalitní logistická řešení "odbavení" klientů ve zdravotnických zařízeních, např. prostřednictvím elektronického objednávacího systému jako v bankách

Sociální služby

- rozvoj služeb seniorům, např. domovy pro seniory, domovy s pečovatelskou službou, doprava seniorů, místa pro volnočasové aktivity apod.
- iniciovat resocializační programy pro dlouhodobé uchazeče o zaměstnání, pro osoby čelícím sociálnímu vyloučení a osoby sociálně vyloučené
- rozvoj služeb neústavního typu, podpora terénních a mobilních sociálních služeb a osobní asistence
- nastavení sociálního systému způsobem motivujícím k aktivnímu hledání zaměstnání, efektivní řešení dlouhodobé nezaměstnanosti
- ověřování skutečné potřeby sociálních dávek, nalezení alternativních metod vyplácení sociální podpory, vynucování splácení závazků a aktivity směřující k nalezení zaměstnání
- zlepšení geografické dostupnosti různých typů sociálních služeb dle skutečných potřeb, zvýšení informovanosti občanů o existujících sociálních službách
- provádění kontrol zaměstnávání „na černo“ a současného pobírání dávek sociální podpory (1 respondent)

Bezpečnost obyvatel

- větší pohyb policejních hlídek v ulicích, především v rizikových lokalitách, rozvoj kamerových systémů, dohledových systémů na kritických místech a terénních alarmů
- řešení problémů sociálně znevýhodněných skupin obyvatel, zejména pak problémů ghett
- zvýšení prestiže a respektu policie, např. zaměřením jejich práce od malicherností směrem k významným záležitostem
- zvýšení úspěšnosti policie při odhalování trestných činů a přestupků, důslednější a přísnější penalizace trestných činů a přestupků
- zavedení „policistů v civilu“
- zvyšování kvality lidských zdrojů policie - policista by měl kombinovat klientský přístup i se schopností zákroku
- snížení počtu heren
- snížení trestní zodpovědnosti na 12 let

Kulturní aktivity (kultura)

- podpora města Ostravy v dosažení titulu Evropského hlavního města kultury
- zvýšení propagace a dostupností informací o pořádaných kulturních akcích
- podpora vystoupení světových celebrit a významných kulturních akcí v kraji
- výstavba nové vědecké knihovny jako základu pro rozvoj vzdělanosti a kulturnosti obyvatel a jako zázemí pro finančně dostupné přednášky odborníků ze všech oborů lidské činnosti
- zřízení nové městské galerie v Ostravě, možnost prezentace začínajících umělců
- výstavba koncertní síně v Ostravě
- realizovat kulturu v ulicích, resp. vymanit kulturu ze zdí kamenných kulturních zařízení
- poskytnutí prostor či jiné podpory začínajícím umělcům tohoto kraje ke své prezentaci
- zvýšení podpory neziskových organizací v oblasti kultury (1 respondent)
- zvýšení geografické i finanční dostupnosti kulturních akcí, zvýšení rozmanitosti a množství kulturních akcí
- podpora kulturních akcí spojených s místní kulturou, tradicemi, zvyklostmi a historií

Sportovní vyžití

- opravy stávajících a výstavba nových veřejně dostupných sportovišť (a to i na úkor vrcholového sportu), vytvoření podmínek pro sportovní vyžití dětí (zvýšit počet dětských hřišť), rozvoj sportovního vyžití i v menších obcích
- rozšiřovat síť cyklostezek a in-linových drah
- podporovat aktivity schopné zapojit mnoho lidí různého věku, ačkoli nejsou komerčně zajímavé, včetně podpory mládežnického sportu v menších městech a obcích
- výstavba celoročně využitelného aquaparku nadregionálního významu a dalších možností pro plavání (kryté bazény, jezero v Hlučíně)
- pořádání sportovních mítinků pro „nesportovce“, tj. širokou veřejnost
- rozvoj lyžařských středisek
- zvýšení informovanosti o možnostech sportovního vyžití a propagace sportovních akcí

Architektonicky zajímavé stavby

- podpořit vznik (např. kraj ve spolupráci s městem Ostravou) architektonické dominanty schopné přitáhnout návštěvníky
- podmínit veškerou výstavbu z veřejných finančních zdrojů konáním architektonických soutěží vedoucích k vytváření inteligentních a inspirativních řešení, např. lávka Ing. arch. Evy Jiříčné
- požadovat zajímavé (kvalitní) architektonické řešení i v případě staveb menšího rozsahu, vyhnout se výstavbě typizovaných staveb ("prefabrikovaných kostek"), vytváření tlaku na investory na zajímavé architektonické řešení budov (např. obchodní galerie)
- oprava a údržba existujících historicky, kulturně či architektonicky zajímavých staveb (např. Huckleovy vily v Novém Jičíně, oblast tzv. Dolních Vítkovic v Ostravě apod.)
- revitalizace Dolní oblasti Vítkovic v Ostravě, zachování jejich původního stavu (rozumné části celého areálu) a její zapsání na seznam UNESCO, realizace projektu Nové Vítkovice
- výstavba nové vědecké knihovny, tzv. „Brikety“
- výstavba centra Karolína
- vytvoření ucelené urbanistické koncepce kraje
- zvýšení propagace (informovanosti) existujících kulturních a jiných zajímavostí

Vzhled veřejných prostor (okolí)

- zvýšit intenzitu údržby veřejných prostor (úklid, sekání trávy, pěstění tzv. anglického trávníku třeba i na úkor květinových výzdob apod.) a jejich modernizaci, v odpovídající míře také zvýšit finanční prostředky určené na tyto činnosti
- zvýšení zapojení nezaměstnaných prostřednictvím veřejně prospěšných prací do úpravy veřejných prostor
- zaměření pozornosti na rozvoj veřejné zeleně, zejména v podobě veřejných parků a lesoparků, klidových zón, „oddechových, relaxačních míst“
- rekonstrukce a revitalizace sídlišť
- oprava chodníků, zvýšení množství laviček, rozvoje dětských hřišť
- zapojit veřejnost do aktivit ovlivňujících konečnou podobu veřejných prostor (spolupodílnictví napomůže odstranit následující devastaci), účinně bojovat a tvrději postihovat vandalismus
- zpřísnění postihu za vandalismus a zvýšení pravděpodobnosti dopadení vandalů, odstraňování černých skládek a zavedení velmi tvrdých postihů pro jejich zakladatele
- opravy zdevastovaných a chátrajících objektů, zejména na hlavních třídách a veřejností nejvíce navštěvovaných místech
- pro úpravy vzhledu veřejných prostor důsledně využívat regulérních architektonicko-urbanistické soutěže
- zavést důslednou povinnost uklízet komunikace, pečovat o trávníky apod. s adresnou zodpovědností (magistráty, obecní úřady)
- dbát na harmonii vzhledu a barevnosti budov, při zachování odlišného stylu různých lokalit
- rekonstrukce hlavního nádraží v Ostravě a prostoru před ním
- využití prostoru kolem Ostravice pro volnočasové aktivity obyvatel

Životní prostředí

- výrazné omezení znečištění životního prostředí (zejména vzduchu) velkými znečišťovateli, automobilovou dopravou (např. rozvojem alternativního pohonu, omezením individuální automobilové dopravy apod.) a malými zdroji znečištění, resp. lokálními topeništi, snížení sekundární prašnosti v ulicích

- začít s účinným vymáháním zákonných norem a vyvíjením tlaku na největší znečišťovatele směrem ke snížení znečištění
- vypracování a realizace dlouhodobého plánu zlepšení životního prostředí v ostravsko-karvinské aglomeraci
- zajistit finanční účast státu na velkých ekologických projektech
- podporovat přechod od ekologicky ke znalostně náročným aktivitám
- zvýšit počet odpadkových košů a kontejnerů na separovaný odpad, podpora recyklace odpadů a snižování množství běžného komunálního odpadu, budování sběrných dvorů v obcích
- snížení světelného znečištění spojeného s veřejným osvětlením a zároveň snížení jeho energetické a ekonomické náročnosti užitím nových technologií (úsporné osvětlení)
- dobudování kanalizační sítě v obcích a městech, včetně čističek odpadních vod
- odklonění dopravy z center měst, podpora MHD a budování obchvatů, rozvoj alternativní dopravy
- propagace ekologicky šetrných aktivit, ekologicky přátelského chování
- řešení otázky hluku v problémových lokalitách

Dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)

- dokončení napojení kraje na dálniční síť české republiky, Polska a Slovenska
- výstavba hlavních silničních tahů v Moravskoslezském kraji, včetně obchvatů měst
- vytvořit efektivní systém zajištění dopravní obslužnosti menších obcí s většími městy, který bude podpořen kvalitní technickou infrastrukturou
- zvýšit rychlost a kvalitu výstavby silnic a dálnic
- rozvoj letiště Leoše Janáčka, zejména zvýšení počtu přímých i nepřímých leteckých spojů a jeho otevření většímu spektru společností, včetně tzv. nízkonákladových společností
- vyřešení nedostatečných kapacit statické dopravy ve větších městech
- posílení spojů vlaku Pendolino, prodloužení trasy vlaku Pendolino pře Karvinou do Českého Těšína
- zvýšení kvality a frekvence MHD, usnadnit prostupnost veřejné dopravy např. prostřednictvím jednotného integrovaného dopravního systému pro Moravskoslezský kraj nebo kompatibilního odbavovacího systému, přestupních terminálů apod., zvýšení počtu nízkopodlažních dopravních prostředků
- započítí regulace individuální automobilové dopravy v některých lokalitách
- podpora železniční dopravy a výstavba železničního spojení s letištěm Leoše Janáčka

Běžně dostupný internet

- rozšiřovat bezdrátovou síť a zvyšovat počet veřejných míst s bezplatným wi-fi přístupem na internet (např. mimo jiné i v nemocnicích za účelem zvýšení kontaktu nemocných se světem)
- zabezpečit pokrytí kraje vysokorychlostním internetem
- zvýšení počtu domácností s osobním počítačem a připojením na internet
- podporovat konkurenci poskytovatelů internetových služeb, mimo jiné také omezením financování příspěvkových organizací zabývajících se stejnou činností z veřejných zdrojů
- zvýšení dovedností práce s internetem v populaci, zejména v případě starších občanů

Image Moravskoslezského kraje

- zlepšit životní prostředí, dořešení dopravní dostupnosti (letiště a dálnice), vytvořit prestiž místních vysokých škol, zvýšit úroveň jednání obyvatel a jejich úroveň vzdělanosti
- realizace velkých rozvojových projektů a jejich masivní propagace (např. výstavba vědecké knihovny)

- posílit propagaci Ostravy jako významného centra republiky (např. získáním významné instituce, významnými rozvojovými aktivitami, získáním významných investic v oblasti znalostně náročných aktivit, výstavba architektonického skvostu, získání zahraničních pedagogů pro univerzity atp.) a rozpoutat kolem nich mediální kampaň, pozitivní prezentace a medializace úspěšných projektů realizovaných v Moravskoslezském kraji
- zahájit systematickou (ale i osobně vedenou) kampaň osobností kraje (nejen mediálně známých, ale také vědeckých pracovníků, zaměstnavatelů apod.) zaměřenou postupně na různé cílové skupiny s cílem pozitivní prezentace kraje
- vytvořit nový image kraje (opustit image „špinavého regionu plného nevzdělaných horníků“ či „nebezpečné, zaostalé a nevzdělané severní gubernie“), realizace masivních propagačních a informačních kampaní v kraji, v republice i v zahraničí
- započít boj s „diskriminací Moravskoslezského kraje“ v celostátních médiích a televizních relacích, včetně Předpovědi počasí, informací Kam na víkend apod.
- zkvalitnit, zkulturnit hlavní vstupy do města Ostravy, zejména hlavní nádraží
- další zvýšení propagace významných kulturních a sportovních akcí mimo region (1 respondent)

Šetření také pomohlo odhalit, proč lze Moravskoslezský kraj považovat za vhodné místo pro život a podnikání a jaké důvody vedou studenty vysokých škol k rozhodnutí zde strávit či nestrávit zbytek nebo alespoň část svého života. Stejně jako v předchozím shrnutí nebudou zde uváděny všechny zmíněné důvody, ale pouze výběr těch nejčastěji uváděných.

Proč je Moravskoslezský kraj dobré místo pro život?

- krásná a dostupná příroda, blízkost hor
- rodný kraj a osobní vazby
- přátelštlí a pracovití lidé se svérázným naturelem
- potenciál rozvoje kraje v mnoha oblastech lidské činnosti
- dobrá možnost pracovního uplatnění
- dobré podmínky pro volnočasové vyžití, zejména v oblasti kultury a sportu
- „genius loci“ - specifická kultura, historie kraje a jeho naturel
- geografická poloha kraje na hranici s Polskem a Slovenskem a výhody, které tato přináší (ekonomické, kulturní, jazykové apod.)

Proč je Moravskoslezský kraj dobré místo pro podnikání?

- kvalita pracovní síly, přičemž vyzvednuta byla zejména její pracovitost, ale také určitá otevřenost komunikace
- geografická poloha, resp. blízkost polského a slovenského trhu, umístění „uprostřed“ Evropy
- rozvinutý průmysl a jeho tradice jako základ současného rozvoje
- dobrá kupní síla v důsledky vysokého počet obyvatel kraje
- existující potenciál rozvoje kraje (podnikatelských příležitostí, např. v oblasti cestovního ruchu) v důsledku jeho současné nízké úrovně rozvoje

Proč studenti pocházející z kraje nebo zde studující zde chtějí po studiích zůstat?

- přítomnost rodiny, přátel a partnera
- blízký vztah k rodnému kraji
- dobrá možnost pracovního uplatnění

- blízkost hezké přírody, hor
- rozvojový potenciál kraje, možnost a touha podílet se na rozvoji kraje

A proč zde zůstat nechtějí?

- špatné životní prostředí
- nedostatek pracovních příležitostí
- nízká kultura chování obyvatel Moravskoslezského kraje
- partner, partnerka v jiném kraji, u studentů pocházejících z jiného kraje také vzdálenost od rodiny
- „nelíbí se mi tady“, nevhledné veřejné prostory

Jak Moravskoslezský kraj vnímají studenti vysokých škol odjinud? Proč zde nechtějí žít?

- špatné (menší) pracovní uplatnění
- silný vztah ke konkrétní lokalitě v ČR, „nechci se stěhovat“
- velká vzdálenost od rodiny a přátel
- znečištěné životní prostředí, zdevastovaná příroda
- neatraktivní kraj a města v něm, nízká image, chybějící vztah k Moravskoslezskému kraji, absence důvodu se stěhovat
- nedostatek informací o regionu
- nízká kultura jednání obyvatel, mentalita lidí, vysoký podíl společensky nepřizpůsobivých osob

Výše prezentované informace tvoří shrnutí základních poznatků plynoucích z detailnější analýzy odpovědí respondentů jednotlivých cílových skupin, jež jsou obsahem kapitol 2 - 7.

Při práci s těmito výsledky je však nutno postupovat velmi obezřetně, což lze nejlépe ilustrovat na příkladu navrhovaných opatření. V případě snahy o realizaci konkrétního opatření je vždy nezbytné důkladně zvažovat, zda jeho realizace zdroje vytváří nebo zda je pouze spotřebovává a jaké důsledky pro budoucnost tak z této realizace plynou, jaké důsledky bude mít realizace vybraného opatření na ostatní oblasti (části prostředí), tj. zda realizace bude mít zároveň pozitivní efekt na rozvoj ostatních oblastí nebo tento efekt bude negativní, a zda existence konkrétního návrhu opatření neodráží pouze individuální zájmy několika subjektů, jež jsou v rozporu s rozvojovými potřebami kraje.

Výběr samotného opatření by tak mělo odrážet jednak výše uvedené skutečnosti, jednak preference jednotlivých skupin, jež byly prezentovány na začátku této kapitoly.

2. Členové zastupitelstva MSK, strategické a tematických skupin

2.1 Vzorek

Do mapování názorů na současnou úroveň Moravskoslezského kraje a jeho chtěného vývoje byli zapojeni také všichni členové zastupitelstva kraje, kteří tak svými idejemi a vizemi mohli přímo ovlivnit připravovanou strategii kraje, neboť ne všichni se mohou časově náročných prací na její tvorbě účastnit. Z oslovených 65 zastupitelů kraje však své odpovědi poskytlo pouze 16 z nich.

Další skupinou, jejíž názory budou v této sekci prezentovány, jsou členové Strategické expertní skupiny (SES) a členové Tematických expertních skupin (TES), kteří se aktivně podílejí na přípravě strategie. V tomto případě byly získány odpovědi od 24 respondentů.

2.2 Význam, stav a kritičnost jednotlivých částí prostředí kraje

Specifikem odpovědí uvedených skupin respondentů je snaha o co možná maximálně objektivní pohled na rozvojové potřeby kraje. Z tohoto důvodu respondenti nehodnotili význam a stav jednotlivých částí prostředí kraje pro ně samotné, pro jejich život nebo podnikání, ale pro další rozvoj kraje. Stejně tomu bylo také při předkládání návrhů na aktivity (opatření), které by v rámci kraje měly být realizovány. Z důvodu tohoto „širšího“ pohledu na celý Moravskoslezský kraj není v následujícím textu uvažováno s dělením odpovědí dle obvyklých osobních charakteristik respondentů. Je proto uvažováno pouze členění na členy zastupitelstva kraje a členy expertních skupin, neboť rozdíly v názorech těchto skupin nejsou, vzhledem k odlišným rolím v kraji, vyloučeny.

Tab. 2.1: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného významu pro rozvoj kraje

	Hodnocení		Pořadí	
	Celkem	Celkem	Zastupitelé	SES a TES
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	5,30	1	3	1
vzdělanostní úroveň obyvatel	5,25	2	2	2
množství a kvalita pracovních míst	5,13	3	6	3
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	5,08	4	7	4
dostupnost a kvalita vzdělávání	5,08	5	4	5
životní prostředí	5,05	6	1	8
konkurenceschopnost firem	4,93	7	11	6
image Moravskoslezského kraje	4,90	8	8	7
bezpečnost obyvatel	4,80	9	5	11
podnikatelské prostředí	4,70	10	14	9
kultura chování (jednání) obyvatel	4,65	11	17	10
kvalita veřejné správy	4,63	12	10	13
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	4,58	13	15	12
zdravotní péče	4,50	14	9	18
bydlení	4,45	15	13	16
sociální služby	4,40	16	12	19
vzhled veřejných prostor (okolí)	4,38	17	19	14
sportovní vyžití	4,35	18	18	17
kulturní aktivity (kultura)	4,33	19	20	15
běžně dostupný internet	4,23	20	16	20
architektonicky zajímavé stavby	3,38	21	21	21
Počet respondentů	40	40	16	24

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor) až 6 (klíčový faktor).

Největší význam pro budoucí rozvoj kraje byl členy zastupitelstva a členy SES a TES přisuzován dopravní dostupnosti kraje, vzdělanostní úrovni obyvatel, množství a kvalitě pracovních míst, vědecko-

výzkumným aktivitám realizovaným v kraji, dostupnosti a kvalitě vzdělávání, životnímu prostředí a konkurenceschopnosti firem. Naopak relativně nejmenší význam respondenti uváděli u architektonicky zajímavých staveb, běžně dostupného internetu, kulturních aktivit, sportovního vyžití a vzhledu veřejných prostor.

Je zajímavé, že odpovědi zastupitelů se v mnohých případech významně odchylovaly od odpovědi vybraných expertů, což se projevovalo v pořadí důležitosti jednotlivých oblastí. Největší rozdíly lze nalézt v případě zdravotní péče, životního prostředí a sociálních služeb, kultury jednání obyvatel a bezpečnosti.

Po identifikaci významnosti jednotlivých složek prostředí byli respondenti požádáni o ohodnocení jejich současné úrovně, přičemž mezi oblasti s nejvyšší úrovní patřily zdravotní péče, sportovní vyžití, dostupnost a kvalita vzdělávání, kulturní aktivity, dostupnost internetu, kvalita veřejné správy a úroveň sociálních služeb. Nejhorší úroveň dle názoru respondentů vykazuje životní prostředí, kultura chování obyvatel, množství a kvalita pracovních míst, vzhled veřejných prostor, architektonicky zajímavé stavby, mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce a podnikatelské prostředí.

Také v tomto případě lze nalézt značné rozdíly v pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich úrovně. Extrémně vysoké rozdíly vykazují oblasti image Moravskoslezského kraje, mezilidských vztahů, důvěry a spolupráce a dostupnost internetu.

Tab. 2.2: Pořadí jednotlivých částí prostředí kraje dle jejich vnímaného současného stavu

	Hodnocení	Pořadí		
	Celkem	Celkem	Zastupitelé	SES a TES
zdravotní péče	4,00	1	3	1
sportovní vyžití	3,93	2	2	2
dostupnost a kvalita vzdělávání	3,80	3	4	4
kulturní aktivity (kultura)	3,80	4	1	5
běžně dostupný internet	3,68	5	10	3
kvalita veřejné správy	3,55	6	5	9
sociální služby	3,48	7	12	6
bezpečnost obyvatel	3,48	8	6	7
bydlení	3,45	9	7	8
konkurenceschopnost firem	3,25	10	13	10
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	3,13	11	8	14
vzdělanostní úroveň obyvatel	3,05	12	14	13
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	3,05	13	11	16
image Moravskoslezského kraje	3,05	14	9	19
podnikatelské prostředí	3,03	15	16	12
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	2,98	16	20	11
architektonicky zajímavé stavby	2,95	17	17	15
vzhled veřejných prostor (okolí)	2,95	18	15	17
množství a kvalita pracovních míst	2,80	19	19	18
kultura chování (jednání) obyvatel	2,75	20	18	20
životní prostředí	2,45	21	21	21
Počet respondentů	40	40	16	24

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (katastrofický stav) až 6 (perfektní stav).

Znalost vnímaného významu jednotlivých částí prostředí a jejich současného stavu umožňuje vytipovat oblasti kritické z pohledu dalšího rozvoje Moravskoslezského kraje, což jsou oblasti s relativně vysokou důležitostí pro rozvoj kraje (viz. tabulka 2.1) a zároveň v současné době v relativně špatném stavu (viz tabulka 2.2). Takovými oblastmi jsou, jak ukazuje tabulka 2.3, životní prostředí, množství a kvalita pracovních míst, dopravní dostupnost, vzdělanostní úroveň obyvatel, kultura chování (jednání) obyvatel, vědecko-výzkumné aktivity v kraji a image Moravskoslezského kraje. Naopak oblasti, které vyžadují, dle hodnocení respondentů, nejmenší pozornost jsou zdravotní péče, sportovní vyžití,

kulturní aktivity, dostupnost internetu, architektonicky zajímavé stavby, sociální služby a dostupnost a kvalita vzdělávání.

Tab. 2.3: Kritické oblasti z pohledu rozvoje kraje

	Hodnocení	Pořadí		
	Celkem	Celkem	Zastupitelé	SES a TES
životní prostředí	17,93	1	1	1
množství a kvalita pracovních míst	16,40	2	2	3
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	15,64	3	6	2
vzdělanostní úroveň obyvatel	15,49	4	4	5
kultura chování (jednání) obyvatel	15,11	5	5	6
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	14,59	6	13	4
image Moravskoslezského kraje	14,46	7	11	7
podnikatelské prostředí	13,98	8	7	8
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	13,84	9	3	11
konkurenceschopnost firem	13,54	10	8	10
vzhled veřejných prostor (okolí)	13,34	11	12	9
bezpečnost obyvatel	12,12	12	10	13
bydlení	11,35	13	15	14
kvalita veřejné správy	11,33	14	18	12
dostupnost a kvalita vzdělávání	11,17	15	16	15
sociální služby	11,11	16	9	18
architektonicky zajímavé stavby	10,29	17	19	16
běžně dostupný internet	9,82	18	14	20
kulturní aktivity (kultura)	9,52	19	21	17
sportovní vyžití	9,03	20	20	19
zdravotní péče	9,00	21	17	21
Počet respondentů	40	40	16	24

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor a zároveň perfektní stav) až 36 (klíčový faktor a zároveň katastrofický stav).

Vzhledem k odlišnostem ve vnímání jak významu, tak i stavu jednotlivých částí prostředí kraje pro jeho další rozvoj lze identifikovat také v tomto případě značné rozdíly v pořadí „kritických oblastí k řešení“. Největší rozdíly mezi členy zastupitelstva a členy expertních skupin byly identifikovány v případě sociálních služeb, vědecko-výzkumných aktivit a mezilidských vztahů, důvěře a spolupráci.

2.3 Cesty k rozvoji Moravskoslezského kraje

Respondenti byli také požádáni o navržení vhodných opatření, která by podpořila rozvoj Moravskoslezského kraje, přičemž respondenti mohli uvést pouze jedno opatření ke každé z oblastí. Uvedené, ve spojitosti s otevřeností otázky, vede k nízkému počtu respondentů, kteří uvádějí stejnou myšlenku, resp. stejný nápad. Nízký počet respondentů uvádějící stejné opatření proto nelze vnímat jako bezpodstatnost daného návrhu. V následujícím textu budou shrnuty náměty z pohledu jednotlivých oblastí.

Mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce

Bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení kultury a „poctivosti“ politického prostředí (včetně odstranění protekcionismu a korupce) a jeho transparentnosti, rozvoj dialogu a spolupráce s občany (7 respondentů)

- podpora vzniku a rozvoje širokospektrálních partnerství mezi subjekty (státní správa a samospráva, neziskový sektor, firmy, občané) s potenciálem rozvoje kraje a tvorba platformy pro komunikaci (3 respondenti)
- zavedení a rozvoj vzdělávání obyvatel směrem k respektu vůči společenským hodnotám a právním normám (4 respondenti)
- rozvoj komunikačních dovedností obyvatel, včetně rozvoje asertivity a sebevědomí (3 respondenti)
- podpora rozvoje občanské společnosti, tedy občanských aktivit, nestátního neziskového sektoru aj. (2 respondenti)
- rozvoj mezigenerační solidarity (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Kultura jednání (chování) obyvatel

Bylo identifikováno celkem 23 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zavést výchovu dětí a mládeže směrem k dodržování etických principů, společenských norem, etikety apod. na školách, zpřísnění režimu vyžadování „slušného chování“ na školách, veřejně odsuzovat nepřijatelné chování a oceňovat chování opačné (5 respondenti)
- podpora ekonomického růstu a humanizace regionu jako cesty k vytvoření „společensky přívětivého prostředí“ (3 respondenti)
- zaměření se zejména na „problematické skupiny“ populace (sociálně slabí, fotbaloví fanoušci apod.), zavést tvrdší postihy za vandalství (3 respondenti)
- realizace kampaní typu "úsměv a tolerance nic nestojí", rozvoj zákaznického přístupu (2 respondenti)
- tvorba vzorů chování u představitelů kraje (1 respondent)
- zvýšení sounáležitosti obyvatel s krajem a s tímto spojenou hrdostí (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (8 respondenti)*

Vzdělanostní úroveň obyvatel

Bylo identifikováno celkem 26 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- doplnění chybějícího spektra středoškolských a vysokoškolských oborů (lékařská, právní fakulta), rozvíjet jak obory odpovídající zaměření regionu, tak obory humanitní s tendencí jejich propojení (9 respondentů)
- začít upřednostňovat kvalitu absolventů před jejich kvantitou a v souladu s tímto nalézt jiný systém financování a hodnocení škol (4 respondenti)
- rozvíjet motivaci ke vzdělávání, realizovat informační a reklamní kampaně tímto směrem, a to zejména v případě skupin obyvatel, u nichž je vzdělanostní úroveň na nízké úrovni (2 respondenti)
- podpora vzniku jedné silné a prestižní univerzity (sloučením současných vysokých škol v kraji) zacílenou a výchovu vysoce kvalitních absolventů a realizaci vědecko-výzkumných aktivit na mezinárodní úrovni (1 respondent)
- podpora realizace vědecko-výzkumných projektů vysoké kvalitativní úrovně (1 respondent)
- podpora nestátního neziskového sektoru v oblasti vzdělávání a osvěty (1 respondent)
- vytvořit dostatek kvalitních pracovních příležitostí k zamezení odchodu vzdělaných pracovníků z kraje (1 respondent)
- rozvoj kreativity (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondenti)*

Množství a kvalita pracovních míst

Bylo identifikováno celkem 26 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- maximální podpora tvorby znalostně náročných pracovních míst, resp. pracovních míst s vyšší přidanou hodnotou (7 respondentů)
- přilákání a udržení domácích i zahraničních investorů do kraje (3 respondenti)
- výrazná podpora malého a středního podnikání podnikatele, diverzifikace ekonomických činností (3 respondenti)
- využití průmyslového zaměření regionu pro jeho další rozvoj (2 respondenti)
- podporovat rozvoj terciérního a kvartérního sektoru (2 respondenti)
- kultivace personálního prostředí ve firmách, podpora podmínek pro spravedlivější ohodnocení vykonávané práce a následné zvýšení motivace k práci (2 respondenti)
- podporovat resocializační pracovní programy pro sociálně nepřizpůsobivé nebo málo přizpůsobivé občany, resp. občany sociálně vyloučené nebo čelící riziku sociálního vyloučení (1 respondent)
- odstranění mechanismů vytváření umělé zaměstnanosti (1 respondent)
- zrušení úřadu práce a přerozdělení finančních prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti na podporu podnikání (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Konkurenceschopnost firem

Bylo identifikováno celkem 13 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj malého a středního podnikání, zejména pak firem s inovačním potenciálem a s vyšší přidanou hodnotou (5 respondentů)
- podpora spolupráce vysokých škol a firem jak v oblasti aplikovaného výzkumu, tak v oblasti přípravy budoucí pracovní síly (2 respondenti)
- poskytovat firmám informační služby (např. možnosti exportu do jiných zemí, sektorové analýzy apod.) (1 respondent)
- rozvoj místních, národních i mezinárodních partnerství, zejména pak tvorba těchto partnerství se špičkovými pracovišti (1 respondent)
- zlepšení dopravní infrastruktury (1 respondent)
- připravit regionální systém podpory podnikání nezávislý na centrální úrovni, popř. schopný převzít tuto úlohu od centrální úrovně (1 respondent)
- novelizovat stávající legislativu v oblasti podnikání směrem k rozvoji využívání flexibilních nástrojů v podnikání (1 respondent)
- omezit dovoz zboží, zvýšit ochranu domácího trhu (1 respondent)

Podnikatelské prostředí

Bylo identifikováno celkem 21 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora podnikatelského sektoru, zejména malých a středních firem, inovativních firem, firem s technologicky náročnou produkcí (10 respondentů)
- vytvořit a důsledně realizovat novou inovační strategii kraje (1 respondent)
- podpora konkurenčního prostředí (1 respondent)
- podpora rozvoje vzdělanosti jako podmínky pro rozvoj znalostně náročných aktivit (1 respondent)
- zvýšení dopravní dostupnosti (1 respondent)
- připravit regionální systém podpory podnikání nezávislý na centrální úrovni, popř. schopný převzít tuto úlohu od centrální úrovně (1 respondent)
- poskytovat firmám informační služby (např. možnosti exportu do jiných zemí, sektorové analýzy apod.) (1 respondent)

- zákonodárnou iniciativou na úrovni centra podpořit rozvoj zaostalejších regionů, např. daňovým zvýhodněním firem, které umístí své sídlo do konkrétního regionu apod. (1 respondent)
- změna daňového systému (1 respondent)
- zlepšení kultury chování v podnikatelském sektoru (1 respondent)
- zvýšit dostupnost financí z fondů EU, zejména pak snížením administrativní náročnosti žádostí o podporu (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Vědecko-výzkumné aktivity v kraji

Bylo identifikováno celkem 27 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora aplikovaného výzkumu a excelence ve veřejném i soukromém sektoru, a to nejen smysluplnými veřejnými zakázkami (10 respondentů)
- zajištění „spravedlivějšího“ financování vědy a výzkumu z centra při současné podpoře využití prostředků z RIS, OP VaVPI, 7RP EU a dalších zdrojů (5 respondentů)
- zvýšit propagaci vědeckovýzkumných aktivit a jejich výsledků nejen mezi odborníky a jejich potenciálními uživateli, ale také v rámci laické veřejnosti za účelem získání podpory pro tyto aktivity (2 respondenti)
- podpora výzkumných center nadregionálního výzkumu, zejména pak v oblastech s největším potenciálem uplatnění (2 respondenti)
- vytvoření strategického plánu na podporu vědy a výzkumu v kraji a jeho realizaci (1 respondent)
- systémová podpora maximálního využití možností studijní mobility studentů a pedagogů vysokých škol (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondenti)*

Kvalita veřejné správy

Bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj zákaznického přístupu ve veřejné správě (5 respondentů)
- snížení byrokratické zátěže veřejné správy a jejích klientů a zvýšení efektivity jejího fungování, např. rozvojem elektronické komunikace (4 respondenti)
- zvýšit kvalitu spolupráce mezi jednotlivými subjekty veřejné správy i spolupráce mezi subjekty soukromého a veřejného sektoru (3 respondenti)
- přitáhnout a udržet odborníky ve veřejné správě a další rozvoj odbornosti pracovníků veřejné správy (3 respondenti)
- zavedení systému benchmarkingu veřejné správy (1 respondent)
- identifikace dlouhodobě konzistentních cílů sledovaných stranami napříč politickým spektrem, což odstraní náhlé a neefektivní změny sledovaných trendů vývoje v kraji v závislosti na výsledcích voleb (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Bydlení

Bylo identifikováno celkem 19 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení nabídky bydlení pro mladé rodiny s dětmi, starší občany, sociálně slabé, obnovení výstavby nájemního bydlení (10 respondentů)
- rekonstrukce a revitalizace panelových sídlišť (2 respondenti)
- omezení výstavby tzv. „satelitních městeček“ a developerských aktivit bez ohledu na ráz krajiny a tradice, systémově řešit urban sprawl (2 respondenti)

- podpora vzniku lokalit a výstavba infrastruktury pro individuální bydlení (2 respondenti)
- využití existujících nebytových prostor pro bytové účely, např. výstavba loftových bytů (1 respondent)
- eliminace důsledků vyplývajících z nové úpravy stavebního zákona (1 respondent)
- zvýšit dostupnost hypotečních úvěrů (1 respondent)

Dostupnost a kvalita vzdělávání

Bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšit kvalitu a uplatnitelnost absolventů všech typů škol (8 respondentů)
- přizpůsobovat obsah vzdělávání potřebám trhu práce (3 respondenti)
- vznik právnické a lékařské fakulty (3 respondenti)
- zachování bezplatného školství (1 respondent)
- zachování škol v menších obcích jako opatření proti vyklidňování venkova (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (2 respondenti)*

Zdravotní péče

Bylo identifikováno celkem 17 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení kvality zdravotnických služeb, zejména rozvojem zákaznického přístupu pracovníků ve zdravotnictví (7 respondentů)
- zajištění optimální dostupnosti lékařské péče (6 respondentů)
- rozvíjet špičková zdravotnická zařízení v kraji, zachování statutu fakultní nemocnice (2 respondenti)
- posílit výdajovou složku kraje na zdravotnictví (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Sociální služby

Bylo identifikováno celkem 20 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj služeb seniorům, např. domovy pro seniory, domovy s pečovatelskou službou, doprava seniorů apod. (9 respondentů)
- posílit výdajovou složku kraje na sociální služby (2 respondenti)
- iniciovat resocializační programy pro dlouhodobé uchazeče o zaměstnání, pro osoby čelícím sociálnímu vyloučení a osoby sociálně vyloučené (2 respondent)
- rozvoj služeb neústavního typu (2 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondenti)*

Bezpečnost obyvatel

Bylo identifikováno celkem 21 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zintenzivnění práce policie, zvýšení jejich pohybu na ulicích (musejí být vidět), rozvoj kamerových systémů (7 respondentů)
- analýza výskytu kriminality v kraji a následné zaměření se na kritické oblasti (5 respondentů)
- zvýšení kvality a prestiže příslušníků policie (3 respondenti)
- zvýšení úrovně vnímavosti lidí vůči svému okolí (1 respondent)
- rozvíjení nových metod boje s kriminalitou a vandalismem (1 respondent)
- zajištění bezpečnosti silničního provozu (1 respondent)
- podpora mimoškolních aktivit (1 respondent)

- zpřísnění trestních postihů za spáchání přestupů nebo trestných činů (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Kulturní aktivity (kultura)

Bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora kulturních akcí spojených s místní kulturou, tradicemi, zvyklostmi a historií (5 respondentů)
- výstavba nové vědecké knihovny jako základu pro rozvoj vzdělanosti a kulturnosti obyvatel a jako zázemí pro finančně dostupné přednášky odborníků ze všech oborů lidské činnosti (2 respondenti)
- zřízení galerie moderního umění s možností prezentace začínajících umělců (2 respondenti)
- zkvalitnění propagace kulturních akcí (2 respondenti)
- podpora vystoupení světových celebrit (1 respondent)
- podpora města Ostravy v dosažení titulu Evropského hlavního města kultury (1 respondent)
- realizovat kulturu v ulicích, resp. vymanit kulturu ze zdí kamenných kulturních zařízení (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Sportovní vyžití

Bylo identifikováno celkem 15 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora zřízení veřejně dostupných sportovišť pro aktivní sport, namísto stadionů pro spíše pasivní sportovní vyžití (6 respondenti)
- rozšiřovat síť cyklostezek a in-linových drah (5 respondentů)
- vznik veřejného sportovního komplexu na vysoké úrovni (1 respondent)
- výstavba fotbalového stadionu (1 respondent)
- úprava sportovního zázemí na Ovčárně (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Architektonicky zajímavé stavby

Bylo identifikováno celkem 7 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- oprava a údržba existujících kulturních a architektonických památek (3 respondenti)
- podpořit vznik (např. kraj ve spolupráci s městem Ostravou) architektonické dominanty schopné přitáhnout návštěvníky (3 respondenti)
- požadovat zajímavé (kvalitní) architektonické řešení i v případě staveb menšího rozsahu a vyhnout se výstavbě typizovaných staveb ("prefabrikovaných kostek") (2 respondenti)
- oprava a využití stávajících industriálních objektů pro nové účely (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Vzhled veřejných prostor (okolí)

Bylo identifikováno celkem 21 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšit úroveň údržby (úklidu) veřejných prostor a v odpovídající míře také zvýšit finanční prostředky určené na tyto činnosti (9 respondentů)
- zaměření pozornosti na rozvoj veřejné zeleně, zejména v podobě veřejných parků a klidových zón (3 respondenti)

- působení ve prospěch změny postoje obyvatel k veřejným prostorám (nepřispívat k jejich devastaci a znečišťování) (3 respondenti)
- citlivé propojení původní výstavby s novou architekturou, doplnění vzhledu veřejných prostor estetickými a funkčními prvky (plastiky, fontány, lavičky) (2 respondenti)
- zvýšení využívání veřejně prospěšných prací k péči o veřejné prostory (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondenti)*

Životní prostředí

Bylo identifikováno celkem 27 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- výrazné omezení znečištění životního prostředí (zejména vzduchu) velkými znečišťovateli (6 respondentů)
- snížení zatížení životního prostředí automobilovou dopravou, např. rozvojem alternativního pohonu, omezením individuální automobilové dopravy apod. (3 respondenti)
- využití existujících brownfields (2 respondenti)
- snížení znečištění ovzduší malými zdroji znečištění, resp. lokálními topeništi (1 respondent)
- vypracování a realizace dlouhodobého plánu zlepšení životního prostředí v ostravsko-karvinské aglomeraci (1 respondent)
- zastavit masové kácení stromů nacházejících se mimo lesy (1 respondent)
- podpora recyklace odpadů a snižování množství běžného komunálního odpadu, budování sběrných dvorů v obcích (1 respondent)
- kultivace krajiny (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti, zejména v oblasti čistoty ovzduší (11 respondenti)*

Dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)

Bylo identifikováno celkem 28 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- výstavba hlavních silničních tahů v Moravskoslezském kraji, včetně obchvatů měst (8 respondentů)
- dokončení napojení kraje na dálniční síť české republiky, Polska a Slovenska (5 respondentů)
- vytvořit efektivní systém zajištění dopravní obslužnosti menších obcí s většími městy, který bude podpořen kvalitní technickou infrastrukturou (6 respondentů)
- zvýšit rychlost a kvalitu výstavby silnic a dálnic (4 respondenti)
- započít regulace individuální automobilové dopravy v některých lokalitách (1 respondent)
- rozvoj letiště (1 respondent)
- realizace vodní dopravy (1 respondent)
- usnadnit prostupnost veřejné dopravy např. prostřednictvím jednotného tarifu, jednotného nebo kompatibilního odbavovacího systému, přestupních terminálů apod. (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Běžně dostupný internet

Bylo identifikováno celkem 6 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozšiřovat bezdrátovou síť a zvyšovat počet veřejných míst s bezplatným wi-fi přístupem na internet (3 respondenti)
- zabezpečit pokrytí kraje vysokorychlostním internetem (2 respondenti)
- zvýšení počtu domácností s osobním počítačem a připojením na internet (1 respondent)

Image Moravskoslezského kraje

Bylo identifikováno celkem 21 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- prezentace atraktivit a současných osobností kraje (5 respondentů)
- prostřednictvím pozitivní prezentace kraje přitáhnout nové obyvatele a návštěvníky kraje (4 respondenti)
- snaha o omezení vnímání kraje jako „špinavého regionu plného nevzdělaných horníků“ (3 respondenti)
- zahájit systematickou (ale i osobně vedenou) kampaň osobností kraje (nejen mediálně známých, ale také vědeckých pracovníků, zaměstnavatelů apod.) zaměřenou postupně na různé cílové skupiny s cílem pozitivní prezentace kraje (3 respondenti)
- pozitivní prezentace a medializace úspěšných projektů realizovaných v Moravskoslezském kraji (2 respondenti)
- započít boj s „diskriminací Moravskoslezského kraje“ v celostátních médiích a televizních relacích, včetně Předpovědi počasí, informací Kam na víkend apod. (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondenti)*

2.4 Proč je Moravskoslezský kraj dobrým místem pro život?

Členové zastupitelstva kraje a členové výše uvedených expertních skupin, kteří vnímají Moravskoslezský kraj jako dobré místo pro život, byli požádáni o specifikaci maximálně 3 hlavních důvodů tohoto jejich názoru. Z celkového počtu 40 respondentů uvedlo své odpovědi, a tedy kraj za dobré místo pro život považuje, 34 z nich, přičemž každý respondent v průměru uvedl 2,74 důvodů. Mezi odpověďmi dominovaly především:

- krásná a dostupná příroda (21 respondentů)
- pracovití lidé se svérázným naturelem (11 respondentů)
- „genius loci“ - specifická kultura, historie kraje a jeho naturel (11 respondentů)
- rodný kraj a s tím spojené „osobní kořeny“ (10 respondentů)
- příležitost dobrého pracovního uplatnění (10 respondentů)
- velký potenciál rozvoje kraje (10 respondentů)
- strategická poloha kraje, ale také jeho vnitřní uspořádání (5 respondentů)
- dobré podmínky pro trávení volného času (5 respondenti)
- dobré možnosti vzdělávání (3 respondenti)
- dobrá dopravní dostupnost (3 respondenti)
- relativně vysoká kvalita života a nižší životní náklady (3 respondenti)
- „líbí se mi v tomto kraji“ (1 respondent)

3. Starostové a primátoři

3.1 Vzorek

V rámci Mapování názorů na současnou úroveň Moravskoslezského kraje a jeho chtěného vývoje vyjádřilo své mínění 32 z 299 starostů a primátorů obcí a měst tohoto kraje, tj. 10,7 %. Strukturu vzorku starostů a primátorů popisují následující tabulky, přičemž relativně nízký rozsah tohoto vzorku umožňuje deskripci pouze na agregovanějších úrovních.

Z důvodů značných rozdílů v odpovědích obcí rozdílných velikostí a problémů agregace získaných informací, vzhledem k nemožnosti přisouzení objektivních vah větším a menším obcím a městům, jsou v následujícím textu zjištění prezentovány pro 2 velikostní kategorie obcí a měst, přičemž kritériem dělení je dosažení 20 000 obyvatel. V případě obcí a měst do 20 000 obyvatel činí velikost vzorku 28 pozorování (základní soubor čítá 287 obcí a měst) a v případě měst s 20 000 obyvateli a více činí velikost vzorku 4 pozorování (základní soubor čítá 12 měst).

Tab. 3.1: Struktura vzorku starostů a primátorů dle počtu obyvatel obce či města

okres	počet	podíl (%)
0 - 499 obyvatel	8	25,0
500 - 1 999 obyvatel	14	43,8
2 000 - 19 999 obyvatel	6	18,8
20 000 - 49 999 obyvatel	1	3,1
nad 50 000 obyvatel	3	9,4
Σ	32	100,0

Tab. 3.2: Struktura vzorku starostů a primátorů dle lokalizace obce či města

okres	Do 20 000 obyvatel		Nad 20 000 obyvatel	
	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Bruntál	6	21,4		
Frýdek-Místek	10	35,7		
Karviná			2	50,0
Nový Jičín	5	17,9		
Opava	6	21,4		
Ostrava - město	1	3,6	2	50,0
Σ	28	100,0		

3.2 Význam, stav a kritičnost jednotlivých částí prostředí kraje

Pro správné nastavení rozvojové strategie Moravskoslezského kraje je nezbytná znalost vnímaného významu jednotlivých faktorů prostředí pro rozvoj obcí a měst v tomto kraji se nacházejících a jejich současné úrovně, což pomůže odhalit ty části prostředí, u nichž je z pohledu obcí a měst rozvoj nejvíce žádoucí.

Dopředu je nutno upozornit, že v rámci níže prezentovaných údajů lze mezi uvedenými dvěma skupinami srovnávat pouze pořadí jednotlivých oblastí, nikoli hodnoty vypočtených koeficientů!

Největší význam v případě jednotlivých částí prostředí Moravskoslezského kraje pro rozvoj obcí a měst byl v případě obcí a měst přisuzován bezpečnosti obyvatel, dopravní dostupnosti, zdravotní péči, mezilidským vztahům, důvěře a spolupráci, životnímu prostředí a vzdělání (v případě obou velikostních skupin, ačkoli pořadí priorit bylo mírně odlišné) a bydlení v případě menších obcí a měst a kvalitě veřejné správy v případě měst větších.

Největší rozdíly ve vnímaném významu, vyjádřeno rozdílem v pořadí priorit, obce a města vykazovala v oblastech vědecko-výzkumných aktivit, vzhledu veřejných prostor a množství a kvality pracovních míst.

Tab. 3.3: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného významu pro rozvoj obcí a měst

Města a obce do 20 000 obyvatel	Celkem	Pořadí	Města nad 20 000 obyvatel	Celkem	Pořadí
bezpečnost obyvatel	5,39	1	bezpečnost obyvatel	5,50	1
dopravní dostupnost, infrastruktura	5,39	2	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	5,25	2
zdravotní péče	5,29	3	životní prostředí	5,25	3
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	5,18	4	dostupnost a kvalita vzdělávání	5,25	4
životní prostředí	5,11	5	dopravní dostupnost, infrastruktura	5,00	5
bydlení	5,00	6	zdravotní péče	5,00	6
dostupnost a kvalita vzdělávání	4,96	7	kvalita veřejné správy	5,00	7
kvalita veřejné správy	4,93	8	sociální služby	5,00	8
sociální služby	4,93	9	vzdělanostní úroveň obyvatel	5,00	9
kultura chování (jednání) obyvatel	4,86	10	vědecko-výzkumné aktivity v kraji	5,00	10
vzhled veřejných prostor (okolí)	4,86	11	bydlení	4,75	11
množství a kvalita pracovních míst	4,86	12	kultura chování (jednání) obyvatel	4,75	12
vzdělanostní úroveň obyvatel	4,64	13	běžně dostupný internet	4,75	13
běžně dostupný internet	4,57	14	podnikatelské prostředí	4,75	14
sportovní vyžití	4,43	15	image Moravskoslezského kraje	4,75	15
kulturní aktivity (kultura)	4,39	16	konkurenceschopnost firem	4,75	16
podnikatelské prostředí	4,39	17	vzhled veřejných prostor (okolí)	4,50	17
image Moravskoslezského kraje	4,25	18	množství a kvalita pracovních míst	4,50	18
konkurenceschopnost firem	4,18	19	sportovní vyžití	4,50	19
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	3,46	20	kulturní aktivity (kultura)	4,25	20
architektonicky zajímavé stavby	3,39	21	architektonicky zajímavé stavby	3,50	21
Počet respondentů	28		Počet respondentů	4	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor) až 6 (klíčový faktor).

Při hodnocení současné úrovně jednotlivých oblastí, které obsahuje tabulka 3.4, se již odpovědi obcí a měst v závislosti na jejich velikosti lišily více. Obce a města bez ohledu na velikost nejlépe hodnotila úroveň dostupnosti a kvality vzdělávání, kulturních aktivit a kvality veřejné správy, menší obce dále pozitivně hodnotily dostupnost internetu, životní prostředí, sportovní vyžití a bydlení, kdežto větší obce (resp. města) dále pozitivně hodnotily zdravotní péči, sociální služby, vzhled veřejných prostor a image Moravskoslezského kraje.

Všechny obce (města) pak nejhůře hodnotily množství a kvalitu pracovních míst, výskyt a stav architektonicky zajímavých staveb, kulturu jednání obyvatel a vzdělanostní úroveň obyvatel. Menší obce pak dále negativně hodnotily úroveň vědecko-výzkumných aktivit, podnikatelského prostředí a konkurenceschopnosti firem, zatímco velké obce negativně hodnotily úroveň životního prostředí, mezilidských vztahů, důvěry a spolupráce, a dopravní dostupnosti.

Největší rozdíly v hodnocení mezi velkými a malými obcemi a městy vykazují oblasti týkající se životního prostředí, vědecko-výzkumných aktivit, zdravotní péče a sociálních služeb.

Na základě znalosti přisuzovaného významu jednotlivých částí prostředí a jejich vnímaného stavu byly identifikovány oblasti, jejichž rozvoj je relativně nejpotřebnější. Mezi tyto „kritické oblasti“, jak ukazuje tabulka 3.5, patří množství a kvalita pracovních míst, mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce, kultura chování (jednání) obyvatel a bezpečnost obyvatel. V případě menších obcí pak k tomuto seznamu přibude rozvoj podnikatelského prostředí, zdravotní péče a vědecko-výzkumných aktivit v kraji, v případě velkých obcí (měst) pak přibude životní prostředí, vzdělanostní úroveň obyvatel a dopravní dostupnost.

Tab. 3.4: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného současného stavu

Města a obce do 20 000 obyvatel	Celkem	Pořadí	Města nad 20 000 obyvatel	Celkem	Pořadí
běžně dostupný internet	4,50	1	zdravotní péče	4,50	1
kvalita veřejné správy	4,29	2	sociální služby	4,50	2
kulturní aktivity (kultura)	4,18	3	kvalita veřejné správy	4,25	3
životní prostředí	4,07	4	kulturní aktivity (kultura)	4,00	4
sportovní vyžití	4,04	5	dostupnost a kvalita vzdělávání	4,00	5
bydlení	4,04	6	vzhled veřejných prostor (okolí)	4,00	6
dostupnost a kvalita vzdělávání	4,00	7	image Moravskoslezského kraje	4,00	7
vzhled veřejných prostor (okolí)	4,00	8	vědecko-výzkumné aktivity v kraji	4,00	8
dopravní dostupnost, infrastruktura	3,93	9	běžně dostupný internet	3,75	9
bezpečnost obyvatel	3,71	10	bydlení	3,75	10
zdravotní péče	3,68	11	bezpečnost obyvatel	3,75	11
sociální služby	3,68	12	podnikatelské prostředí	3,75	12
image Moravskoslezského kraje	3,61	13	sportovní vyžití	3,50	13
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	3,57	14	konkurenceschopnost firem	3,50	14
vzdělanostní úroveň obyvatel	3,54	15	dopravní dostupnost, infrastruktura	3,25	15
kultura chování (jednání) obyvatel	3,43	16	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	3,25	16
konkurenceschopnost firem	3,18	17	vzdělanostní úroveň obyvatel	3,25	17
podnikatelské prostředí	3,14	18	architektonicky zajímavé stavby	3,00	18
architektonicky zajímavé stavby	3,04	19	kultura chování (jednání) obyvatel	2,75	19
množství a kvalita pracovních míst	2,89	20	množství a kvalita pracovních míst	2,75	20
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	2,57	21	životní prostředí	2,25	21
Počet respondentů	28		Počet respondentů	4	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (katastrofický stav) až 6 (perfektní stav).

Tab. 3.5: Kritické oblasti z pohledu obcí a měst

Města a obce do 20 000 obyvatel	Celkem	Pořadí	Města nad 20 000 obyvatel	Celkem	Pořadí
množství a kvalita pracovních míst	15,09	1	životní prostředí	19,69	1
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	12,58	2	kultura chování (jednání) obyvatel	15,44	2
podnikatelské prostředí	12,55	3	množství a kvalita pracovních míst	14,63	3
kultura chování (jednání) obyvatel	12,49	4	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	14,44	4
bezpečnost obyvatel	12,33	5	vzdělanostní úroveň obyvatel	13,75	5
zdravotní péče	12,27	6	dopravní dostupnost, infrastruktura	13,75	6
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	11,88	7	bezpečnost obyvatel	12,38	7
konkurenceschopnost firem	11,79	8	konkurenceschopnost firem	11,88	8
vzdělanostní úroveň obyvatel	11,44	9	sportovní vyžití	11,25	9
sociální služby	11,44	10	podnikatelské prostředí	10,69	10
dopravní dostupnost, infrastruktura	11,17	11	bydlení	10,69	11
image Moravskoslezského kraje	10,17	12	běžně dostupný internet	10,69	12
architektonicky zajímavé stavby	10,06	13	dostupnost a kvalita vzdělávání	10,50	13
dostupnost a kvalita vzdělávání	9,93	14	architektonicky zajímavé stavby	10,50	14
životní prostředí	9,85	15	vědecko-výzkumné aktivity v kraji	10,00	15
bydlení	9,82	16	image Moravskoslezského kraje	9,50	16
vzhled veřejných prostor (okolí)	9,71	17	vzhled veřejných prostor (okolí)	9,00	17
sportovní vyžití	8,70	18	kvalita veřejné správy	8,75	18
kvalita veřejné správy	8,45	19	kulturní aktivity (kultura)	8,50	19
kulturní aktivity (kultura)	8,00	20	zdravotní péče	7,50	20
běžně dostupný internet	6,86	21	sociální služby	7,50	21
Počet respondentů	28		Počet respondentů	4	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor a zároveň perfektní stav) až 36 (klíčový faktor a zároveň katastrofický stav).

3.3 Cesty k rozvoji Moravskoslezského kraje

Po ohodnocení významu jednotlivých komponent prostředí a ohodnocení jejich současné úrovně byli respondenti požádáni o vyjádření svého názoru na možná opatření, která by mohla v budoucnu vést

ke zlepšení situace v jednotlivých oblastech, přičemž respondenti si mohli zvolit, zda odpovídat chtějí nebo ne. Respondenti měli možnost uvést pouze jedno opatření, které by, dle jejich názoru, přispělo nejvíce k rozvoji dané části prostředí kraje, což ve spojitosti s otevřeností otázky, tedy libovolností odpovědi bez předem nabídnutých možností, vede k nízkému počtu respondentů, kteří uvádějí stejnou myšlenku, stejný nápad. Nízký počet respondentů uvádějící stejné opatření proto nelze vnímat jako bezpodstatnost daného návrhu. V následujícím textu budou shrnuty náměty z pohledu jednotlivých oblastí.

Mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce

Bylo identifikováno celkem 19 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- respektování a dodržování formálních i neformálních norem chování a výchova dětí tímto směrem (4 respondenti)
- zkulturnění politického prostředí, zvýšení etiky chování politiků jako referenční skupiny (4 respondenti)
- vytváření partnerství a spolupráce mezi relevantními subjekty, aktivní participace občanů na veřejném životě (4 respondenti)
- veřejná podpora vzorů a jejich veřejné oceňování ve všech oblastech lidské činnosti (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondentů)*

Kultura jednání (chování) obyvatel

Bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení důrazu na výchovu směrem k dodržování formálních i neformálních norem chování v rodinách i ve školách (8 respondentů)
- zkulturnění chování, jednání veřejně činných osob (politiků, úředníků, policistů apod.) (3 respondenti)
- rozvoj společenských a občanských aktivit obyvatel jako prostředku zvyšování úrovně sociálního kapitálu a mezilidských vztahů (1 respondent)
- veřejná propagace vzorů (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondenti)*

Vzdělanostní úroveň obyvatel

Bylo identifikováno celkem 19 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- úprava obsahu výuky dle potřeb trhu práce a potřeb občanské společnosti (2 respondenti)
- podpora modernizace a zefektivnění výuky na školách, zejména pak změnami forem vedení výuky a rozvojem technické vybavenosti škol podmíněné pedagogy schopnými této techniky využívat (1 respondent)
- zvyšovat dostupnost vzdělaných jedinců prostřednictvím zvyšování dopravní dostupnosti (1 respondent)
- posílení morální i hmotné motivace ke studiu (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (14 respondenti)*

Množství a kvalita pracovních míst

Bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- vytvoření zázemí pro podnikání, zejména pak rozvojem podnikatelského prostředí, přilákání nových investorů do kraje (5 respondenti)
- zvýšení dostupnosti (kapacity a otevírací doba) mateřských škol za účelem umožnění vykonávání zaměstnání na plný úvazek rodičům (1 respondent)
- vytvoření podnětů k omezení odlivu kvalifikované pracovní síly z kraje (1 respondent)
- zvýšení motivace nezaměstnaných k aktivnímu hledání zaměstnání a nástupu do něj (1 respondent)
- zvýšení mobility pracovní síly v rámci kraje i mimo hranice kraje (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (9 respondenti)*

Konkurenceschopnost firem

Bylo identifikováno celkem 15 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora malého a středního podnikání (3 respondenti)
- podpora a rozvoj inovativních firem (3 respondenti)
- ochrana konkurenčního prostředí (1 respondent)
- podpora síťování firem a vytváření partnerství, např. tvorbou odvětvových klastrů v kraji (1 respondent)
- uplatňování regionálního rozvoje méně rozvinutých oblastí prostřednictvím diferencované podpory podnikání a konkurenceschopnosti v jednotlivých oblastech (1 respondent)
- vytváření garančních instrumentů pro podnikatele (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondenti)*

Podnikatelské prostředí

Bylo identifikováno celkem 11 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora malého a středního podnikání, zejména pak podpora začínajících podnikatelů (4 respondenti)
- rozvoj infrastruktury podnikatelských zón (1 respondent)
- zvýšení finančních a dalších motivů k tvorbě nových pracovních míst, zejména pak v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (1 respondent)
- zvýšení mechanismů kontroly kvality produkce a její nezávislosti (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Vědecko-výzkumné aktivity v kraji

Bylo identifikováno celkem 10 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení důrazu na aplikovaný výzkum a jeho zavedení do praxe, rozšíření spolupráce mezi vysokými školami a soukromými subjekty (6 respondentů)
- vědecko-výzkumné aktivity by měly být směřovány zejména do oblastí informačních technologií, alternativních zdrojů energie a materiálového inženýrství (2 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (2 respondenti)*

Kvalita veřejné správy

Bylo identifikováno celkem 23 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvyšování efektivity fungování veřejné správy, zejména snížením její administrativní náročnosti, zvyšování efektivity komunikace s klienty (9 respondentů)
- zvyšování kvality pracovníků veřejné správy, a to prostřednictvím odborného vzdělávání a rozvojem zákaznického přístupu (4 respondenti)
- zlepšení stavu zázemí pro výkon státní správy a samosprávy (3 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (7 respondenti)*

Bydlení

Bylo identifikováno celkem 17 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora výstavby nového bydlení (nabídka pozemků, rozvoj potřebné infrastruktury, finanční podpora samotné výstavby) (7 respondentů)
- regenerace bytového fondu směrem k menší energetické náročnosti (4 respondenti)
- liberalizace trhu s nájemním bydlením, tj. zrušení regulovaného nájemného (2 respondenti)
- rozvoj sociálního bydlení (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondenti)*

Dostupnost a kvalita vzdělávání

Bylo identifikováno celkem 13 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšit kvalitu technického vybavení i lidských zdrojů v regionálním školství (2 respondenti)
- podpora a zatraktivnění učňovského školství (2 respondenti)
- udržení stávající kapacity (počtu) škol (2 respondenti)
- zvýšení kapacity oborů poptávaných na trhu práce (1 respondent)
- plošné zavedení výuky etiky na základních školách (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondenti)*

Zdravotní péče

Bylo identifikováno celkem 23 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zlepšování dostupnosti zdravotní péče, včetně špičkových krajských zařízení, pro obyvatele celého kraje (6 respondentů)
- výrazné posílení (v mnohých případech zavedení) zákaznický orientovaného přístupu (4 respondenti)
- zrušení proplácení poplatků u lékaře z veřejných zdrojů a opětovné „narovnání“ konkurenčního prostředí (3 respondenti)
- zkrátit čekací doby u lékařů (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (9 respondentů)*

Sociální služby

Bylo identifikováno celkem 22 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení kapacit domů pro seniory a domů s pečovatelskou službou (8 respondentů)
- zvýšení dostupnosti sociálních služeb v malých obcích (4 respondenti)
- efektivní liberalizace („privatizace“) sociálních služeb (2 respondenti)

- rozšíření komunitního plánování, rozšíření nabídky sociálních služeb (2 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondentů)*

Bezpečnost obyvatel

Bylo identifikováno celkem 17 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšit počet hlídkujících policistů (5 respondentů)
- zvýšit postihy za spáchání přestupků i trestných činů, zvýšení pravomoci policie (4 respondenti)
- zvyšování kvality lidských zdrojů policie - policista by měl kombinovat klientský přístup i se schopností zákroku (2 respondenti)
- zlepšit komunikaci a spolupráci mezi subjekty zabezpečující bezpečnost (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondentů)*

Kulturní aktivity (kultura)

Bylo identifikováno celkem 15 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- vytvoření technických a finančních podmínek pro zvýšení množství kulturních aktivit v obcích a městech, včetně menších obcí (6 respondentů)
- udržení současné úrovně kulturních akcí (4 respondenti)
- snížení finanční náročnosti kulturních akcí pro návštěvníky (2 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondenti)*

Sportovní vyžití

Bylo identifikováno celkem 19 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora vzniku nové sportovní infrastruktury s prioritou v případě malých obcí a měst (10 respondentů)
- udržení současných možností sportovního vyžití (3 respondenti)
- podpora organizací zabývajících se rozvojem tělovýchovy (2 respondenti)
- výšit úroveň propagace sportovních akcí (2 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (2 respondenti)*

Architektonicky zajímavé stavby

Bylo identifikováno celkem 12 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení péče o existující kulturní, technické a jiné památky (5 respondenti)
- zvýšení propagace (informovanosti) existujících kulturních a jiných zajímavostí (1 respondent)
- zvýšení možnosti ovlivnění vzhledu staveb ze strany obce, města (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondenti)*

Vzhled veřejných prostor (okolí)

Bylo identifikováno celkem 15 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení finanční podpory rekonstrukce veřejných prostranství, zejména pak v menších obcích (7 respondentů)
- rozvoj oddychových zón (parky, lavičky apod.) (2 respondenti)

- dořešení vlastnických vztahů k pozemkům ve správě státu (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondenti)*

Životní prostředí

Bylo identifikováno celkem 27 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- dobudování kanalizační sítě v obcích a městech, včetně čističek odpadních vod (7 respondentů)
- zvýšení kontroly dodržování ekologických předpisů (2 respondenti)
- zavedení dotací na podporu ekologických technologií vytápění (2 respondenti)
- propagace ekologicky šetrných aktivit, ekologicky přátelského chování (2 respondenti)
- rozvoj alternativní dopravy (1 respondent)
- podpora využití „zemědělských brownfieldů“ v obcích (1 respondent)
- výsadba zeleně ve volné krajině, péče o zeleň (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (11 respondenti)*

Dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)

Bylo identifikováno celkem 20 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- dobudování dálnice a páteřních silničních tahů, včetně obchvatů měst, v kraji (5 respondenti)
- podpora železniční dopravy a výstavba železničního spojení s letištěm Leoše Janáčka (3 respondent)
- zvýšení dostupnosti autobusové dopravy (2 respondent)
- rozvoj místních komunikací (1 respondent)
- Urychlit výstavbu potřebné dopravní infrastruktury (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (8 respondentů)*

Běžně dostupný internet

Bylo identifikováno celkem 11 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvíjení počítačových dovedností populace, zejména pak starších občanů (2 respondenti)
- zvýšení pokrytí území kraje, resp. menších obcí signálem mobilních operátorů (2 respondenti)
- zavedení možnosti volného připojení na některých veřejných místech (knihovny, úřady apod.) (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondenti)*

Image Moravskoslezského kraje

Bylo identifikováno celkem 7 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení propagace Moravskoslezského kraje v České republice i v zahraničí (2 respondent)
- zvýšení kultury jednání politické reprezentace kraje, včetně zaměstnanců veřejné správy (2 respondenti)
- realizovat rozvojová opatření dle výsledků tohoto dotazníkového šetření (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (2 respondenti)*

3.4 Proč je Moravskoslezský kraj dobrým místem pro život?

Starostové a primátoři obcí a měst Moravskoslezského kraje, kteří vnímají Moravskoslezský kraj jako dobré místo pro život, požádání o specifikaci maximálně 3 hlavních důvodů tohoto jejich názoru. Z celkového počtu 32 respondentů uvedlo své odpovědi, a tedy kraj za dobré místo pro život považuje, 29 z nich, přičemž každý respondent v průměru uvedl 2,38 důvodů. Mezi odpověďmi dominovaly především:

- krásná příroda (24 respondentů)
- rodný kraj a s tím spojené osobní vazby (12 respondentů)
- potenciál rozvoje kraje v mnoha oblastech lidské činnosti (5 respondentů)
- možnost pracovního uplatnění (5 respondentů)
- dostatek příležitostí pro aktivní trávení volného času (4 respondenti)
- „genius loci“ - specifická kultura, historie kraje a jeho naturel (3 respondent)
- dobré mezilidské vztahy (3 respondenti)
- pracovití lidé (2 respondenti)
- dobrá dopravní dostupnost (2 respondenti)
- dobrá dostupnost kvalitního bydlení (2 respondenti)
- dobrá dostupnost zdravotnických služeb (2 respondenti)
- dobrá dostupnost vzdělávání (1 respondent)
- dobrá vzdělanostní úroveň obyvatel (1 respondent)
- lepší se image kraje (1 respondent)
- geografické umístění kraje (1 respondent)
- „každé místo kde žijí lidé je dobré pro život“ (1 respondent)

4. Zaměstnavatelé

4.1 Vzorek

Mapování názorů na současnou úroveň Moravskoslezského kraje a jeho chtěného vývoje se zúčastnilo také 54 zaměstnavatelů. Strukturu vzorku zaměstnavatelů popisují následující tabulky. Vzhledem k jejich nízkému počtu jsou možnosti detailnější deskripce odpovědí poměrně omezené, a bude tak provedeno pouze rozlišení na firmy se sídlem nebo hlavní pobočkou v okrese Ostrava - město a mimo tento okres.

Tab. 4.1: Struktura vzorku zaměstnavatelů dle lokalizace sídla nebo hlavní pobočky

okres	počet	podíl (%)
Bruntál	4	7,4
Frýdek-Místek	6	11,1
Karviná	6	11,1
Nový Jičín	2	3,7
Opava	6	11,1
Ostrava - město	30	55,6
Σ	54	100,0

Tab. 4.1: Struktura vzorku zaměstnavatelů dle počtu zaměstnanců

okres	počet	podíl (%)
1 - 9	21	38,9
10 - 49	11	20,4
50 - 249	13	24,1
250 - 999	6	11,1
1000 a více	3	5,6
Σ	54	100,0

4.2 Význam, stav a kritičnost jednotlivých částí prostředí kraje

Pro základní nastavení rozvojové strategie kraje je nezbytná znalost významu jednotlivých faktorů prostředí pro zaměstnavatele a také vnímání jejich úrovně v Moravskoslezském kraji, neboť právě toto prostředí má zcela klíčový význam na vznik a konkurenceschopnost firem a organizací. Spojením znalostí o významu a vnímaném stavu jednotlivých determinant prostředí lze identifikovat ty jeho části, které je nutno co nejintenzivněji rozvíjet, neboť brzdí možnosti rozvoje místní ekonomiky.

Největší význam v případě jednotlivých částí prostředí Moravskoslezského kraje pro aktivity zaměstnavatelů byl zaměstnavateli přisuzován úrovni mezilidských vztahů, důvěry a spolupráce, podnikatelského prostředí, dopravní dostupnosti, kultuře jednání obyvatel a kvalitě veřejné správy. Naopak nejmenší význam byl přisuzován architektonicky zajímavým stavbám, možnostem sportovního využití, sociálním službám a vědecko-výzkumným aktivitám v kraji.

Ukázalo se také, že zaměstnavatelé působící v okrese Ostrava a mimo něj přisuzovali jednotlivým oblastem rozdílný význam, jak ukazuje jejich pořadí uvedené v tab. 4.3. Je nutno uvést, že tyto rozdíly mohou být způsobeny ani ne tak objektivními rozdíly ve významu konkrétních částí prostředí pro podnikatelské a jiné aktivity, ale spíše vnímanými bariérami aktivit zaměstnavatelů v dané oblasti. Rozdíly ve vnímání jednotlivých částí prostředí jsou pak nejvýraznější u kultur jednání (chování) obyvatel, image Moravskoslezského kraje, konkurenceschopnosti firem a množství a kvality pracovních míst.

Tab. 4.3: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného významu pro aktivity zaměstnavatelů

	Hodnocení	Pořadí		
	Celkem	Celkem	okr. OV	mimo okr. OV
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	5,52	1	1	1
podnikatelské prostředí	5,11	2	3	2
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	4,94	3	5	3
kultura chování (jednání) obyvatel	4,87	4	2	13
kvalita veřejné správy	4,83	5	7	4
běžně dostupný internet	4,80	6	6	8
konkurenceschopnost firem	4,76	7	4	11
bezpečnost obyvatel	4,72	8	9	5
dostupnost a kvalita vzdělávání	4,61	9	11	7
vzdělanostní úroveň obyvatel	4,54	10	10	9
množství a kvalita pracovních míst	4,54	11	13	6
životní prostředí	4,52	12	12	10
image Moravskoslezského kraje	4,43	13	8	16
bydlení	4,22	14	14	14
zdravotní péče	4,15	15	18	12
vzhled veřejných prostor (okolí)	4,02	16	15	15
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	3,81	17	17	18
sociální služby	3,81	18	20	17
kulturní aktivity (kultura)	3,81	19	16	19
sportovní vyžití	3,61	20	19	20
architektonicky zajímavé stavby	3,31	21	21	21
Počet respondentů	54	54	30	24

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor) až 6 (klíčový faktor).

Zaměstnavatelé byli také požádáni o ohodnocení současné úrovně jednotlivých částí prostředí, přičemž jako nejlepší hodnotili dostupnost internetu, dostupnost a kvalitu vzdělávání, sportovního vyžití, zdravotní péče a kulturních aktivit, tedy převážně těch částí prostředí, které z hlediska svých aktivit považují za nejméně významné.

Tab. 4.4: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného současného stavu

	Hodnocení	Pořadí		
	Celkem	Celkem	okr. OV	mimo okr. OV
běžně dostupný internet	3,89	1	1	1
dostupnost a kvalita vzdělávání	3,72	2	3	3
sportovní vyžití	3,69	3	4	2
zdravotní péče	3,50	4	2	9
kulturní aktivity (kultura)	3,44	5	5	4
konkurenceschopnost firem	3,39	6	7	5
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	3,31	7	6	10
sociální služby	3,26	8	8	8
bydlení	3,22	9	9	6
bezpečnost obyvatel	3,15	10	14	7
image Moravskoslezského kraje	3,13	11	12	12
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	3,06	12	10	16
vzdělanostní úroveň obyvatel	3,06	13	11	15
kvalita veřejné správy	3,02	14	13	17
architektonicky zajímavé stavby	2,98	15	19	11
kultura chování (jednání) obyvatel	2,96	16	17	14
podnikatelské prostředí	2,94	17	15	18
vzhled veřejných prostor (okolí)	2,93	18	18	13
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	2,87	19	16	20
množství a kvalita pracovních míst	2,70	20	20	19
životní prostředí	2,50	21	21	21
Počet respondentů	54	54	30	24

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (katastrofický stav) až 6 (perfektní stav).

Také v případě hodnocení současné situace se pořadí jednotlivých oblastí v okrese Ostrava a okresech ostatních poměrně silně lišily, zejména pak v případě architektonicky významných staveb (v neprospěch okrese Ostrava), zdravotní péče (ve prospěch okrese Ostrava) a vědecko-výzkumných aktivit (ve prospěch okrese Ostrava).

Tab. 4.5: Kritické oblasti z pohledu zaměstnavatelů

	Hodnocení		Pořadí	
	Celkem	Celkem	okr. OV	mimo okr. OV
životní prostředí	15,81	1	1	3
podnikatelské prostředí	15,62	2	3	2
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	15,47	3	4	1
množství a kvalita pracovních míst	14,96	4	6	4
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	14,82	5	5	6
kultura chování (jednání) obyvatel	14,79	6	2	8
kvalita veřejné správy	14,41	7	7	5
bezpečnost obyvatel	13,47	8	9	9
vzdělanostní úroveň obyvatel	13,36	9	10	7
image Moravskoslezského kraje	12,70	10	8	14
konkurenceschopnost firem	12,43	11	11	13
vzhled veřejných prostor (okolí)	12,35	12	12	12
bydlení	11,73	13	14	11
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	11,23	14	15	15
dostupnost a kvalita vzdělávání	10,50	15	17	17
sociální služby	10,46	16	19	16
zdravotní péče	10,37	17	21	10
běžně dostupný internet	10,13	18	16	18
architektonicky zajímavé stavby	10,01	19	13	20
kulturní aktivity (kultura)	9,75	20	18	19
sportovní vyžití	8,36	21	20	21
Počet respondentů	54	54	30	24

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor a zároveň perfektní stav) až 36 (klíčový faktor a zároveň katastrofický stav).

4.3 Cesty k rozvoji Moravskoslezského kraje

Po ohodnocení významu jednotlivých komponent prostředí a ohodnocení jejich současné úrovně byli respondenti požádáni o vyjádření svého názoru na možná opatření, která by mohla v budoucnu vést ke zlepšení situace v jednotlivých oblastech, přičemž respondenti si mohli zvolit, zda odpovídat chtějí nebo ne. Respondenti měli možnost uvést pouze jedno opatření, které by, dle jejich názoru, přispělo nejvíce k rozvoji dané části prostředí kraje, což ve spojitosti s otevřeností otázky, tedy libovolností odpovědi bez předem nabídnutých možností, vede k nízkému počtu respondentů, kteří uvádějí stejnou myšlenku, stejný nápad. Nízký počet respondentů uvádějících stejné opatření proto nelze vnímat jako bezpodstatnost daného návrhu. V následujícím textu budou shrnuty náměty z pohledu jednotlivých oblastí.

Mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce

Bylo identifikováno celkem 16 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- nezbytnost zvýšení důvěryhodnosti vedení kraje, a to jak na úrovni politických špiček, tak i na úrovni odpovědné za výkon státní správy a samosprávy (6 respondentů)
- rozvoj partnerství mezi subjekty veřejného sektoru, soukromého sektoru pro další rozvoj kraje (3 respondenti)

- podpora ekonomického rozvoje z důvodu jeho vlivu na mezilidské vztahy (2 respondenti)
- vyzdvihovat chování, které je v souladu s obecně vnímanými hodnotami a cíli (2 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondenti)*

Kultura jednání (chování) obyvatel

Bylo identifikováno celkem 16 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení kultury chování politiků a ostatních veřejně činných osob, neboť tito tvoří referenční skupinu společnosti (5 respondentů)
- zavedení předmětu věnujícímu se etiketě a slušnému chování do osnov mateřských, základních a středních škol, zvýšení vzdělanostní úrovně (2 respondent)
- vytvoření většího tlaku (důrazu) na vymahatelnost práva, kontrolu porušování zákona a prevenci kriminality (2 respondenti)
- rozvoj orientace na zákazníka (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondentů)*

Vzdělanostní úroveň obyvatel

Bylo identifikováno celkem 19 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- systematické provázání obsahu vzdělávání s potřebami trhu práce a podpora zájmu žáků a studentů jednak o vzdělávání samotné, ale také o vzdělávání v oborech poptávaných na místním trhu práce (7 respondentů)
- opuštění trendu růstu kvantity absolventů škol poskytujících vyšší úroveň vzdělání (neboť tento cíl je konfliktní s růstem kvality absolventů), zvýšení studijních nároků na studenty všech typů škol (3 respondenti)
- rozvoj jazykových znalostí celé populace Moravskoslezského kraje, tj. ne jen studentů škol, ale také dospělých (2 respondenti)
- podpora znalostně náročnějších aktivit, podpora projektů realizovaných společně firmami a místními vysokými školami (2 respondenti)
- rozvoj měkkých dovedností celé populace Moravskoslezského kraje (1 respondent)
- zavedení nových forem vzdělávání ve školách (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondentů)*

Množství a kvalita pracovních míst

Bylo identifikováno celkem 19 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora hi-tech aktivit a podpora inovací, jež povede k tvorbě znalostně zaměřených pracovních míst (4 respondenti)
- podpora podnikatelského prostředí a podpora příchodu nových investorů (3 respondenti)
- rozvoj a širší uplatnění nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zvýšení efektivity výdajů na tuto politiku (3 respondenti)
- provádění kontrol dodržování pracovně-právních předpisů (2 respondenti)
- zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatel (2 respondenti)
- zvýšení motivace k práci prostřednictvím zvýšení rozdílu mezi minimální mzdou a sociálním zabezpečením (1 respondent)
- redukce náročnosti administrativy spojené s podnikáním (1 respondent)
- rozvoj dopravní infrastruktury (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (2 respondenti)*

Konkurenceschopnost firem

Bylo identifikováno celkem 14 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj finančních pobídek pro začínající podnikatele, zejména pak v oblastech potřebných pro rozvoj kraje (zejména pak inovativních firem); rozšíření podpory malých a středních firem v jejich propagačních aktivitách na veletrzích, výstavách a v médiích (4 respondenti)
- omezení narušování konkurenčního prostředí finančními dotacemi (2 respondenti)
- zlepšení dopravní dostupnosti, zejména rozšíření počtu přímých linek z letiště Mošnov - alespoň do Bruselu (2 respondenti)
- vyzdvihovat pozitivní příklady např. prostřednictvím cyklu reportáží o firmách v kraji v médiích (1 respondent)
- podpora rozvoje lidských zdrojů (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Podnikatelské prostředí

Bylo identifikováno celkem 20 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- redukce administrativní náročnosti podnikání a zjednodušení právních předpisů (7 respondentů)
- podpora etiky v podnikání (vyzvednout nositele etických kodexů) a vymahatelnosti práva (4 respondenti)
- podpora malého a středního podnikání a dostupnosti úvěrů pro tyto subjekty (3 respondenti)
- zvýšení vstřícnosti a kvality komunikace veřejného sektoru s podnikateli (2 respondenti)
- systémový lobbying ve prospěch Moravskoslezského kraje a podnikatelů v něm působících (1 respondent)
- podpora domácích podnikatelů (1 respondent)
- rozvoj dopravní infrastruktury (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Vědecko-výzkumné aktivity v kraji

Bylo identifikováno celkem 13 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora aplikovaného výzkumu a vzájemná spolupráce firem s vysokými školami, tj. aplikace vědy a výzkumu v podnikatelské sféře, ale také zapojení podnikatelské sféry při „výchově“ nových pracovníků, zvýšení informovanosti o možnostech takovéto spolupráce (5 respondenti)
- vytvoření výzkumné infrastruktury alespoň střeoevropského významu, a to jak z pohledu materiální vybavenosti, tak vybavenosti kvalitními lidskými zdroji (2 respondenti)
- rozvoj center excelence v klíčových oblastech (2 respondenti)
- získat více prostředků na vědu, výzkum a inovace z celonárodní úrovně (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondenti)*

Kvalita veřejné správy

Bylo identifikováno celkem 20 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zavést zákaznický orientovaný přístup na úřadech, rozšíření styku s občany nejlépe na celou pracovní dobu (9 respondentů)
- maximální rozvoj on-line komunikace občana (podnikatele) a veřejné správy (3 respondenti)
- omezení administrativní náročnosti komunikace, spolupráce s veřejnou správou (3 respondenti)
- efektivní zvyšování odbornosti úředníků, zejména pak znalosti relevantních právních norem (2 respondenti)

- zvýšení efektivity práce policie a soudů, snížení korupce (2 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Bydlení

Bylo identifikováno celkem 14 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rekonstrukce a revitalizace panelových sídlišť, např. oprava fasád, údržba a rozvoj zelených ploch, výstavba dětských hřišť (4 respondenti)
- podpora nízkoenergetických, tzv. pasivních staveb alespoň při jejich financování z veřejných zdrojů (2 respondenti)
- podpora výstavby či jiné zvýšení dostupnosti bydlení pro mladé kvalifikované lidi a mladé rodiny (2 respondenti)
- realizace investic do přípravy území pro rezidenční bydlení a zvýšení možnosti využití i méně vhodných ploch za účelem bydlení, např. brownfields (2 respondenti)
- podpora výstavby kvalitního bydlení v bytech pro střední vrstvy v centrech měst jako protiváhy k rodinným domkům na periferiích (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondenti)*

Dostupnost a kvalita vzdělávání

Bylo identifikováno celkem 11 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- propojit obsah učiva všech úrovní škol s potřebami trhu práce, např. navrácením odborných škol výrobním podnikům nebo částečnou závislostí financování škol na míře uplatnitelnosti jejich absolventů (5 respondentů)
- dosáhnout výrazného zvýšení kvality všech úrovní škol libovolného zaměření kladením důrazu právě na kvalitu a uplatnitelnost jejich absolventů oproti počtu absolventů, zvýšit kvalitu pedagogů na školách (4 respondenti)
- vytvořit program dotací či půjček pro studenty SŠ i VŠ ze sociálně slabých rodin (1 respondent)
- zvýšit dostupnost mateřských škol a to nejen z pohledu počtu přijímaných dětí, ale hlavně z pohledu časové dostupnosti těchto zařízení, neboť současná provozní doba neumožňuje vykonávat zaměstnání na plný úvazek - navrhovaná provozní doba je od 6 do 19 hodin (1 respondent)

Zdravotní péče

Bylo identifikováno celkem 12 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zavést zákaznický orientovaný přístup ve veřejných zdravotnických zařízeních (3 respondenti)
- vyřešení nedostatku lékařů některých specializací, zejména pak v menších městech (3 respondenti)
- vytvořit odborná pracoviště nadnárodního významu, přitáhnout odborníky (1 respondent)
- podpora zdravého životního stylu již na školách - preventivní prohlídky, postup proti prodeji vysoce kalorických nápojů a stravy ve školách, přísný postup proti užívání cigaret, alkoholu či drog (1 respondent)
- finanční úlevy na odvodech na zdravotní postižení v případě osob se zdravým životním stylem (1 respondent)
- optimalizovat lůžka následné péče, LDN a posílit domácí péči (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (2 respondenti)*

Sociální služby

Bylo identifikováno celkem 8 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj zákaznického přístupu, provedení analýzy potřeb (2 respondenti)
- transformovat velkokapacitní zařízení sociálních služeb sídlící v historických objektech (zámcích apod.) do jiných zařízení a uvolnit tyto stavby pro jiné účely (1 respondent)
- zajistit „promotivační nastavení“ sociálního systému (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Bezpečnost obyvatel

Bylo identifikováno celkem 13 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- větší pohyb policejních hlídek v ulicích, především v rizikových lokalitách (5 respondentů)
- stálé přidělení policistů k dané lokalitě pro lepší poznání prostředí a vybudování vzájemných vztahů mezi občany a policií (2 respondenti)
- zvýšit počet kamerových systémů pro kontrolu dodržování dopravních předpisů, zavedení dohledových systémů na kritických místech a terénních alarmů (2 respondenti)
- posílení pravomocí policie (2 respondenti)
- zlepšení image policie (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Kulturní aktivity (kultura)

Bylo identifikováno celkem 9 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- Ostrava - hlavní město evropské kultury 2015 (1 respondent)
- zvýšit počet kvalitních uměleckých galerií (1 respondent)
- klást větší důraz na propagaci realizovaných kulturních akcí (1 respondent)
- podpora spolupráce obyvatel, soukromých subjektů a veřejných subjektů směřující k rozvoji kultury (1 respondent)
- zvýšení podpory neziskových organizací v oblasti kultury (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondent)*

Sportovní vyžití

Bylo identifikováno celkem 15 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora výstavby sportovní infrastruktury pro aktivní sport (cyklostezky, on-line stezky, lyžařská sjezdovka na Lysé hoře apod.) na úkor výstavby infrastruktury pro pasivní sport (fotbalový stadion) (7 respondentů)
- podporovat aktivity schopné zapojit mnoho lidí různého věku, ačkoli nejsou komerčně zajímavé, včetně podpory mládežnického sportu v menších městech a obcích (2 respondenti)
- vybudování celoročně využitelného zastřešeného vodního světa nadregionálního významu (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondent)*

Architektonicky zajímavé stavby

Bylo identifikováno celkem 10 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podmínit veškerou výstavbu z veřejných finančních zdrojů, v horším případě alespoň v případě významnějších staveb, konáním architektonických soutěží vedoucí k vytváření inteligentních a inspiračních řešení, např. lávka Ing. arch. Evy Jiříčné (6 respondentů)
- revitalizace Dolní oblasti Vítkovic v Ostravě, zachování jejich původního stavu (rozumné části celého areálu) a její zapsání na seznam UNESCO (2 respondenti)
- omezovat výstavbu na zelené louce v případě existence jiného řešení (1 respondent)
- vytvoření ucelené urbanistické koncepce kraje (1 respondent)

Vzhled veřejných prostor (okolí)

Bylo identifikováno celkem 15 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšit údržbu veřejných prostor (úklid, sekání trávy, pěstění tzv. anglického trávníku třeba i na úkor květinových výzdob apod.) a jejich modernizaci (7 respondentů)
- opravy zdevastovaných a chátrajících objektů, zejména na hlavních třídách a veřejností nejvíce navštěvovaných místech (3 respondenti)
- pro úpravy vzhledu veřejných prostor důsledně využívat regulérních architektonicko-urbanistické soutěže (2 respondenti)
- zapojit veřejnost do aktivit ovlivňujících konečnou podobu veřejných prostor (spolupodílnictví napomůže odstranit následující devastaci), účinně bojovat a tvrději postihovat vandalismus (2 respondenti)
- zavést důslednou povinnost uklízet komunikace, pečovat o trávníky apod. s adresnou zodpovědností (magistráty, obecní úřady) (1 respondent)

Životní prostředí

Bylo identifikováno celkem 21 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- snížení emisí prachu, a to nejen u velkých a středních zdrojů znečištění, ale také informačními kampaněmi směřujícími k malým zdrojům znečištění a řidičům, dále snížení sekundární prašnosti v ulicích (6 respondentů)
- začít s účinným vymáháním zákonných norem a vyvíjením tlaku na největší znečišťovatele směrem ke snížení znečištění (3 respondenti)
- nutnost postupu v této oblasti dle kvalifikovaně zpracované koncepce (1 respondent)
- zvýšit dozor kraje a míru i výši postihů subjektů jednajících proti právním předpisům (1 respondent)
- zajistit finanční účast státu na velkých ekologických projektech (1 respondent)
- podporovat přechod od ekologicky ke znalostně náročným aktivitám (1 respondent)
- zrušit stavbu přehrady v Nových Heřminovech (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (7 respondentů)*

Dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)

Bylo identifikováno celkem 41 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- urychlená dostavba dálniční sítě Moravskoslezského kraje a její napojení na dálniční síť České republiky a okolních zemí (17 respondentů)
- urychlená výstavba páteřních silničních spojů v rámci kraje, zejména pak silnice I/11 (8 respondentů)

- rozvoj letiště Leoše Janáčka, zejména zvýšení počtu přímých i nepřímých leteckých spojů a jeho otevření většímu spektru společností, včetně tzv. nízkonákladových společností (4 respondenti)
- vybudování kvalitních komunikací také do okrajovějších částí Moravskoslezského kraje, které tak umožní pracovní mobilitu osob (2 respondenti)
- vyřešení nedostatečných kapacit statické dopravy ve větších městech (1 respondent)
- využívání kvalitních technologických postupů a materiálů při stavbě silnic a dálnic, které povedou ke snížení četnosti a rozsahu jejich devastace užíváním (1 respondent)
- rozvoj infrastruktury pro intermodální dopravu (1 respondent)
- posílení alternativní dopravy (cyklistika) v centrech větších měst a omezení jízdy autem v centrech (1 respondent)
- posílení spojů vlaku Pendolino (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondentů)*

Běžně dostupný internet

Bylo identifikováno celkem 7 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšit dostupnost širokopásmového internetu a wifi připojení, zejména pak na veřejných místech (4 respondenti)
- podporovat konkurenci poskytovatelů internetových služeb, mimo jiné také omezením financování příspěvkových organizací zabývajících se stejnou činností z veřejných zdrojů (3 respondenti)

Image Moravskoslezského kraje

Bylo identifikováno celkem 8 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- vytvořit image sebevědomého a přitažlivého regionu (dobré adresy), který „přitahuje“ firmy, pracovníky i návštěvníky a v němž existuje symbióza průmyslu a přírody; cestou k tomuto může být např. tvorba pozitivního obrazu kraje v médiích, více propagovat méně známé regiony a zajímavé lokality, lepší využití domácích i zahraničních veletrhů cestovního ruchu, rozvoj znalostně náročných aktivit (8 respondentů)

4.4 Proč je Moravskoslezský kraj dobrým místem pro podnikání?

Zaměstnavatelé, kteří vnímají Moravskoslezský kraj jako dobré místo pro podnikání, byli na konci šetření požádáni o uvedení maximálně 3 hlavních důvodů tohoto jejich názoru. Z 54 zaměstnavatelů uvedlo odpovědi 36 z nich, přičemž v průměru každý respondent uvedl 2,19 důvodů. Mezi odpověďmi dominovaly především:

- kvalita pracovní síly, přičemž vyzvednuta byla zejména její pracovitost, ale také určitá otevřenost komunikace (16 respondentů)
- geografická poloha, resp. blízkost polského a slovenského trhu, umístění „uprostřed“ Evropy (11 respondentů)
- rozvinutý průmysl a jeho tradice jako základ současného rozvoje (11 respondentů)
- dobrá kupní síla v důsledky vysokého počet obyvatel kraje (9 respondentů)
- existující potenciál rozvoje kraje (podnikatelských příležitostí, např. v oblasti cestovního ruchu) v důsledku jeho současné nízké úrovně rozvoje (9 respondentů)
- relativně dobrá dostupnost výrobních faktorů - lidských zdrojů, výrobních kapacit apod. (6 respondentů)

- podpůrná infrastruktura na relativně dobré úrovni (6 respondentů) - respondenti však uváděli různé druhy této infrastruktury, tj. vzdělávací infrastruktura, podnikatelská infrastruktura, dopravní infrastruktura, bydlení
- probíhající rozvoj kraje a možnost se do něj aktivně zapojit - příprava rozvojových koncepcí, možnost zapojení se do jejich přípravy, vzrůstající image kraje, získání investice firmy Hyundai (4 respondenti)
- relativně nižší mzdové náklady i životní náklady (3 respondenti)
- kombinace průmyslového regionu a blízkosti rekreačních center (příroda, odpočinek) (3 respondenti)
- dobrá úroveň služeb a vztahů města Opavy s podnikateli (1 respondent)

5. Obyvatelé

5.1 Vzorek

Jednou z informačně nejvýznamnějších a zároveň nejpočetnějších skupin v rámci Mapování názorů na současnou úroveň Moravskoslezského kraje a jeho chtěného vývoje jsou samotní obyvatelé tohoto kraje, neboť uvedené šetření umožňuje alespoň částečně odhalit priority této cílové skupiny. Názory této cílové skupiny, pak doplňují níže uvedená zjištění od úředníků a zaměstnanců Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, jež byli z důvodu jejich vyšší participace na naplňování plánované strategie rozvoje kraje uměle z obyvatel kraje vyčleněni. Další skupinu doplňující „pohled občana“ na Moravskoslezský kraj tvoří studenti vysokých škol, kteří jsou taktéž analyzováni zvlášť.

V rámci uvedené cílové skupiny „obyvatelé“ se do šetření zapojilo celkem 326 respondentů, z nichž muži tvořili 39,9 % a ženy zbylých 60,1 %. Strukturu této skupiny respondentů podrobněji popisují následující tabulky.

Tab. 5.1: Struktura vzorku obyvatel kraje dle věku

věk respondentů	počet	podíl (%)
14 let a méně	0	0,0
15 - 19 let	9	2,8
20 - 24 let	46	14,1
25 - 29 let	66	20,2
30 - 34 let	60	18,4
35 - 39 let	36	11,0
40 - 44 let	33	10,1
45 - 49 let	29	8,9
50 - 54 let	14	4,3
55 - 59 let	19	5,8
60 let a více	14	4,3
Σ	326	100,0

Tab. 5.2: Struktura vzorku obyvatel kraje dle nejvyššího dosaženého vzdělání

dosažená úroveň vzdělání	počet	podíl (%)
základní vzdělání	9	2,8
střední vzdělání s výučním listem	5	1,5
střední vzdělání s maturitou	105	32,2
vyšší odborné vzdělání	18	5,5
vysokoškolské vzdělání, bakalářské	36	11,0
vysokoškolské vzdělání, magisterské	123	37,7
vysokoškolské vzdělání, doktorské a vyšší	30	9,2
Σ	326	100,0

Tab. 5.3: Struktura vzorku obyvatel kraje dle ekonomického postavení

Ekonomické postavení	počet	podíl (%)
zaměstnaný (zaměstnanec, OSVČ)	244	74,8
nezaměstnaný	7	2,1
penzista	8	2,5
student	51	15,6
jiné	16	4,9
Σ	326	100,0

Tab. 5.4: Struktura vzorku obyvatel kraje dle okresu bydliště

okres bydliště	počet	podíl (%)
Bruntál	38	11,7
Frydek-Místek	29	8,9
Karviná	64	19,6
Nový Jičín	36	11,0
Opava	23	7,1
Ostrava - město	136	41,7
Σ	326	100,0

Tab. 5.5: Struktura vzorku obyvatel kraje dle velikosti obce bydliště respondenta

velikost obce, ve které má respondent bydliště	počet	podíl (%)
0 - 499 obyvatel	7	2,1
500 - 1 999 obyvatel	28	8,6
2 000 - 19 999 obyvatel	86	26,4
20 000 - 49 999 obyvatel	50	15,3
nad 50 000 obyvatel	155	47,5
Σ	326	100,0

5.2 Význam, stav a kritičnost jednotlivých částí prostředí kraje

Jedním ze záchytných bodů při tvorbě nové rozvojové strategie Moravskoslezského kraje může být poznání významu, který přisuzují obyvatelé kraje jednotlivým částem jejich prostředí, a také znalost vnímání současného stavu jednotlivých částí prostředí. Na základě těchto znalostí lze pak identifikovat ty oblasti, resp. prvky prostředí, na něž by měla být zaměřena pozornost strategie.

V následujícím textu budou uvedené informace prezentovány jak za celou skupinu respondentů, ve výše popsané struktuře, tak v členění na respondenty žijící v okrese Ostrava-město, jako administrativně-ekonomickém centru kraje, a respondenty žijící mimo něj. Kromě tohoto členění budou prezentovány také názory respondentů, kteří splňují souběžně několik podmínek: jsou zaměstnaní (zaměstnanci, OSVČ), ve věku 20-39 let a ukončili některou z forem terciárního vzdělávání (dále je tato skupina označována jako „vzdělání 20-39“). Zaměření se na tuto skupinu je dáno rozvojovým potenciálem, který tato skupina skrývá: mladí a vzdělaní lidé se vyznačují nejvyšší produktivitou, lidé ve věku 20-39 let téměř výhradně zabezpečují biologickou reprodukci populace a zároveň lidé v tomto věku jsou nejnáchylnější ke geografické migraci, což znamená riziko ztráty této významné části populace (zejména vzhledem k migračnímu trendu v minulých letech).

Z pohledu celého vzorku respondentů skupiny „obyvatelé Moravskoslezského kraje“ byly jako nejdůležitější oblasti prostředí pro spokojený život vnímány zdravotní péče, životní prostředí, bezpečnost obyvatel, mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce, bydlení, dostupnost a kvalita vzdělání a množství a kvalita pracovních míst. Podrobnější vyhodnocení odpovědí dle vybraných třídících znaků pak odhaluje určité rozdíly mezi názory uvažovaných skupin obyvatel, jak ukazuje tabulka 5.5. Tyto rozdíly byly v porovnání s rozdíly identifikovaných v předchozích cílových skupinách zanedbatelné.

Hodnocení současné úrovně jednotlivých prvků prostředí pak popisuje následující tabulka 5.6, z níž vyplývá, že vzorek respondentů vnímá jako nejlepší situaci v oblastech dostupnosti internetu, dostupnosti a kvality vzdělávání, sportovního vyžití, zdravotní péče, kulturních aktivit, dopravní dostupnosti a bydlení. Naopak jako nejhorší je pak vnímána současná úroveň množství a kvality pracovních míst, životního prostředí, architektonicky zajímavých staveb, vědecko-výzkumných aktivit v kraji, kultury jednání obyvatel, podnikatelského prostředí a konkurenceschopnosti firem.

Tab. 5.5: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného významu obyvateli kraje

	Hodnocení	Pořadí				Hodnocení
	celkem	celkem	okr. OV	mimo okr. OV	vzdělání 20-39	vzdělání 20-39
zdravotní péče	5,36	1	2	1	4	5,25
životní prostředí	5,29	2	1	5	2	5,34
bezpečnost obyvatel	5,28	3	3	4	7	5,20
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	5,27	4	5	2	1	5,39
bydlení	5,24	5	6	3	5	5,23
dostupnost a kvalita vzdělávání	5,24	6	4	6	3	5,27
množství a kvalita pracovních míst	5,19	7	7	7	6	5,21
kultura chování (jednání) obyvatel	5,14	8	8	8	8	5,19
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	5,03	9	9	9	9	5,05
sociální služby	4,87	10	11	10	10	4,75
kvalita veřejné správy	4,81	11	10	11	11	4,75
vzdělanostní úroveň obyvatel	4,64	12	14	12	12	4,67
vzhled veřejných prostor (okolí)	4,60	13	12	13	14	4,54
běžně dostupný internet	4,45	14	16	14	17	4,32
konkurenceschopnost firem	4,43	15	15	15	13	4,58
kulturní aktivity (kultura)	4,41	16	13	17	16	4,34
sportovní vyžití	4,33	17	17	18	15	4,38
podnikatelské prostředí	4,33	18	19	16	18	4,32
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	4,24	19	18	20	19	4,31
image Moravskoslezského kraje	4,20	20	20	19	20	4,04
architektonicky zajímavé stavby	3,48	21	21	21	21	3,48
Počet respondentů	326	326	136	190	114	114

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor) až 6 (klíčový faktor).

Tab. 5.6: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného současného stavu

	Hodnocení	Pořadí				Hodnocení
	celkem	celkem	okr. OV	mimo okr. OV	vzdělání 20-39	vzdělání 20-39
běžně dostupný internet	3,89	1	1	1	3	3,89
dostupnost a kvalita vzdělávání	3,87	2	3	2	1	3,93
sportovní vyžití	3,84	3	4	3	2	3,92
zdravotní péče	3,71	4	2	6	4	3,82
kulturní aktivity (kultura)	3,69	5	5	4	5	3,70
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	3,59	6	6	8	6	3,59
bydlení	3,48	7	8	5	8	3,52
sociální služby	3,45	8	7	9	7	3,54
bezpečnost obyvatel	3,32	9	12	7	10	3,42
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	3,31	10	9	10	9	3,47
vzdělanostní úroveň obyvatel	3,19	11	11	13	11	3,23
image Moravskoslezského kraje	3,13	12	16	12	17	2,96
kvalita veřejné správy	3,10	13	13	15	14	3,07
vzhled veřejných prostor (okolí)	3,07	14	18	11	15	3,05
konkurenceschopnost firem	3,00	15	14	17	12	3,14
podnikatelské prostředí	2,97	16	15	19	13	3,13
kultura chování (jednání) obyvatel	2,95	17	17	16	16	2,99
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	2,86	18	10	20	19	2,83
architektonicky zajímavé stavby	2,85	19	19	18	18	2,92
životní prostředí	2,79	20	21	14	21	2,61
množství a kvalita pracovních míst	2,51	21	20	21	20	2,69
Počet respondentů	326	326	136	190	114	114

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (katastrofický stav) až 6 (perfektní stav).

Na základě těchto znalostí lze identifikovat kritické oblasti pro podporu spokojeného života obyvatel kraje, jejichž zlepšování by měla být věnována zvýšená pozornost. Těmito oblastmi jsou množství a kvalita pracovních míst, kvalita životního prostředí, kultury jednání obyvatel, mezilidských vztahů, důvěry a spolupráce, bezpečnosti obyvatel, kvality veřejné správy a vzhledu veřejných prostor.

Tab. 5.7: Kritické oblasti z pohledu obyvatel, resp. úředníků KÚ

	Hodnocení	Pořadí				Hodnocení
	celkem	celkem	okr. OV	mimo okr. OV	vzdělání 20-39	vzdělání 20-39
množství a kvalita pracovních míst	18,10	1	2	1	2	17,23
životní prostředí	16,96	2	1	3	1	18,09
kultura chování (jednání) obyvatel	15,68	3	3	2	3	15,62
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	14,17	4	7	4	6	13,63
bezpečnost obyvatel	14,14	5	4	10	7	13,42
kvalita veřejné správy	13,93	6	6	6	4	13,90
vzhled veřejných prostor (okolí)	13,48	7	5	15	8	13,39
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	13,29	8	14	5	5	13,64
konkurenceschopnost firem	13,28	9	9	7	9	13,09
bydlení	13,23	10	8	13	10	12,98
podnikatelské prostředí	13,10	11	12	9	12	12,40
vzdělanostní úroveň obyvatel	13,02	12	10	11	11	12,94
sociální služby	12,42	13	15	14	15	11,72
zdravotní péče	12,27	14	17	8	16	11,48
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	12,14	15	16	12	14	12,19
image Moravskoslezského kraje	12,05	16	11	17	13	12,31
dostupnost a kvalita vzdělávání	11,19	17	18	16	17	10,91
architektonicky zajímavé stavby	10,99	18	13	19	18	10,72
kulturní aktivity (kultura)	10,19	19	19	18	19	9,98
běžně dostupný internet	9,41	20	21	20	20	9,10
sportovní vyžití	9,37	21	20	21	21	9,10
Počet respondentů	326	326	136	190	114	114

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor a zároveň perfektní stav) až 36 (klíčový faktor a zároveň katastrofický stav).

5.3 Cesty k rozvoji Moravskoslezského kraje

Po ohodnocení významu jednotlivých komponent prostředí a ohodnocení jejich současné úrovně byli respondenti požádáni o vyjádření svého názoru na možná opatření, která by mohla v budoucnu vést ke zlepšení situace v jednotlivých oblastech, přičemž respondenti si mohli zvolit, zda odpovídat chtějí nebo ne. Respondenti měli možnost uvést pouze jedno opatření, které by, dle jejich názoru, přispělo nejvíce k rozvoji dané části prostředí kraje, což ve spojitosti s otevřeností otázky, tedy libovolností odpovědi bez předem nabídnutých možností, vede k nízkému počtu respondentů, kteří uvádějí stejnou myšlenku, stejný nápad. Nízký počet respondentů uvádějících stejné opatření proto nelze vnímat jako bezpodstatnost daného návrhu. V následujícím textu budou shrnuty náměty z pohledu jednotlivých oblastí.

Mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce

Bylo identifikováno celkem 86 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvyšování politické kultury (tvorba vzorů, snížení korupce a prospěchářství, aktivní přístup k obyvatelům, zejména k těm aktivním) (10 respondentů)
- zavedení vzdělávání na školách směrem k rozvoji komunikace, spolupráce, příp. dalších měkkých dovedností (8 respondentů)

- řešení otázek mezikulturního soužití, zejména v případě „problémových komunit“ (5 respondentů)
- podpora funkčního pracovního trhu a spolupráce škol a firem směrem k vyšší uplatnitelnosti absolventů (5 respondentů)
- vytváření prostředí podporující zapojení občanů do veřejného života (4 respondenti)
- budování otevřených úřadů s vstřícnými a přátelskými úředníky (rozvoj zákaznického přístupu na úřadech) (4 respondenti)
- rozvoj spolupráce, partnerství a networkingu různých subjektů (veřejná práva, soukromý sektor, neziskový sektor, vysoké školy, občané atp.) v kraji (3 respondenti)
- zvýšení kvality a míry aktivity PR kraje a jeho prezentace v regionu i v zahraničí (3 respondenti)
- prosazování faktické vymahatelnosti práva, snižování kriminality (3 respondenti)
- podpora rodinné politiky a výchovy v rodinách (3 respondenti)
- využívání mezinárodních zkušeností a zapojování do zahraničních aktivit (2 respondenti)
- možnost diskuze občanů s vedením kraje (1 respondent)
- vytváření míst pro setkávání obyvatel, např. parky, nekuřácké restaurace apod. (1 respondent)
- podpora kulturních akcí, které zvyšují sounáležitost obyvatel (1 respondent)
- péče o životní prostředí a pořádek ve městech (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (32 respondentů)*

Kultura jednání (chování) obyvatel

Bylo identifikováno celkem 104 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- spravedlivé a důsledné vymáhání veřejného pořádku (snížení kriminality, vandalismu, výskytu bezdomovců apod.) (23 respondentů)
- zavedení vzdělávání a výchovy na školách směrem k rozvoji osobnosti, etice, toleranci a měkkým dovednostem (15 respondentů)
- zvýšit efektivitu integrace menšin, zejména těch méně přizpůsobivých, do majoritní společnosti (10 respondentů)
- zkulturnění vzhledu veřejných prostor a zvýšení postihů za jeho poškozování (6 respondentů)
- podpora kulturních aktivit ve městech i na venkově (4 respondenti)
- podpora ekonomického rozvoje kraje a kvality poskytovaných služeb (4 respondenti)
- zvýšení kultury politického prostředí, resp. chování politiků jako referenční skupiny (3 respondenti)
- posílení funkce rodiny (3 respondenti)
- výstavba vědecké knihovny (1 respondent)
- snížit vysokou migraci obyvatel z kraje (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (32 respondentů)*

Vzdělanostní úroveň obyvatel

Bylo identifikováno celkem 91 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvyšovat kvalitu a prestiž vzdělávání, opuštění preference kvantity nad kvalitou (zvýšení kvality pedagogů, zvýšení požadavků na studenty a následně jejich pracovního uplatnění) (30 respondentů)
- podpora celoživotního vzdělávání a zvyšování jeho dostupnosti (12 respondentů)
- zvýšení finanční i geografické dostupnosti vzdělávání (8 respondentů)
- zvýšení nabídky studijních oborů středních a vysokých škol (lékařská fakulta, právní fakulta atd.) (7 respondentů)
- zvyšování atraktivity kraje (v oblastech pracovních příležitostí, volnočasových aktivit a dalších) k zamezení odchodu kvalifikované pracovní síly (5 respondentů)
- podpora vzdělanosti jedinců ze sociálně slabých rodin a rodin, které čelí sociálnímu vyloučení (4 respondenti)

- výstavba nové vědecké knihovny a vědeckého interaktivního muzea (3 respondenti)
- podpora volnočasových aktivit, zájmových kroužků a duchovního života (3 respondenti)
- zvyšování klíčových kompetencí a soft skills (2 respondenti)
- výstavba nového kampusu Ostravské univerzity v blízkosti centra Ostravy (1 respondent)
- zvýšení znalosti cizích jazyků (1 respondent)
- rozvoj alternativních způsobů vzdělávání a nových přístupů ve vzdělávání (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (14 respondentů)*

Množství a kvalita pracovních míst

Bylo identifikováno celkem 130 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora podnikání prostřednictvím výstavby průmyslových zón i podporou malých a středních podniků (22 respondentů)
- rozvoj inovativních firem a firem s vyšší přidanou hodnotou, podpora diverzifikace podnikatelských aktivit (16 respondentů)
- zvyšování kvality práce úřadů práce (zvýšit rozsah aktivních opatření, snížit finanční podporu v nezaměstnanosti, zvýšení informovanosti úřadů práce o pracovních pozicích ze strany zaměstnavatelů apod.) (8 respondentů)
- přilákání domácích i zahraničních investorů s vysokou přidanou hodnotou produkce (7 respondentů)
- využití finančních prostředků z EU k realizaci projektů, obzvláště v době krize, neboť tyto projekty vedle svého hlavního cíle přinášejí práci a tím zvýšení ekonomické úrovně (konkrétně např. výstavba nové vědecké knihovny, vzdělávání nezaměstnaných apod.) (4 respondenti)
- zvýšení zapojení nezaměstnaných prostřednictvím veřejně prospěšných prací do úklidu města (3 respondenti)
- rozvoj vzdělanosti (3 respondenti)
- rozvoj spolupráce mezi školami a podniky (2 respondenti)
- podpora využití flexibilních forem zaměstnávání (2 respondenti)
- dostavba dálničního napojení kraje na zbytek republiky a okolní země (1 respondent)
- zamezení odchodu kvalifikované pracovní síly z kraje (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (61 respondentů)*

Konkurenceschopnost firem

Bylo identifikováno celkem 30 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- vytváření transparentního konkurenčního prostředí, zejména v případě veřejných zakázek (9 respondentů)
- proexportní podpora místních firem (4 respondenti)
- podpora inovačních firem a využívání nových technologií (3 respondenti)
- rozvoj podpůrných služeb podnikání, např. informační a jiné služby (2 respondenti)
- podpora malých a středních podniků (3 respondenti)
- podpora partnerství, networkingu a klastrů (2 respondenti)
- podpora zemědělství (2 respondenti)
- rozvoj nanotechnologií (1 respondent)
- podpora spolupráce soukromého sektoru a vysokého školství (1 respondent)
- zpřístupnění dlouhodobých analýz a prognóz veřejnosti a zvýšení tak informací potřebných k plánování podnikání a profesního zaměření (1 respondent)
- podpora vzdělávání, včetně celoživotního vzdělávání (1 respondent)
- vyhlášení „Krajské pečetě kvality“ nebo obdobné soutěže, při její maximální objektivitě (1 respondent)

Podnikatelské prostředí

Bylo identifikováno celkem 44 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora malého a středního podnikání (12 respondentů)
- vytváření transparentního podnikatelského prostředí s efektivní vymahatelností práva (11 respondentů)
- zjednodušení administrativní náročnosti podnikání, zjednodušení daňového systému (7 respondentů)
- diverzifikace ekonomických aktivit v kraji (ekonomických oborů) (3 respondenti)
- důraz na lokalizaci firem s ohledem na kvalitu bydlení, např. nestavět hlučné provozy v blízkosti obytných zón (2 respondenti)
- podpora vzniku nových subjektů (2 respondenti)
- podpora rekultivace brownfields (2 respondenti)
- zvýšení spolupráce mezi školami a soukromým sektorem za účelem zvýšení zaměstnatelnosti absolventů (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondentů)*

Vědecko-výzkumné aktivity v kraji

Bylo identifikováno celkem 54 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora vědeckovýzkumných projektů a tvorba partnerství vysokých škol a dalších subjektů při jejich realizaci, větší zapojení studentů do těchto projektů (12 respondentů)
- zaměření se na aplikovaný výzkum, zejména aplikovaný výzkum využitelný v krámcí kraje (významné je zacílení výzkumu, ne plošná podpora) (10 respondentů)
- zajistit systematickou publicitu regionálních vědeckovýzkumných projektů a jejich výsledkům (7 respondentů)
- zamezit odlivu mozků z kraje, přitáhnout mezinárodně uznávané vědeckovýzkumné kapacity (4 respondenti)
- vytváření center excelence (3 respondenti)
- zvýšení finančních zdrojů směřujících do vědy a výzkumu (3 respondenti)
- výstavba nové vědecké knihovny (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (14 respondentů)*

Kvalita veřejné správy

Bylo identifikováno celkem 104 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- systematické zvyšování zákaznického přístupu ve veřejné správě (35 respondentů)
- snižování korupce, zvýšení transparentnosti zadávání veřejných zakázek, neobcházení zákonů ze stran veřejné správy (např. zpětné vyplácení zdravotnických poplatků) (13 respondentů)
- rozvoj elektronické komunikace s úřady (7 respondentů)
- zjednodušování a zrychlování procesů veřejné správy, snižování její administrativní náročnosti (7 respondentů)
- zvýšení kvality lidských zdrojů ve veřejné správě, provádění personálních auditů a realizace nevržných opatření (7 respondentů)
- důsledná kontrola efektivity využívání veřejných finančních prostředků, zveřejňování výsledků těchto kontrol (6 respondentů)
- zvyšování odbornosti úředníků vzděláváním, včetně jazykového vzdělávání (6 respondentů)
- zvýšení informovanosti veřejnosti, výběr relevantních a požadovaných informací (6 respondentů)
- přizpůsobení úředních hodin potřebám pracujícího člověka (5 respondentů)
- zvýšení „produktivity“ (efektivity) práce veřejné správy (3 respondenti)

- naslouchání politické reprezentace názorům občanů, větší zapojení občanů do věcí veřejných (2 respondenti)
- zvýšit reálnou dostupnost finančních prostředků z fondů EU, snížení administrativní náročnosti žádostí (1 respondent)
- kumulace různých úřadů v jednom centru (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondentů)*

Bydlení

Bylo identifikováno celkem 125 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rekonstrukce obytných domů, revitalizace sídlišť (20 respondentů)
- podpora bydlení pro mladé rodiny, např. formou „startovacích bytů“ s nízkým nájmem (19 respondentů)
- podpora výstavby bydlení (19 respondentů)
- zvýšení a zkvalitnění veřejné zeleně, rozvoj parků (15 respondentů)
- výstavba a správa sociálních bytů (7 respondentů)
- uspokojivé vyřešení kontroverzní otázky bytů RPG (5 respondentů)
- vytvoření nabídky nájemních bytů (5 respondentů)
- podpora nízkoenergetických a pasivních staveb (4 respondenti)
- urychlení administrativních procedur spojených s výstavbou bydlení, resp. stavebního řízení (3 respondenti)
- řešení statické dopravy v centrech měst a na sídlištích (2 respondenti)
- podporovat rovnoměrný rozvoj měst a venkova (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (25 respondentů)*

Dostupnost a kvalita vzdělávání

Bylo identifikováno celkem 82 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení kvality a prestiže vzdělání (školy) v kraji, kvalitní a prestižní vysoké školství dokáže přitáhnout nadané lidi z ostatních krajů (28 respondentů)
- rozšíření nabídky studijních programů, např. nová fakulta lékařství, práva, architektury (13 respondentů)
- zvýšení kvality pedagogů na školách (7 respondentů)
- optimalizovat kapacity a počet škol (5 respondentů)
- zvýšení nabídky celoživotního vzdělávání (5 respondentů)
- zlepšení dopravní dostupnosti škol prostředky veřejné dopravy (5 respondentů)
- zlepšování úrovně a zvyšování dostupnosti jeslí a mateřských škol (4 respondenti)
- zvýšení dostupnosti škol (finanční i geografické) (3 respondenti)
- výstavba vědecké knihovny (2 respondent)
- informování veřejnosti o možnostech vzdělání a srovnání škol v klíčových oblastech (2 respondenti)
- zvýšit prestiž vzdělání obecně (2 respondent)
- zavedení vzdělávání a výchovy na školách směrem k etice a měkkým dovednostem (2 respondenti)
- zvýšení kvality technického vybavení škol (2 respondenti)
- podpora integrace sociálně slabých a dětí se speciálními potřebami (1 respondent)
- podpora zahraničních stáží studentů (1 respondent)

Zdravotní péče

Bylo identifikováno celkem 111 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení dostupnosti lékařské péče, včetně zajištění potřebného počtu chybějících lékařů různých specializací (27 respondentů)
- zvýšení, resp. zavedení zákaznický (klientsky) orientovaného přístupu ve veřejných zdravotnických zařízeních (24 respondentů)
- zvýšit kvalitu zdravotní péče, zejména ve veřejných zdravotnických zařízeních (21 respondentů)
- modernizace vybavení veřejných zdravotnických zařízení (11 respondentů)
- neobcházení zákona o poplatcích u lékaře, efektivní využití takto získaných finančních prostředků (9 respondentů)
- podpora prevence a informačních kampaní (5 respondentů)
- kvalitní logistická řešení "odbavení" klientů, např. prostřednictvím elektronického objednávacího systému jako v bankách (4 respondenti)
- podpora dalšího vzdělávání lékařů (4 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondentů)*

Sociální služby

Bylo identifikováno celkem 63 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení kapacity sociálních služeb pro seniory (domovy pro seniory, domy s pečovatelskou službou, služby pro seniory apod.) (28 respondentů)
- zlepšení geografické dostupnosti různých typů sociálních služeb dle skutečných potřeb, zvýšení informovanosti občanů o existujících sociálních službách (15 respondentů)
- zefektivnit financování sociálních služeb (5 respondentů)
- zvýšení péče o mladé rodiny a matky s dětmi (4 respondenti)
- ověřování skutečné potřeby sociálních dávek v případě Rómů, nalezení alternativních metod sociální podpory, vynucování jejich aktivity a splácení závazků (4 respondenti)
- provádění kontrol zaměstnávání „na černo“ a současného pobírání dávek sociální podpory (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondent)*

Bezpečnost obyvatel

Bylo identifikováno celkem 108 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- „více policistů (tzv. pochůzkářů“ v ulicích“, zejména v problémových lokalitách a v nočních hodinách (67 respondentů)
- zvýšení úspěšnosti policie při odhalování trestných činů a přestupků, důslednější a přísnější penalizace trestných činů a přestupků (7 respondentů)
- rozšíření kamerových systémů, zejména v problematických lokalitách (7 respondentů)
- zvýšení pravomocí městských a obecních policistů (7 respondentů)
- dostatečné a funkční veřejné osvětlení (3 respondenti)
- snížení počtu heren (1 respondent)
- snížení trestní zodpovědnosti na 12 let (1 respondent)
- podpora prevence (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (14 respondenti)*

Kulturní aktivity (kultura)

Bylo identifikováno celkem 42 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení geografické i finanční dostupnosti kulturních akcí, zvýšení rozmanitosti a množství kulturních akcí (18 respondentů)
- finanční podpora významných kulturních akcí (6 respondentů)
- podpora nadregionálních akcí v kraji, tj. kulturní akce republikového významu (4 respondenti)
- podpora nejrůznějších festivalů (4 respondenti)
- podpora malých kin a divadel, podpora menšinových žánrů (4 respondenti)
- obnova místních tradic a podpora místní kultury (3 respondenti)
- výstavba nové vědecké knihovny (1 respondent)
- výstavba městské galerie v Ostravě (1 respondent)
- zvýšit výdaje na obnovu a údržbu památek (1 respondent)

Sportovní vyžití

Bylo identifikováno celkem 90 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- výstavba cyklostezek a in-line drah (32 respondentů)
- oprava existujících a výstavba nových veřejně dostupných sportovišť (pro aktivní využití veřejnosti), a to i na úkor podpory pasivního sportu, včetně rozvoje sportu v menších obcích (20 respondentů)
- výstavba dětských hřišť, podpora sportovního vyžití dětí (15 respondentů)
- výstavba aquaparku nadregionálního významu a dalších možností pro plavání (kryté bazény, jezero v Hlučíně) (9 respondentů)
- výstavba nového fotbalového stadionu v Ostravě (3 respondenti)
- podpora turistiky, informace o zajímavých příměstských, ale i městských lokalitách a turistických trasách (3 respondenti)
- rozvoj lyžařských středisek (2 respondenti)
- snížení finančních výdajů na sport a využití těchto prostředků v jiných oblastech (1 respondent)
- pořádání sportovních mítníků pro „nesportovce“, tj. širokou veřejnost (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Architektonicky zajímavé stavby

Bylo identifikováno celkem 59 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rekonstrukce kulturních a technických památek (např. Huckelovy vily v Novém Jičíně, oblast tzv. Dolních Vítkovic v Ostravě apod.) (22 respondentů)
- vyhlásování (světových) architektonických soutěží a realizace vítězných návrhů, zviditelnění kraje významnou architekturou (12 respondentů)
- nové budovy s architektonicky moderním a zajímavým designem chybí (12 respondentů)
- výstavba nové vědecké knihovny v Ostravě dle vítězného návrhu (8 respondentů)
- vytváření tlaku na obchodní řetězce a developery k architektonicky zajímavým řešením (3 respondenti)
- dostavba projektu Karolina (2 respondenti)

Vzhled veřejných prostor (okolí)

Bylo identifikováno celkem 115 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj zelených ploch, zřízení nových a revitalizace stávajících parků a lesoparků ve městě (27 respondentů)

- zvýšení intenzity úklidu na území měst (29 respondentů)
- zvýšit investice do oprav chodníků (18 respondentů)
- rozvoj vybavenosti veřejných míst lavičkami, odpadkovými koši, hřišti pro děti (12 respondentů)
- zvýšit zapojení nezaměstnaných do úklidu veřejných prostor (10 respondentů)
- odstraňování černých skládek a zavedení velmi tvrdých postihů pro jejich zakladatele (5 respondentů)
- dodržování veřejného pořádku (2 respondenti)
- rozvoj podzemních parkovišť (2 respondenti)
- revitalizace sídlišť (2 respondenti)
- oprava hlavního nádraží v Ostravě a zkulturnění jeho okolí (1 respondent)
- využití prostoru kolem Ostravice pro volnočasové aktivity obyvatel (1 respondent)
- „nutnost masivních zásahů, vzhled a kvalita veřejných prostor ovlivňuje mezilidské vztahy a kvalitu života“ (1 respondent)
- designově, funkčně a ekologicky kvalitní veřejné osvětlení, které nevytváří „světelné znečištění“ (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Životní prostředí

Bylo identifikováno celkem 151 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení kvality ovzduší, resp. snížení emisí největších znečišťovatelů ovzduší, vynucování dodržování ekologických limitů (84 respondentů)
- výsadba zeleně, budování parků a rekultivace krajiny (16 respondentů)
- zvýšení tlaku na pokles znečištění ze strany lokálních topenišť (14 respondent)
- odklonění dopravy z center měst, podpora MHD a budování obchvatů, omezení výstavby na orné půdě (13 respondentů)
- podpora třídění odpadu a jeho využití (8 respondentů)
- zvýšení osvěty v oblasti péče o životní prostředí, prezentace informací o stavu životního prostředí a jeho vývoje v čase (7 respondentů)
- řešení otázky hluku v problémových lokalitách (2 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (7 respondenti)*

Dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)

Bylo identifikováno celkem 123 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení dopravní dostupnosti (posílení linek a návaznosti spojů) mezi městy a obcemi kraje a v rámci jednotlivých měst prostřednictvím veřejné hromadné dopravy (38 respondentů)
- napojení kraje na dálniční síť České republiky a okolních zemí (30 respondentů)
- účinná údržba a opravy komunikací (14 respondentů)
- zvyšovat kvalitu a dostupnost MHD (11 respondent)
- výstavba významných silničních tahů mezi městy v rámci kraje, výstavba obchvatů měst, zejména vyřešení silničního spojení mezi Ostravou a Opavou (10 respondentů)
- vyřešení problémů se statickou dopravou ve městech (4 respondenti)
- rozvoj letiště, zavedení nízkonákladových spojů (3 respondent)
- budování cyklostezek (3 respondenti)
- podpora regionální železniční dopravy (2 respondent)
- zvýšit počet nízkopodlažních dopravních prostředků (2 respondenti)
- rozšíření integrovaného dopravního systému (1 respondent)
- prodloužení trasy vlaku Pendolino přes Karvinou do Českého Těšína (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Běžně dostupný internet

Bylo identifikováno celkem 59 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zavedení volného wi-fi připojení na veřejných místech (centrum měst, okolí infocenter, nádraží, školy, restaurace, kavárny apod.) (31 respondentů)
- podpora celoplošného šíření internetu, zejména jeho zavedení do menších obcí (19 respondentů)
- zavedení volně přístupného internetu, včetně wi-fi připojení do nemocnic za účelem zvýšení kontaktu nemocných se světem (1 respondent)
- rozvoj této oblasti ponechat na soukromých firmách (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (7 respondentů)*

Image Moravskoslezského kraje

Bylo identifikováno celkem 74 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení propagace turisticky zajímavých lokalit kraje (16 respondentů)
- odstranění image „nebezpečné, zaostalé a nevzdělané severní gubernie“ (11 respondentů)
- realizace cíleně zaměřených propagačních akcí a zvýšení informovanosti o kraji v rámci republiky, ale také uvnitř kraje (8 respondentů)
- zvýšení kvality (úrovně) života v kraji, např. snížení znečištění, získání prestiže vysokých škol apod. (7 respondentů)
- rozvoj industriální a zážitkové turistiky (5 respondenti)
- zvýšení politické kultury (4 respondenti)
- zvýšení snahy přitáhnout zahraniční turisty (4 respondenti)
- image kraje tvoří lidé, kteří tu žijí - zvýšit jejich úroveň a vzdělanost (4 respondenti)
- posílit propagaci Ostravy jako významného centra republiky (3 respondenti)
- vytvoření shody mezi politickými stranami na úrovni kraje o dlouhodobých cílech a tuto dohodu pak dodržovat a naplňovat bez ohledu na výsledek voleb, nemařit práci předchozí politické reprezentace a zásadně neměnit směr celého vývoje každé 4 roky (1 respondent)
- zrealizovat několik velkých a zajímavých projektů (výstavba vědecké knihovny, získání zahraničních pedagogů pro univerzity apod.) a rozpoutat kolem nich mediální kampaň, aby zbytek republiky viděl, že se tady něco zajímavého děje (1 respondent)
- další zvýšení propagace významných kulturních a sportovních akcí mimo region (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (9 respondenti)*

5.4 Proč je Moravskoslezský kraj dobrým místem pro život?

Obyvatelé Moravskoslezského kraje, kteří vnímají tento kraj jako dobré místo pro život, byli požádáni o specifikaci maximálně 3 hlavních důvodů tohoto jejich názoru. Z celkového počtu 326 respondentů uvedlo své odpovědi, a tedy kraj za dobré místo pro život považuje, 220 z nich, přičemž každý respondent v průměru uvedl 2,17 důvodů. Mezi odpověďmi dominovaly především:

- krásná a dostupná příroda (138 respondentů)
- rodný kraj a „osobní vazby“ (69 respondentů)
- dobré podmínky pro trávení volného času - kultura, sport, turistické cíle apod. (69 respondenti)
- přátelští a pracovití lidé se specifickým charakterem (36 respondentů)
- velký potenciál rozvoje kraje ve všech oblastech (31 respondentů)
- pracovní uplatnění (30 respondentů)
- klidný a spokojený život (23 respondentů)
- geografická poloha kraje na hranici s Polskem a Slovenskem a výhody, které tato přináší (ekonomické, kulturní, jazykové apod.) (20 respondentů)

- dobrá dostupnost a kvalita bydlení (16 respondentů)
- „genius loci“, patriotismus (12 respondentů)
- dobré možnosti vzdělávání (10 respondenti)
- dobré nebo alespoň zlepšující se životní prostředí (9 respondentů)
- rozvinutý průmyslový kraj, konkurenceschopné firmy (6 respondenti)
- image kraje (5 respondentů)
- dobrá infrastruktura a občanská vybavenost (4 respondenti)

6. Úředníci a ostatní zaměstnanci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje

6.1 Vzorek

V rámci Mapování názorů na současnou úroveň Moravskoslezského kraje a jeho chtěného vývoje tvořili jednu z oslovených cílových skupin úředníci a ostatní zaměstnanci Krajského úřadu. Nastavení dotazníku, resp. formulace a zaměření otázek, odpovídalo dotazníku pro obyvatele kraje a lze proto zjištění prezentovaná v následujícím textu chápat jako doplněk k informacím získaným od běžných obyvatel kraje. K vyčlenění úředníků a zaměstnanců Krajského úřadu do samostatné kategorie bylo přistoupeno vzhledem k jejich významu pro výkon (realizaci) jednotlivých opatření rozvojových strategií kraje i každodenní „správu kraje“.

V rámci uvedené cílové skupiny se do šetření zapojilo 46 respondentů, z nichž muži tvořili 28,3 % a ženy 71,7 %. Strukturu této skupiny respondentů podrobněji popisují následující tabulky.

Tab. 6.1: Struktura vzorku úředníků a zaměstnanců Krajského úřadu dle dosaženého vzdělání

dosažená úroveň vzdělání	počet	podíl (%)
střední vzdělání s maturitou	7	15,2
vysokoškolské vzdělání, bakalářské	2	4,3
vysokoškolské vzdělání, magisterské	33	71,7
vysokoškolské vzdělání, doktorské a vyšší	4	8,7
Σ	46	100,0

Tab. 6.2: Struktura vzorku úředníků a zaměstnanců Krajského úřadu dle věku

věk respondentů	počet	podíl (%)
25 - 29	15	32,6
30 - 34	8	17,4
35 - 39	5	10,9
40 - 44	6	13,0
45 - 49	1	2,2
50 - 54	7	15,2
55 - 59	2	4,3
60 a více	2	4,3
Σ	46	100,0

Tab. 6.3: Struktura vzorku úředníků a zaměstnanců Krajského úřadu dle okresu bydliště

okres bydliště	počet	podíl (%)
Bruntál	0	0,0
Frýdek-Místek	4	8,7
Karviná	10	21,7
Nový Jičín	2	4,3
Opava	0	0,0
Ostrava - město	30	65,2
Σ	46	100,0

Tab. 6.4: Struktura vzorku úředníků a zaměstnanců Krajského úřadu dle velikosti obce bydliště respondenta

velikost obce, ve které má respondent bydliště	počet	podíl (%)
0 - 499 obyvatel	0	0,0
500 - 1 999 obyvatel	2	4,3
2 000 - 19 999 obyvatel	5	10,9
20 000 - 49 999 obyvatel	3	6,5
nad 50 000 obyvatel	36	78,3
Σ	46	100,0

6.2 Význam, stav a kritičnost jednotlivých částí prostředí kraje

Pro správné nastavení rozvojové strategie Moravskoslezského kraje je nezbytná jak znalost vnímaného významu rozdílných částí prostředí samotnými obyvateli kraje, v tomto případě pak jednou z podskupin obyvatelstva - úředníky a zaměstnanci Krajského úřadu, kteří jednak budou vnímat dopady realizace připravované strategie na svůj život jako ostatní občané, jednak budou z velké míry ovlivňovat naplňování této strategie, tak také vnímanou současnou úroveň uvažovaných částí prostředí kraje.

Největší význam pro spokojený život úředníci a další zaměstnanci Krajského úřadu přisuzovali mezilidským vztahům, důvěře spolupráci, zdravotní péči, životnímu prostředí, bezpečnosti obyvatelstva, kultuře chování obyvatel, bydlení a dostupnosti a kvalitě vzdělávání.

Tab. 6.5: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného významu pro obyvatele, resp. úředníky KÚ

	Hodnocení	Pořadí
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	5,67	1
zdravotní péče	5,46	2
životní prostředí	5,41	3
bezpečnost obyvatel	5,33	4
kultura chování (jednání) obyvatel	5,30	5
bydlení	5,28	6
dostupnost a kvalita vzdělávání	5,26	7
množství a kvalita pracovních míst	5,09	8
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	5,04	9
kvalita veřejné správy	4,91	10
sociální služby	4,87	11
vzhled veřejných prostor (okolí)	4,74	12
běžně dostupný internet	4,67	13
vzdělanostní úroveň obyvatel	4,59	14
kulturní aktivity (kultura)	4,57	15
image Moravskoslezského kraje	4,46	16
konkurenceschopnost firem	4,43	17
sportovní vyžití	4,37	18
podnikatelské prostředí	4,37	19
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	4,37	20
architektonicky zajímavé stavby	3,78	21
Počet respondentů	46	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor) až 6 (klíčový faktor).

Při posuzování současné úrovně nabízených částí prostředí pak respondenti nelépe hodnotili dostupnost internetu, zdravotní péči, kvalitu veřejné správy, dostupnost a kvalitu vzdělávání, úroveň kulturních aktivit, sportovního vyžití a dopravní dostupnosti. Naopak nejhůře byly hodnoceny úroveň životního prostředí, množství a kvality pracovních míst, vzhled veřejných prostor, kultury jednání obyvatel, množství a kvalita architektonicky zajímavých staveb, podnikatelského prostředí a konkurenceschopnosti firem. Podrobnější informace pak obsahuje tabulka 6.6.

Znalost významu jednotlivých částí prostředí pro úředníky a zaměstnance Krajského úřadu (jako části obyvatelstva) a zároveň znalost ohodnocení současného stavu dává možnost identifikace oblastí, jež by měly být urychleně řešeny, resp. v nichž by mělo urychleně dojít ke zvýšení jejich kvality (tyto části prostředí jsou dále označovány jako kritické oblasti). Seřazení jednotlivých částí prostředí dle jejich „kritičnosti“ pak obsahuje tabulka 6.7.

Tab. 6.6: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného současného stavu

	Hodnocení	Pořadí
běžně dostupný internet	4,22	1
zdravotní péče	4,20	2
kvalita veřejné správy	4,17	3
dostupnost a kvalita vzdělávání	4,07	4
kulturní aktivity (kultura)	4,00	5
sportovní vyžití	3,98	6
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	3,76	7
bydlení	3,72	8
sociální služby	3,70	9
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	3,67	10
image Moravskoslezského kraje	3,61	11
bezpečnost obyvatel	3,37	12
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	3,26	13
vzdělanostní úroveň obyvatel	3,24	14
konkurenceschopnost firem	3,17	15
podnikatelské prostředí	3,17	16
architektonicky zajímavé stavby	3,09	17
kultura chování (jednání) obyvatel	3,02	18
vzhled veřejných prostor (okolí)	2,93	19
množství a kvalita pracovních míst	2,74	20
životní prostředí	2,15	21
Počet respondentů	46	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (katastrofický stav) až 6 (perfektní stav).

Jako kritické oblasti, resp. části existujícího prostředí byly označeny životní prostředí, množství a kvalita pracovních míst, kultura chování (jednání) obyvatel, vzhled veřejných prostor (okolí), bezpečnost obyvatel, mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce a vzdělanostní úroveň obyvatel. Naopak nejméně kritickými byla dostupnost internetu, sportovního vyžití, kvalita veřejné správy, úroveň kulturních aktivit, zdravotní péče, dostupnost a kvalita vzdělávání a image Moravskoslezského kraje.

Tab. 6.7: Kritické oblasti z pohledu obyvatel, resp. úředníků KÚ

	Hodnocení	Pořadí
životní prostředí	20,83	1
množství a kvalita pracovních míst	16,59	2
kultura chování (jednání) obyvatel	15,80	3
vzhled veřejných prostor (okolí)	14,53	4
bezpečnost obyvatel	14,01	5
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	13,20	6
vzdělanostní úroveň obyvatel	12,66	7
konkurenceschopnost firem	12,53	8
podnikatelské prostředí	12,35	9
bydlení	12,06	10
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	11,97	11
dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)	11,29	12
sociální služby	11,22	13
architektonicky zajímavé stavby	11,02	14
image Moravskoslezského kraje	10,66	15
dostupnost a kvalita vzdělávání	10,18	16
zdravotní péče	9,85	17
kulturní aktivity (kultura)	9,13	18
kvalita veřejné správy	8,97	19
sportovní vyžití	8,83	20
běžně dostupný internet	8,33	21
Počet respondentů	46	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor a zároveň perfektní stav) až 36 (klíčový faktor a zároveň katastrofický stav).

6.3 Cesty k rozvoji Moravskoslezského kraje

Po ohodnocení významu jednotlivých komponent prostředí a ohodnocení jejich současné úrovně byli respondenti požádáni o vyjádření svého názoru na možná opatření, která by mohla v budoucnu vést ke zlepšení situace v jednotlivých oblastech, přičemž respondenti si mohli zvolit, zda odpovídat chtějí nebo ne. Respondenti měli možnost uvést pouze jedno opatření, které by, dle jejich názoru, přispělo nejvíce k rozvoji dané části prostředí kraje, což ve spojitosti s otevřeností otázky, tedy libovolností odpovědi bez předem nabídnutých možností, vede k nízkému počtu respondentů, kteří uvádějí stejnou myšlenku, stejný nápad. Nízký počet respondentů uvádějících stejné opatření proto nelze vnímat jako bezpodstatnost daného návrhu. V následujícím textu budou shrnuty náměty z pohledu jednotlivých oblastí.

Mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce

Bylo identifikováno celkem 9 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- systematické rozvíjení měkkých dovedností obyvatel (efektivní komunikace, spolupráce apod.), např. rozvoj v rámci školní přípravy (4 respondenti)
- zpřísnění a vymáhání dodržování formálních norem chování (věková hranice trestní odpovědnosti, boj s korupcí apod.) (2 respondenti)
- změna (zklidnění) hektického a dravého způsobu života (1 respondent)
- podpora občanských aktivit jako zdroje tvorby sociálního kapitálu (1 respondent)
- zvýšení image pracovníků ve službách veřejnosti (pedagogičtí pracovníci, pracovníci ve zdravotnictví a sociálních službách apod.) (1 respondent)

Kultura jednání (chování) obyvatel

Bylo identifikováno celkem 12 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zavedení (posílení) vzdělávání obyvatel směrem k dodržování formálních a neformálních norem chování (ve školách, firmách, hromadných sdělovacích prostředcích apod.) (2 respondenti)
- využití preventivních i represivních aktivit ke korekci chování (jednání) společensky nepřizpůsobivých obyvatel (2 respondenti)
- zkvalitňování a zkulturnění městského prostředí (revitalizace panelových sídlišť, vybudování oddychových zón, rozvoj kulturních aktivit a motivačních veřejných akcí apod.) (2 respondenti)
- zkulturnění jednání politických představitelů kraje a jiných veřejně činných osob (1 respondent)
- omezení množství výherních automatů (1 respondent)
- rozvoj vztahu obyvatel k životnímu prostředí (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondentů)*

Vzdělanostní úroveň obyvatel

Bylo identifikováno celkem 11 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zachování bezplatného vzdělávání a zvýšení finanční podpory pro studenty s nadprůměrnými studijními výsledky prostřednictvím stipendií (3 respondenti)
- zvýšení motivace obyvatel ke studiu, včetně obyvatel dříve narozených, a zároveň také zvýšení motivace k setrvání a uplatnění studiem nabytých znalostí v Moravskoslezském kraji (3 respondenti)
- zvýšení znalosti cizích jazyků (1 respondent)
- zvýšení významu existujících veřejných školských zařízení pro celoživotní vzdělávání, resp. vzdělávání dospělých (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondentů)*

Množství a kvalita pracovních míst

Bylo identifikováno celkem 17 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora malého a středního podnikání, podpora začínajících podnikatelů (3 respondenti)
- podpora růstu pracovních míst ve službách a činnostech s vysokou přidanou hodnotou (2 respondenti)
- přilákání velkých a stabilních firem, resp. investorů (2 respondenti)
- snižování diskriminace na trhu práce (2 respondenti)
- rozvoj využívání flexibilních forem zaměstnávání (částečné úvazky, flexibilní pracovní doba) a podpora firemních i veřejných jeslí a školek ke zvýšení využití pracovního potenciálu osob s malými dětmi (1 respondent)
- zvyšování vzdělanosti a vzdělanostních aspirací populace (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondentů)*

Konkurenceschopnost firem

Byly identifikovány celkem 4 návrhy, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora růstu pracovních míst ve službách a činnostech s vysokou přidanou hodnotou (2 respondenti)
- vytvoření a udržení transparentního konkurenčního prostředí, např. v případě předkládání nabídek ve veřejných zakázkách (1 respondent)
- zvyšování vzdělanosti a vzdělanostních aspirací populace (1 respondent)

Podnikatelské prostředí

Bylo identifikováno celkem 7 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora malého a středního podnikání, podpora začínajících podnikatelů (3 respondenti)
- snižování administrativní náročnosti a administrativních bariér podnikání, mimo jiné také využíváním elektronických forem komunikace (2 respondenti)
- rozvoj podnikatelské etiky (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondentů)*

Vědecko-výzkumné aktivity v kraji

Bylo identifikováno celkem 8 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšit podporu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na místních vysokých školách (5 respondentů)
- koncentrovat výdaje na vědu a výzkum pouze do několika vybraných oblastí s největším potenciálem rozvoje (nefinancovat vědu a výzkum plošně) (1 respondent)
- zvýšení spolupráce podniků a vysokých škol (1 respondent)
- podporovat rozvoj ICT (1 respondent)

Kvalita veřejné správy

Bylo identifikováno celkem 8 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení profesionality a rozvoj zákaznického přístupu v chování úředníků (4 respondenti)
- snížení administrativní náročnosti výkonu veřejné správy (2 respondenti)

- „podpora kvalitního výkonu práce úředníka, zavedení sankcí při prokázání neprofesionálního přístupu“ (1 respondent)
- rozvoj jazykových znalostí úředníků (1 respondent)

Bydlení

Bylo identifikováno celkem 15 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- revitalizace sídlišť a vytvoření míst pro relaxaci (lavičky, hřiště a oddechové zóny v rámci sídlišť) (5 respondentů)
- zvýšení dostupnosti bydlení pro mladé lidi (4 respondenti)
- uvolnění nájemného a ochrana práv vlastníků nemovitostí (2 respondenti)
- prodej městských bytů do osobního vlastnictví (1 respondent)
- výstavba sociálního a nájemního bydlení (1 respondent)
- snížení odlivu obyvatel měst na venkov (1 respondent)
- zastavení výstavby nákupních center „na zelené louce“ (1 respondent)

Dostupnost a kvalita vzdělávání

Bylo identifikováno celkem 13 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvyšování kvality školství a využitelnosti vzdělání (5 respondentů)
- zvyšování kvality pedagogů na školách (zejména v oblasti ICT, cizích jazyků, měkkých dovedností a alternativních forem výuky) (4 respondenti)
- optimalizace kapacit škol ve vztahu k demografickému vývoji a následný rozvoj technické vybavenosti škol (2 respondenti)
- zvyšování kvality výuky jazyků (1 respondent)
- zvyšování podpory technických oborů na všech úrovních školství (1 respondent)

Zdravotní péče

Bylo identifikováno celkem 19 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj zákaznického přístupu k pacientům, zejména ve veřejných zdravotnických zařízeních (6 respondentů)
- zkvalitnění technického vybavení veřejných zdravotnických zařízení (3 respondenti)
- snížit čekací doby u lékařů, resp. zvýšit dostupnost lékařské péče (2 respondenti)
- „zrušení proplácení regulačních poplatků krajem a investování těchto peněz do smysluplných oblastí“ (2 respondenti)
- zachování možnosti připlácení si za nadstandardní péči (2 respondenti)
- zachování menších nemocnic (1 respondent)
- urychlené zahájení privatizace nemocnic (1 respondentů)
- zastavit odchod lékařů do zahraničí (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondentů)*

Sociální služby

Bylo identifikováno celkem 11 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- nastavení sociálního systému způsobem motivujícím k aktivnímu hledání zaměstnání, efektivní řešení dlouhodobé nezaměstnanosti (3 respondenti)
- podpora terénních a mobilních sociálních služeb a osobní asistence (2 respondenti)

- zavedení „nefinanční“ sociální podpory (lístky na jídlo apod.) (2 respondenti)
- podpora žen na mateřské a rodičovské dovolené a umožnění bezproblémového návratu do zaměstnání (1 respondent)
- zakládání míst pro volnočasové aktivity seniorů (1 respondent)
- efektivní zacílení sociální podpory (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Bezpečnost obyvatel

Bylo identifikováno celkem 12 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení počtu hlídek v terénu, zejména v rizikových oblastech (6 respondentů)
- řešení problémů spojených se skupinami nepřizpůsobivých občanů (5 respondentů)
- řešení dlouhodobé nezaměstnanosti (1 respondent)

Kulturní aktivity (kultura)

Bylo identifikováno celkem 11 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora významných kulturních akcí, stejně jako aktivní zapojení obyvatel kraje do kultury (a to i v menších obcích) (6 respondentů)
- výstavba nové vědecké knihovny (1 respondent)
- výstavba nové městské galerie v Ostravě (1 respondent)
- výstavba koncertní síně v Ostravě (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (2 respondenti)*

Sportovní vyžití

Bylo identifikováno celkem 13 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj cyklostezek a in-line drah (6 respondentů)
- opravy stávajících a výstavba nových veřejně dostupných sportovišť (a to i na úkor vrcholového sportu), vytvoření podmínek pro sportovní vyžití dětí (6 respondentů)
- rozvoj sportovního zázemí v menších obcích (1 respondent)

Architektonicky zajímavé stavby

Bylo identifikováno celkem 14 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- výstavba nové vědecké knihovny, tzv. „Brikety“ (5 respondentů)
- oprava existujících historicky, kulturně či architektonicky zajímavých staveb (2 respondenti)
- podpora kvalitnější architektury (2 respondenti)
- potřeba sladění staveb s okolím (2 respondenti)
- zpřístupnění oblasti „dolních Vítkovic“ (1 respondent)
- vyhlášení více architektonických soutěží (1 respondent)
- opravit či vytvořit „opravdový turistický trhák“ (1 respondent)

Vzhled veřejných prostor (okolí)

Bylo identifikováno celkem 21 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšit intenzitu úklidu veřejných prostor (6 respondentů)

- rozvoj „oddechových, relaxačních míst“ a dětských hřišť, úprava sídlišť (4 respondenti)
- rozvoj zeleně a parků (2 respondenti)
- zvýšení zapojení nezaměstnaných prostřednictvím veřejně prospěšných prací do úpravy veřejných prostor (2 respondenti)
- nalezení využití pro chátrající a nevyužívané objekty (2 respondenti)
- zpřísnění postihu za vandalismus a zvýšení pravděpodobnosti dopadení vandalů (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Životní prostředí

Bylo identifikováno celkem 31 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- snížení znečištění ovzduší, boj proti jeho největším znečišťovatelům (průmyslové podniky, lokální topeniště, doprava) (14 respondentů)
- rozvoj odpočinkových ploch (nábřeží řek, parky, lesoparky apod.) (3 respondenti)
- zvýšit počet odpadkových košů a kontejnerů na separovaný odpad (3 respondenti)
- podpora zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí a investic snižujících negativní dopady na životní prostředí (3 respondenti)
- zavádět protihluková opatření (1 respondent)
- snížit znečištění vodních toků (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondentů)*

Dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)

Bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj městské hromadné dopravy (a příměstské dopravy v rámci ODIS), tj. např. zvýšení frekvence spojů a jejich lepší návaznost, omezení individuální automobilové dopravy v centrech měst (6 respondentů)
- dokončení napojení kraje na dálniční síť České republiky a okolních zemí (4 respondenti)
- rozvoj letiště a zavedení nízkonákladových letů (2 respondenti)
- zvýšení kvality řízení dopravy v centrech měst (2 respondenti)
- opravy silnic (2 respondenti)
- výstavba a oprava hlavních silničních tahů v kraji (1 respondent)
- řešení problému statické dopravy ve městech (1 respondent)

Běžně dostupný internet

Bylo identifikováno celkem 5 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení dostupnosti internetu v menších obcích a na veřejných prostranstvích (4 respondenti)
- zvýšení dovedností práce s internetem v populaci, zejména v případě starších lidí (1 respondent)

Image Moravskoslezského kraje

Bylo identifikováno celkem 7 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- propagace konkrétních lokalit kraje a technických památek, přilákání turistů (3 respondenti)
- zlepšit životní prostředí (2 respondenti)
- výstavba vědecké knihovny (1 respondent)
- dořešení dopravní dostupnosti (letiště a dálnice) (1 respondent)

6.4 Úředníci a zaměstnanci Krajského úřadu jako aktivní účastníci rozvoje kraje

Každý subjekt nacházející se v Moravskoslezském kraji (občané, zaměstnavatelé, členové politického vedení a další subjekty) svými aktivitami participují na rozvoji, popř. úpadku kraje, resp. jednotlivých oblastí, z nichž tento sestává. Úředníci Krajského úřadu zastávají (kromě role občana) významnou roli při realizaci mnoha aktivit v kraji, přičemž jejich vliv na efektivitu a úspěšnost dosažení stanoveného cíle těchto aktivit je mnohdy zásadní.

Z tohoto důvodu byli na závěr šetření respondenti, resp. úředníci Krajského úřadu požádáni o identifikaci těch z uvažovaných oblastí, na jejichž vývoj mají z důvodu jimi zastávané pracovní pozice alespoň částečný vliv. Jak vyplynulo z takto získaných odpovědí, respondenti si uvědomují svůj vliv na rozvoj jednotlivých částí prostředí kraje, přičemž uvažovaný vzorek respondentů má praktickou možnost ovlivňování všech 21 výše zmíněných oblastí, resp. prvků prostředí. Počet respondentů s vlivem na rozvoj konkrétních oblastí se mezi jednotlivými těmito oblastmi liší a je dán strukturou vzorku, z čehož vyplývá irelevance podrobnější informace o počtu respondentů s reálným vlivem v jednotlivých oblastech. Uvedené podporuje také významně vyšší podíl respondentů v oblastech, jejichž rozvoj není vázán na specifickou pracovní pozici, tj. v oblastech kvality veřejné správy (58,70 % respondentů se domnívá, že je schopno tuto oblast ovlivnit), image Moravskoslezského kraje (56,52 % respondentů), mezilidských vztahů, důvěry a spolupráce (47,83 % respondentů) a kultury jednání obyvatel (30,43 % respondentů).

6.5 Proč je Moravskoslezský kraj dobrým místem pro život?

Úředníci a zaměstnanci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, kteří vnímají tento kraj jako dobré místo pro život, byli požádáni o specifikaci maximálně 3 hlavních důvodů tohoto jejich názoru. Z celkového počtu 46 respondentů uvedlo své odpovědi, a tedy kraj za dobré místo pro život považuje, 35 z nich, přičemž každý respondent v průměru uvedl 2,57 důvodů. Mezi odpověďmi dominovaly především:

- krásná příroda, blízkost hor (31 respondentů)
- rodný kraj a osobní vazby (17 respondentů)
- dobré podmínky pro volnočasové vyžití, zejména v oblasti kultury a sportu (15 respondentů)
- charakter zdejších lidí (7 respondentů)
- dobrá možnost pracovního uplatnění (6 respondentů)
- geografická poloha kraje (kraj sousedí s Polskem a Slovenskem) (3 respondenti)
- velký potenciál rozvoje kraje (3 respondenti)
- kvalitní bydlení (3 respondenti)
- dobrá dopravní dostupnost (2 respondenti)
- image a genius loci (2 respondenti)
- nízké životní náklady (1 respondent)

7. Studenti vysokých škol

7.1 Vzorek

V rámci Mapování názorů na současnou úroveň Moravskoslezského kraje a jeho chtěného vývoje byli osloveni také studenti vysokých škol, přičemž důvodem zaměření se na tuto skupinu je kombinace jejich významu pro další rozvoj kraje s každoroční negativní krajskou bilancí stěhování této části populace.

O vyjádření názoru studentů na jimi vnímanou současnou úroveň jednotlivých oblastí života v Moravskoslezském kraji, stejně tak jako o vyjádření se ohledně plánovaného místa jejich budoucího působení a důvodů pro tuto volbu, byli požádáni nejen studenti vysokých škol, kteří pocházejí z Moravskoslezského kraje nebo v tomto kraji studují (dále „studenti z MSK“) a prostředí kraje tak znají, ale také studenti nespĺňující žádnou z uvedených podmínek (dále „studenti mimo MSK“). Na základě získaných odpovědí bude možno identifikovat nejen důvody zda a proč studenti vysokých škol plánují, popř. neplánují svou budoucnost v Moravskoslezském kraji, ale také to, jaká opatření a v jakých oblastech by měla být realizována pro přitáhnutí většího počtu mladých a kvalifikovaných lidí do tohoto kraje. Pozitivní je také skutečnost poznání image kraje studentů s minimální, často pouze zprostředkovanou zkušeností s Moravskoslezským krajem.

Vzhledem k možným zásadním odlišnostem v odpovědích v závislosti na skutečné znalosti prostředí je i v následující deskripci zjištěný vzorek dělen na studenty s dlouhodobými zkušenostmi s tímto krajem a bez těchto dlouhodobých zkušeností.

Strukturu vzorku, resp. obou vzorků detailněji popisují následující tabulky.

Tab. 7.1: Struktura vzorku studentů vysokých škol dle pohlaví

Pohlaví	Studenti z MSK		Studenti mimo MSK	
	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
muž	61	32,1	37	34,9
žena	129	67,9	69	65,1
Σ	190	100,0	106	100,0

Tab. 7.2: Struktura vzorku studentů vysokých škol dle věku

Věk	Studenti z MSK		Studenti mimo MSK	
	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
15 - 19	6	3,2	0	0,0
20 - 24 let	154	81,1	79	74,5
25 - 29	24	12,6	24	22,6
30 let a více	6	3,2	3	2,8
Σ	190	100,0	106	100,0

Tab. 7.2: Struktura vzorku studentů vysokých škol dle vzdělanostních aspirací

Vzdělanostní aspirace	Studenti z MSK		Studenti mimo MSK	
	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Vysokoškolské vzdělání, bakalářské	19	10,0	9	8,5
Vysokoškolské vzdělání, magisterské	134	70,5	60	56,6
Vysokoškolské vzdělání, doktorské a vyšší	37	19,5	37	34,9
Σ	190	100,0	106	100,0

Tab. 7.2: Struktura vzorku studentů vysokých škol dle zaměření studia

Zaměření studia	Studenti z MSK		Studenti mimo MSK	
	počet	podíl (%)	počet	podíl (%)
Přírodní vědy	14	7,4	17	16,0
Společenské vědy	104	54,7	45	42,5
Technické vědy	36	18,9	23	21,7
Vědy o kultuře a umění	3	1,6	5	4,7
Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické vědy a nauky	30	15,8	9	8,5
Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy	3	1,6	7	6,6
Σ	190	100,0	106	100,0

7.2 Význam, stav a kritičnost jednotlivých částí prostředí kraje

V případě zaměření rozvojové strategie Moravskoslezského kraje směrem ke znalostně náročným aktivitám je zabezpečení vzdělané pracovní síly nutností. Z tohoto pohledu je velmi užitečná informace o významu jednotlivých částí prostředí vysokoškolsky vzdělaného jedince pro jeho budoucí život, jím vnímanou současnou úroveň prostředí v Moravskoslezském kraji a také důvody, které ovlivňují výběr místa jeho budoucího působení.

Je nutno upozornit, že v rámci níže prezentovaných údajů lze mezi uvedenými dvěma skupinami srovnávat pouze pořadí jednotlivých oblastí, nikoli hodnoty vypočtených koeficientů!

Význam jednotlivých částí prostředí pro spokojený budoucí (tj. po ukončení studií) život současných studentů vysokých škol se mezi studenty s dlouhodobou zkušeností s MSK a bez této zkušenosti nijak dramaticky neliší. Mezi 7 oblastí s největší prioritou patří mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce, zdravotní péče, bydlení, bezpečnost a dostupnost a kvalita vzdělávání, přičemž „studenti z MSK“ dále na přední místa umísťovali množství a kvalitu pracovních míst a dopravní dostupnost, zatímco „studenti mimo MSK“ uváděli životní prostředí a kulturu jednání obyvatel.

Tab. 7.3: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného významu pro spokojený budoucí život

Studenti z MSK	Celkem	Pořadí	Studenti mimo MSK	Celkem	Pořadí
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	5,35	1	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	5,28	1
množství a kvalita pracovních míst	5,33	2	bydlení	5,19	2
zdravotní péče	5,22	3	zdravotní péče	5,17	3
bydlení	5,21	4	bezpečnost obyvatel	5,17	4
bezpečnost obyvatel	5,18	5	životní prostředí	5,13	5
dostupnost a kvalita vzdělávání	5,12	6	dostupnost a kvalita vzdělávání	5,12	6
dopravní dostupnost, infrastruktura	5,08	7	kultura chování (jednání) obyvatel	5,07	7
kultura chování (jednání) obyvatel	5,07	8	množství a kvalita pracovních míst	4,99	8
životní prostředí	5,03	9	dopravní dostupnost, infrastruktura	4,94	9
běžně dostupný internet	4,76	10	běžně dostupný internet	4,76	10
sociální služby	4,62	11	kvalita veřejné správy	4,68	11
kvalita veřejné správy	4,61	12	sociální služby	4,58	12
kulturní aktivity (kultura)	4,57	13	kulturní aktivity (kultura)	4,52	13
sportovní vyžití	4,36	14	vzhled veřejných prostor (okolí)	4,46	14
vzdělanostní úroveň obyvatel	4,29	15	vzdělanostní úroveň obyvatel	4,34	15
konkurenceschopnost firem	4,29	16	sportovní vyžití	4,34	16
vzhled veřejných prostor (okolí)	4,23	17	konkurenceschopnost firem	4,11	17
podnikatelské prostředí	4,15	18	vědecko-výzkumné aktivity v kraji	4,03	18
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	3,99	19	podnikatelské prostředí	3,97	19
image Moravskoslezského kraje	3,98	20	image Moravskoslezského kraje	3,33	20
architektonicky zajímavé stavby	3,11	21	architektonicky zajímavé stavby	3,23	21
Počet respondentů	190		Počet respondentů	106	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor) až 6 (klíčový faktor).

Ani pořadí prioritních oblastí není mezi uvažovanými skupinami respondentů výrazně rozdílné. Nejvýraznější rozdíly lze z tohoto pohledu nalézt v případě množství a kvality pracovních míst a životního prostředí.

Při hodnocení současné úrovně jednotlivých oblastí byly rozdíly mezi uvažovanými skupinami studentů (překvapivě) opět relativně zanedbatelné, zatímco v případě negativně hodnocených oblastí tyto rozdíly narůstaly. Uvedené, resp. shoda v pozitivně hodnocených oblastech ve srovnání se shodou v případě negativně hodnocených oblastí, může být způsobeno lepší propagací a tím i znalostí „úspěchů kraje“ nejen v rámci jeho hranic, ale také za nimi.

Studenti jako relativně nejlepší, tj. ve srovnání s ostatními, hodnotili možnosti sportovního vyžití, dostupnost a kvalitu vzdělávání, zdravotní péče, dostupnost internetu, úroveň kulturních aktivit a úroveň dopravní dostupnosti. „Studenti z MSK“ dále mezi 7 nejlépe rozvinutými oblastmi uváděli také sociální služby, zatímco „studenti mimo MSK“ uváděli mezilidské vztahy, důvěru a spolupráci.

Nejhůře bylo ohodnoceno množství a kvalita pracovních míst, dále životní prostředí, vzhled veřejných prostor a podnikatelské prostředí. „Studenti z MSK“ dále uváděli kulturu chování obyvatel, architektonicky zajímavé stavby a bezpečnost obyvatel, zatímco „studenti mimo MSK“ zmiňovali zejména vědecko-výzkumné aktivity v kraji, konkurenceschopnost firem a image Moravskoslezského kraje.

Také rozdíly v pořadí jednotlivých oblastí byly mezi skupinami studentů výraznější, přičemž tyto byly největší v případě konkurenceschopnosti firem, vědecko-výzkumných aktivit, architektonicky zajímavých staveb a kultury jednání obyvatel.

Tab. 7.4: Pořadí jednotlivých částí prostředí dle jejich vnímaného současného stavu

Studenti z MSK	Celkem	Pořadí	Studenti mimo MSK	Celkem	Pořadí
sportovní vyžití	3,99	1	sportovní vyžití	3,96	1
dostupnost a kvalita vzdělávání	3,99	2	dostupnost a kvalita vzdělávání	3,81	2
zdravotní péče	3,94	3	zdravotní péče	3,75	3
běžně dostupný internet	3,77	4	kulturní aktivity (kultura)	3,75	4
kulturní aktivity (kultura)	3,75	5	běžně dostupný internet	3,65	5
dopravní dostupnost, infrastruktura	3,70	6	dopravní dostupnost, infrastruktury	3,59	6
sociální služby	3,64	7	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	3,56	7
konkurenceschopnost firem	3,18	8	sociální služby	3,55	8
kvalita veřejné správy	3,17	9	architektonicky zajímavé stavby	3,38	9
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	3,14	10	bydlení	3,28	10
bydlení	3,12	11	kvalita veřejné správy	3,22	11
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	3,11	12	kultura chování (jednání) obyvatel	3,21	12
image Moravskoslezského kraje	3,11	13	vzdělanostní úroveň obyvatel	3,13	13
vzdělanostní úroveň obyvatel	3,11	14	bezpečnost obyvatel	3,13	14
podnikatelské prostředí	3,09	15	vzhled veřejných prostor (okolí)	3,10	15
bezpečnost obyvatel	2,99	16	image Moravskoslezského kraje	3,05	16
vzhled veřejných prostor (okolí)	2,93	17	podnikatelské prostředí	3,05	17
architektonicky zajímavé stavby	2,84	18	konkurenceschopnost firem	3,04	18
kultura chování (jednání) obyvatel	2,64	19	vědecko-výzkumné aktivity v kraji	2,93	19
životní prostředí	2,45	20	životní prostředí	2,78	20
množství a kvalita pracovních míst	2,25	21	množství a kvalita pracovních míst	2,56	21
Počet respondentů	190		Počet respondentů	106	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (katastrofický stav) až 6 (perfektní stav).

Na základě znalosti přisuzovaného významu jednotlivých částí prostředí a jejich vnímaného stavu byly identifikovány oblasti, jejichž rozvoj lze z pohledu přilákání „čerstvých“ absolventů vysokých škol pokládat za stěžejní. Mezi tyto oblasti patří množství a kvalita pracovních míst, životní prostředí, kultura chování (jednání) obyvatel, bezpečnost obyvatel, bydlení a kvalita veřejné správy. Vzorok re-

spondentů se v případě 7 nejkritičtějších oblastí lišily jen u vzhledu veřejných prostor a mezilidských vztahů, důvěry a spolupráce, ačkoli druhá z alternativ byla vždy uvedena na 8. místě.

Významnější rozdíly v pořadí uvažovaných oblastí byly identifikovány pouze v případě image Moravskoslezského kraje a vědecko-výzkumných aktivit.

Tab. 7.5: Kritické oblasti z pohledu obcí a měst

Studenti z MSK	Celkem	Pořadí	Studenti mimo MSK	Celkem	Pořadí
množství a kvalita pracovních míst	19,99	1	množství a kvalita pracovních míst	17,18	1
životní prostředí	17,83	2	životní prostředí	16,51	2
kultura chování (jednání) obyvatel	17,04	3	bezpečnost obyvatel	14,83	3
bezpečnost obyvatel	15,56	4	kultura chování (jednání) obyvatel	14,15	4
mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	15,47	5	bydlení	14,10	5
bydlení	15,01	6	kvalita veřejné správy	13,02	6
kvalita veřejné správy	13,03	7	vzhled veřejných prostor (okolí)	12,92	7
vzhled veřejných prostor (okolí)	12,97	8	mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce	12,91	8
vzdělanostní úroveň obyvatel	12,43	9	vzdělanostní úroveň obyvatel	12,45	9
konkurenceschopnost firem	12,09	10	vědecko-výzkumné aktivity v kraji	12,35	10
podnikatelské prostředí	12,09	11	konkurenceschopnost firem	12,18	11
dopravní dostupnost, infrastruktura	11,69	12	dopravní dostupnost, infrastruktura	11,89	12
image Moravskoslezského kraje	11,52	13	podnikatelské prostředí	11,73	13
vědecko-výzkumné aktivity v kraji	11,42	14	zdravotní péče	11,61	14
sociální služby	10,88	15	sociální služby	11,22	15
zdravotní péče	10,76	16	dostupnost a kvalita vzdělávání	11,21	16
běžně dostupný internet	10,60	17	běžně dostupný internet	11,19	17
dostupnost a kvalita vzdělávání	10,29	18	kulturní aktivity (kultura)	10,19	18
kulturní aktivity (kultura)	10,27	19	image Moravskoslezského kraje	9,83	19
architektonicky zajímavé stavby	9,82	20	sportovní vyžití	8,84	20
sportovní vyžití	8,77	21	architektonicky zajímavé stavby	8,46	21
Počet respondentů	190		Počet respondentů	106	

Pozn.: Hodnocení bylo prováděno na škále 1 (bezvýznamný faktor a zároveň perfektní stav) až 36 (klíčový faktor a zároveň katastrofický stav).

7.3 Cesty k rozvoji Moravskoslezského kraje

Po ohodnocení významu jednotlivých komponent prostředí a ohodnocení jejich současné úrovně byli respondenti požádáni o vyjádření svého názoru na možná opatření, která by mohla v budoucnu vést ke zlepšení situace v jednotlivých oblastech, přičemž respondenti si mohli zvolit, zda odpovídat chtějí nebo ne. Respondenti měli možnost uvést pouze jedno opatření, které by, dle jejich názoru, přispělo nejvíce k rozvoji dané části prostředí kraje, což ve spojitosti s otevřeností otázky, tedy libovolností odpovědi bez předem nabídnutých možností, vede k nízkému počtu respondentů, kteří uvádějí stejnou myšlenku, stejný nápad. Nízký počet respondentů uvádějících stejné opatření proto nelze vnímat jako bezpodstatnost daného návrhu. V následujícím textu budou shrnuty náměty z pohledu jednotlivých oblastí.

Mezilidské vztahy, důvěra a spolupráce

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 29 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora a zvýšení participace obyvatel kraje na veřejném životě, podpora rozvoje zájmových organizací (5 respondenti)

- rozvoj měkkých dovedností obyvatel a pracovníků v sektoru služeb (komunikace, spolupráce, zákaznický přístup) (5 respondenti)
- realizace osvětových programů na dodržování formálních a neformálních pravidel chování, veřejné oceňování chování v souladu s těmito pravidly a veřejné odsuzování chování opačného (3 respondenti)
- zvýšení politické kultury a transparentnosti politického prostředí (3 respondenti)
- realizace projektů vyžadujících zapojení (nejlépe dobrovolné) většího množství lidí, kteří však mohou být motivováni nějakou nefinanční odměnou (nebo nepřímou finanční odměnou jako je využití výstupu projektu zdarma) (1 respondent)
- zlepšení komunikace a rozvoj partnerství mezi veřejnou a soukromou sférou (1 respondent)
- zvýšení důvěry vůči menšinám (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (10 respondentů)*

Kultura jednání (chování) obyvatel

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 44 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- realizace etické výchovy dětí ve škole i v rodině (v případě nefungujících rodin jejich úlohu supluje škola) (7 respondentů)
- podpora socializace společensky nepřizpůsobivých skupin obyvatel (7 respondentů)
- zvyšování úrovně vzdělanosti populace jako prostředku její socializace (5 respondenti)
- zvýšení pravděpodobnosti dopadení a zpřísnění trestů za porušování veřejného pořádku a další trestné činy (4 respondenti)
- tvorba nové image obyvatele MSK, zejména Ostrávaka, se kterou by se mohli občané ztotožnit (opustit image nevzdělaného a hrubého horníka) (3 respondenti)
- zvýšení zodpovědnosti pořadatelů sportovních a kulturních akcí za jejich bezproblémový (soužití nenarušující) průběh, např. hlasitá hudba, chování fotbalových fanoušků apod. (2 respondenti)
- rozvoj měkkých dovedností, konkrétně komunikačních dovedností (2 respondenti)
- zákaz konzumace alkoholu na veřejnosti, znemožnění přístupu bezdomovců na nádraží a další veřejná prostranství (1 respondent)
- zvyšování politické kultury (1 respondent)
- rozvoj volnočasových aktivit pro mladé lidi, aktivizace této skupiny obyvatel (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (11 respondentů)*

Vzdělanostní úroveň obyvatel

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 49 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- změna zaměření školství z kvantity na kvalitu (11 respondentů)
- rozšířit nabídku studijních oborů vysokých škol (práva, lékařství a další) (7 respondentů)
- zvýšení dostupnosti (včetně finanční) celoživotního vzdělávání (6 respondentů)
- finanční podpora pro nadané studenty ze sociálně slabých rodin a sociálně znevýhodněných skupin (5 respondentů)
- zvýšení kvality pedagogických pracovníků na všech typech škol (rozvoj zákaznického přístupu a dovednosti učít) (4 respondenti)
- propagace „vzdělanosti“ jako takové a s ní spojené motivace se vzdělávat (4 respondent)
- zvýšení praktické uplatnitelnosti vzdělání (jednak obsahem vzdělávání, jednak dostupností odpovídajících pracovních míst) (3 respondenti)
- podpora učebních oborů, resp. zvýšení zájmu žáků o tyto obory (3 respondenti)

- vznik speciálních tříd nebo školních zařízení pro nadané děti (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondentů)*

Množství a kvalita pracovních míst

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 70 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- vytváření podmínek pro přilákání tuzemských i zahraničních investorů, zejména v oblasti znalostně náročných aktivit (14)
- rozvoj odvětví s vyšší přidanou hodnotou, rozvoj sektoru služeb jako zaměstnavatelů vzdělané pracovní síly (7 respondentů)
- podpora rozvoje malého a středního podnikání (6 respondentů)
- zvýšení míry oboustranné spolupráce mezi školami a zaměstnavateli (3 respondenti)
- podpora zaměstnávání absolventů škol (3 respondenti)
- ochrana domácího pracovního trhu proti zahraničním pracovníkům (2 respondenti)
- podpora podnikavosti a zakládání nových podniků (2 respondenti)
- zvýšit nabídku pracovních míst pro méně kvalifikovanou pracovní sílu (2 respondenti)
- využití pracovního potenciálu nezaměstnaných alespoň prostřednictvím veřejně prospěšných prací (2 respondenti)
- podpora konkurenčního prostředí (2 respondenti)
- obsazovat místa ve veřejném sektoru (manažerská místa ve školství a dalších oblastech) ne na základě sociálních kontaktů, ale na základě odborných předpokladů pro výkon dané pozice (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (26 respondentů)*

Konkurenceschopnost firem

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 9 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- propagace producentů Moravskoslezského kraje např. formou veletrhů (2 respondenti)
- podpora malého a středního podnikání (2 respondenti)
- rozvoj dopravní infrastruktury v kraji (2 respondenti)
- zvýšení informovanosti podniků (sektorové studie, informace o CRM apod.) (1 respondent)
- podpora inovativních firem (1 respondent)
- podpora konkurenčního prostředí (1 respondent)

Podnikatelské prostředí

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora malého a středního podnikání (6 respondentů)
- snížení byrokratického zatížení podnikání, zejména v jeho počátcích, a poskytování informačních služeb podnikatelům (5 respondentů)
- zvýšení podnikatelské kultury (rozvoj etických kodexů, omezení korupce a klientelismu apod.) (3 respondenti)
- rozvoj dopravní infrastruktury (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (3 respondenti)*

Vědecko-výzkumné aktivity v kraji

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 34 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj infrastruktury pro vědu, výzkum a inovace (4 respondenti)
- zvýšení počtu skutečně řešených výzkumných projektů, mimo jiné také intenzivním lobbingem ve prospěch navýšení finančních prostředků na vědu a výzkum v Moravskoslezském kraji z centrálních zdrojů (3 respondenti)
- rozvoj výzkumných aktivit v oblasti biologie a lékařství (3 respondenti)
- rozvoj národní i mezinárodní spolupráce při řešení vědecko-výzkumných projektů (2 respondenti)
- větší míra spolupráce vysokých škol a soukromého sektoru na realizaci vědecko-výzkumných aktivit (2 respondenti)
- razantní zvýšení propagace realizovaných vědecko-výzkumných aktivit v kraji a jejich výsledků (2 respondenti)
- vytvoření prostoru pro zapojení středoškolských studentů do vědecko-výzkumných aktivit (1 respondent)
- zavedení „vědeckých kroužků“ vedených odborníkem pro malé děti, jež podnítl jejich zájem o vědu (1 respondent)
- zvýšit kvalitu lidských zdrojů v oblasti vysokého školství, vědy a výzkumu (1 respondent)
- rozšířit nabídku studijních oborů místních vysokých škol (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (14 respondentů)*

Kvalita veřejné správy

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 29 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj zákaznicky orientované veřejné správy (rozvoj měkkých dovedností úředníků, konkrétně komunikace a zákaznického přístupu, omezení administrativní náročnosti) (19 respondentů)
- zavedení opatření k posuzování produktivity práce, popř. efektivity veřejné správy a zaměření se na její zvyšování (4 respondenti)
- zvýšit informovanost obyvatel o výkonu veřejné správy (3 respondenti)
- zvýšení využití informačních technologií pro komunikaci ve veřejné správě (3 respondenti)

Bydlení

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 64 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- podpora dostupnosti bydlení pro mladé rodiny a sociálně slabé (22 respondentů)
- podpora bytové výstavby, včetně výstavby nájemního bydlení (12 respondentů)
- revitalizace sídlišť (a zdevastovaných částí měst) a doplnění občanské vybavenosti v jejich prostoru (dětská hřiště apod.) (13 respondentů)
- zvýšení kvality životního prostředí (4 respondenti)
- regulace cen nájemného (3 respondenti)
- zpřísnění podmínek souvisejících s údržbou kvality bydlení pro nájemce (2 respondenti)
- podpora výstavby nízkoenergetických staveb (1 respondent)
- nepřidělovat neplatičům bydlení v kvalitních bytech (1 respondent)
- zrušení stávajících a nevytváření nových ghatt pro menšinové obyvatelstvo (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (5 respondentů)*

Dostupnost a kvalita vzdělávání

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 40 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zaměření se na kvalitu absolventů škol (v současnosti se školy zaměřují spíše na kvantitu) a zbavení se tak pověsti "druhořadých, záložních škol", rozvoj prestiže místních vysokých škol (19 respondentů)
- rozšířit nabídku oborů vysokých škol (lékařství, práva, humanitní vzdělání) (6 respondentů)
- zvýšení finanční podpory vzdělávání (3 respondenti)
- zvýšení kvality pedagogů na školách, změna způsobu výuky (4 respondenti)
- růst kvality výuky cizích jazyků na všech úrovních škol (2 respondenti)
- zvýšení geografické dostupnosti vysokoškolského studia (1 respondent)
- kladení důrazu na samostatnost studentů (1 respondent)
- zvýšení informovanosti o středoškolských i vysokoškolských studijních oborech (1 respondent)
- podpora vědecko-výzkumné činnosti na místních vysokých školách (1 respondent)
- snížení počtu žáků na pedagoga na prvním stupni základních škol (1 respondent)
- zlepšení technického vybavení škol (1 respondent)

Zdravotní péče

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 36 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení technického vybavení nemocnic, včetně nemocnic mimo město Ostravu (10 respondentů)
- rozvoj zákaznického přístupu a komunikace ve zdravotnických zařízeních, zejména veřejných zdravotnických zařízeních (9 respondentů)
- zastavení privatizace nemocnic (3 respondenti)
- zabezpečení dostupnosti lékařské péče (zajištění chybějících specializací, zajištění dostupnosti mimo pracovní dny) (3 respondenti)
- vytvoření alespoň na národní úrovni špičkového zdravotnického zařízení v kraji (1 respondent)
- podpora zdravotnické osvěty (1 respondent)
- zamezit dalším narušením konkurenčního prostředí jako v případě vyplácení poplatků u lékaře a v lékárnách (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (8 respondentů)*

Sociální služby

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 18 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení kapacit domovů pro seniory (4 respondenti)
- rozšíření nabídky sociálních služeb (4 respondenti)
- omezit výši, popř. dostupnost sociálních dávek, popř. jejich vyplácení vázat na splnění určitých podmínek (veřejně prospěšné práce apod.) (3 respondenti)
- rozvoj zákaznického přístupu (2 respondenti)
- zavedení pracovní pozice v nemocnicích, jejíž náplní by byla psychická podpora nemocným (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Bezpečnost obyvatel

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 53 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- posílení policejních (pěších) hlídek v ulicích, zejména v oblastech s vysokou kriminalitou (30 respondentů)
- zavedení kamerových systémů, zejména v problémových místech (4 respondenti)
- zvýšení prestiže a respektu policie, např. zaměřením jejich práce od malicherností směrem k významným záležitostem (4 respondenti)
- řešení problémů sociálně znevýhodněných skupin obyvatel, zejména pak problémů ghett (3 respondenti)
- zvýšení množství pouličního osvětlení (2 respondenti)
- zvýšení pravděpodobnosti dopadení a zpřísnění trestů (2 respondenti)
- posílení role městské policie (1 respondent)
- zavedení „policistů v civilu“ (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondentů)*

Kulturní aktivity (kultura)

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 25 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení počtu i rozmanitosti kulturních akcí a jejich dostupnosti (17 respondentů)
- zvýšení propagace a dostupností informací o pořádaných kulturních akcích (3 respondenti)
- finanční a marketingová podpora významných kulturních akcí (2 respondenti)
- poskytnutí prostoru či jiné podpory začínajícím umělcům tohoto kraje ke své prezentaci (1 respondent)
- podpora slev pro studenty (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (1 respondent)*

Sportovní vyžití

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 30 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- rozvoj cyklostezek a in-line drah (11 respondentů)
- zvýšení počtu a kvality sportovišť pro veřejnost (11 respondentů)
- zvýšit počet dětských hřišť (3 respondenti)
- rozvoj parků a jiných veřejných prostor pro rekreační sport (2 respondenti)
- nový stadión pro FC Baník (1 respondent)
- sportovní klání pro „nesportovně založenou“ mládež, sport pro radost ne pro soutěž (1 respondent)
- zvýšení informovanosti o možnostech sportovního vyžití (1 respondent)

Architektonicky zajímavé stavby

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 22 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zajistit výstavbu několika „architektonických skvostů“ (5 respondenti)
- zvýšit investice do oprav a údržby existujících kulturních památek (4 respondenti)
- výstavba vědecko-technické knihovny a centra Karolína (3 respondenti)

- využití vhodných průmyslových budov pro účely bydlení, turistiky, jako technických památek apod. (3 respondenti)
- realizace projektu Nové Vítkovice (2 respondenti)
- vytváření tlaku na investory na zajímavé architektonické řešení budov (např. obchodní galerie) (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Vzhled veřejných prostor (okolí)

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 65 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení čistoty veřejných míst, zejména využíváním práce nezaměstnaných prostřednictvím veřejně prospěšných prací, přísnější penalizací znečišťovatelů, zvýšením počtu odpadkových košů apod. (20 respondentů)
- rozvoj a údržba zeleně, parků a lesoparků (14 respondentů)
- rekonstrukce center měst, významných budov a zajímavých míst (10 respondentů)
- rekonstrukce a revitalizace sídlišť (6 respondentů)
- dbát na harmonii vzhledu a barevnosti budov, při zachování odlišného stylu různých lokalit (4 respondenti)
- oprava chodníků (4 respondenti)
- zvýšení množství laviček (3 respondenti)
- rekonstrukce hlavního nádraží v Ostravě a prostoru před ním (2 respondenti)
- umístění umění do veřejných prostor (sochy v parcích apod.) (1 respondent)
- omezení automobilové dopravy v centrech měst (1 respondent)

Životní prostředí

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 79 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- snížení znečištění ovzduší, zejména u velkých znečišťovatelů, ale nejen u nich (36 respondentů)
- rozvoj zelených a oddechových míst ve městech - parky, lesoparky, městská zeleň (8 respondentů)
- propagace třídění odpadů a jejich následné využití (6 respondentů)
- informační kampaně motivující k ekologickému chování (5 respondentů)
- snížení světelného znečištění spojeného s veřejným osvětlením a zároveň snížení jeho energetické a ekonomické náročnosti užitím nových technologií (úsporné osvětlení) (5 respondentů)
- zvýšení postihů za nepovolené skládky (3 respondenti)
- omezení kácení stromů ve městech (2 respondenti)
- rozvoj cyklostezek a in-line drah (2 respondenti)
- úklid veřejných prostranství (1 respondent)
- zvýšení počtů košů na psí exkrementy na ulicích (1 respondent)
- výstavba čističek odpadních vod (1 respondent)
- ochrana Beskyd a Jeseníků před nešetrnými zásahy investorů a developerů (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (8 respondentů)*

Dopravní dostupnost (včetně infrastruktury)

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 59 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zvýšení dopravní dostupnosti v rámci kraje (13 respondentů)

- vybudovat, popř. opravit hlavní dopravní tahy v rámci kraje, včetně obchvatů měst (9 respondentů)
- dobudování dálničního napojení Moravskoslezského kraje na dálniční síť České republiky a okolních zemí (9 respondentů)
- urychlení a zkvalitnění výstavby nových silnic (9 respondentů)
- zvýšení kvality a frekvence MHD (9 respondentů)
- zvýšit provázanost železniční a autobusové dopravy (1 respondent)
- rozvoj železniční nákladní přepravy (1 respondent)
- rozvoj letecké dopravy v kraji, zejména napojení na okolní země (1 respondent)
- prodloužení trasy Pendolina do Českého Těšína (přes Karvinou) (1 respondent)
- vytvoření jednotného integrovaného dopravního systému pro Moravskoslezský kraj (1 respondent)
- rozvoj cyklistických a in-line tras (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (4 respondenti)*

Běžně dostupný internet

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 30 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- zavedení volně dostupného internetu na veřejných místech, tj. na úřadech, ale také v parcích a zastávkách MHD (14 respondentů)
- zajištění dostupnosti internetu v rámci celého kraje, tj. také v malých obcích, alespoň prostřednictvím mobilních operátorů (7 respondentů)
- snížení cen připojení na internet (3 respondenti)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (6 respondentů)*

Image Moravskoslezského kraje

V rámci odpovědí „studentů z MSK“ bylo identifikováno celkem 48 návrhů, které lze seskupit do několika opatření:

- vytvořit nový image kraje (lázně, vysoké školy, Beskydy a Jeseníky, krásná menší města a malebná zákoutí apod.) (20 respondentů)
- realizace více propagačních akcí v Čechách (1 respondent)
- zkvalitnit, zkulturnit hlavní vstupy do města Ostravy, zejména hlavní nádraží (1 respondent)
- lepší propagace méně známých, avšak kvalitních kulturních a sportovních akcí, např. závod Gracia v Orlové (1 respondent)
- získání významné instituce (1 respondent)
- *obecná deklarace potřeby rozvoje této oblasti (24 respondentů)*

V případě „studentů mimo MSK“ se uváděné návrhy pohybovaly ve většině případů ve velmi obecné rovině, přičemž tématicky se od návrhů ostatních cílových skupin nikterak neodlišovaly. Tento stav byl dán jednak neznalostí skutečného prostředí kraje, jednak zjevnou reflexí existujícího stavu a problémů jiných krajů. I přes to lze uvést alespoň některé návrhy, jež ukazují na vnímání Moravskoslezského kraje v jiných krajích nebo jejichž realizaci vnímají respondenti pro tento kraj jako prospěšnou:

- „zlepšit chování sportovních fanoušků“ (*kultura chování obyvatel*)
- „méně averze vůči návštěvám z Prahy“ (*kultura chování obyvatel*)
- „pokud vím, v kraji jsou dvě univerzity či dvě pobočky jedné univerzity, to je postačující ... o univerzitách nelze nic moc slyšet v médiích, chtělo by to více propagace“ (*vzdělanostní úroveň*)
- „postavte knihovnu na úrovni třetího největšího města v ČR, knihovna je centrum vzdělání (pro všechny obyvatele) i v 21 století...“ (*vzdělanostní úroveň obyvatel*)
- „nesmí to být montovna Evropy, pak přijdou vzdělanější lidé“ (*vzdělanostní úroveň obyvatel*)

- „nezaměstnanost některých regionů je pověstná“ (*množství a kvalita pracovních míst*)
- „investiční pobídky ve větší míře než jinde v ČR, zasazení se o přesun některých státních institucí z Prahy“ (*množství a kvalita pracovních míst*)
- „jste montovna Evropy“ (*konkurenceschopnost firem*)
- „zejména sever Moravy nenabízí moc příležitostí k podnikání“ (*podnikatelské prostředí*)
- „Nejsem si vědoma nějaké větší výzkumné laboratoře v tomto kraji. Pro lidi vzdělané v této oblasti, by to byla vítaná pracovní příležitost.“ (*vědecko-výzkumné aktivity v kraji*)
- „Více propagovat univerzitu, co jsem slyšel tak není špatná. Ale lidé o ní nic neví, já jsem ze Středočeského kraje a nebýt toho, že o ní vyprávěl kamarád, tak bych nic nevěděl.“ (*vědecko-výzkumné aktivity v kraji*)
- „je potřeba více VŠ v regionu, některé obory nejsou u vás zastoupeny“ (*dostupnost a kvalita vzdělání*)
- „Ostravská universita má nejhorší pověst v republice“ (*dostupnost a kvalita vzdělání*)
- „Kraj bohužel nemá příliš dobré jméno, co se týče bezpečnosti (už jen když se podíváme na kriminalistický pořad Na stopě, neustále vidíme záběry z Ostravy a ostatních severomoravských měst), proto by kraj měl více dbát na snížení kriminality a také vylepšit image, aby vypadal bezpečněji a přicházeli do něj i lidé odjinud, z jiných krajů.“ (*bezpečnost obyvatel*)
- „Kraj si dle mého názoru stále drží nelichotivou pověst co se týče kriminality, především na Ostravsku.“ (*bezpečnost obyvatel*)
- „Myslím, že Ostrava i jiná průmyslová města pracují na revitalizaci a opravách veřejných míst, ale když se to nedá vědět do ostatních míst ČR, máme neustále představu černé Ostravy.“ (*vzhled veřejných prostor*)
- „Netvrdím, že tak vypadá celý kraj, ale byl jsem v Ostravě, přijde mi jako špinavé nic moc město a nemýlím-liž se, je jedním z hlavních reprezentantů kraje.“ (*vzhled veřejných prostor*)
- „Asi není příliš dobré (životní prostředí) - špatný vzduch, hodně průmyslu, chce to ukázat kraj i z té lepší stránky - CHKO, lesy, hory, rekreace apod.“ (*životní prostředí*)
- „úděsné, prašnost, genetické vady novorozenců neschopnost regulovat hlavní znečišťovatele tak jako v jiných zemích EU“ (*životní prostředí*)
- „navázat rychlé spojení s Polskem silniční i železniční dopravou“ (*doprava*)
- „nevím, kdo nechal postavit dálnici napříč Ostravou místo, aby šla kolem“ (*doprava*)
- „osobně nevidím nic špatného na image hornického, hutnického, či průmyslového kraje, je třeba tuto skutečnost využít, nalákat sem turisty a když už tu budou, tak se jim dá "vnutit" leccos, třeba nádherná příroda Beskyd...:-)“ (*image*)
- „bohužel stále není moc skvělá, chce to pracovat na snížení kriminality a vylepšení životního prostředí“ (*image*)
- „posílat více peněz na rozvoj Moravy, hlavně na vytvoření pracovních míst“ (*image*)
- „představit kraj rozšířit image kraje o to, že to nejsou jen horníci a doly a že Ostrava už dávno není až tak dýmově barevná, jak kdysi byla“ (*image*)
- „zaostalost zejména severu Moravy, Ostrava jako město Baníkovců“ (*image*)
- „rázovitý region, který mnozí považují za zaostalý, přestože tam nikdy nebyli - větší propagace, protože je na co se dívat a užívat“ (*image*)
- „Dát najevo, že v Moravskoslezském kraji nejsou jen uhelné doly a čoudiví továrny, ale jsou tam i jiné podniky. Vypíchnout pozitiva místní povahy a kultury. Vypíchnout to, že jsou tam levné nemovitosti.“ (*image*)
- „Jelikož v tomto kraji nebydlím, nevím, co vše se změnilo. Věřím, že hodně, ale změnit image trvá velmi dlouho. A to by mělo být hlavním úkolem příštích let. Tento kraj je u mnoho lidí stále vnímán jako hornická oblast a ne jako například oblast nádherných Beskyd.“ (*image*)
- „Myslím, že image je největší problém Moravskoslezského kraje. Já sám jsem v Ostravě byl a zapůsobila na mě krásným dojmem. Ale většina lidí z Čech si o Moravskoslezsku myslí, že je to pořád jakási hornická špinavá díra. Na druhou stranu mě přitahuje ta neklidná tepající minulost. Jestli bych mohl uvést jedno velké plus, tak je to střet národností (ten bych propagoval). Kde jinde potkáte to-

lik Poláků? Pro nás Středočechy je to trochu "exotika", možná se v žertu smějeme slezskému nářečí, ale myslím že jinak nás to docela přitahuje." (*image*)

7.4 Život v Moravskoslezském kraji?

Poslední část dotazníků pro studenty vysokých škol byla zaměřena na zmapování jejich geografické mobility spojené se studiem na vysoké škole a následným místem jejich profesního uplatnění. Informace o kraji původu respondentů, resp. jejich rodném kraji, provedené volbě místa studia a lokalitě, ve které plánují svou pracovní realizaci obsahují tabulky 7.6 a 7.7.

Tab. 7.6: Mobilita studentů vysokých škol pocházejících z Moravskoslezského kraje

rodný kraj	Moravskoslezský kraj (MSK)			
	140			
kraj studia	MSK		jiný kraj	
	94		46	
kraj pro život	MSK (rodný kraj)	jiný kraj	MSK (rodný kraj)	jiný kraj
	68	26	28	18

Tab. 7.7: Mobilita studentů vysokých škol pocházejících z jiného než Moravskoslezského kraje

rodný kraj	jiný kraj než Moravskoslezský					
	156					
kraj studia	MSK			jiný kraj		
	50			106		
kraj pro život	MSK	rodný kraj	jiný kraj	MSK	rodný kraj	jiný kraj
	6	32	12	7	62	37

Jelikož je z pohledu rozvoje kraje zcela klíčová skutečnost, zda studenti mají či nemají zájem svůj budoucí život trávit v Moravskoslezském kraji a z jakých důvodů, byla pozornost zaměřena právě na tyto otázky, přičemž byly uvažovány tři základní skupiny respondentů, a to studenti pocházející z Moravskoslezského kraje, studenti pocházející z jiného kraje, avšak v Moravskoslezském kraji studující a studenti, kteří z Moravskoslezského kraje ani nepocházejí ani v něm nestudují.

Studenti byli požádáni o vyjádření svých plánů ohledně místa, v němž chtějí žít a pracovat, resp. O vyjádření jejich zájmu o život v Moravskoslezském kraji. Ať již tento zájem deklarovali či nikoli, byli požádáni o zdůvodnění tohoto jejich rozhodnutí, přičemž mohli uvést maximálně 3 hlavní důvody jejich rozhodnutí.

Studenti pocházející z Moravskoslezského kraje

V případě, že studenti plánují svou budoucnost v Moravskoslezském kraji (96 ze 140 respondentů, tj. 68,57 %), nejčastěji jako důvod tohoto rozhodnutí uvádějí:

- přítomnost rodiny, přátel a partnera (77 respondentů)
- blízký vztah k rodnému kraji (39 respondentů)
- dobrá možnost pracovního uplatnění (20 respondentů)
- blízkost hezké přírody, hor (17 respondentů)
- rozvojový potenciál kraje, možnost a touha podílet se na rozvoji kraje (15 respondentů)
- zvyk, známé prostředí a neobliba změn (14 respondentů)
- zajištěné bydlení nebo jeho nízké ceny (14 respondentů)
- „jsem zde spokojen(á)“ (7 respondentů)
- dostupnost služeb, kultury a sportu (7 respondentů)

- preference menších měst ve srovnání s Brnem či Prahou (5 respondentů)
- charakter zdejších lidí (4 respondenti)
- místní folklor, tradice (3 respondenti)
- „tráva jinde není zelenější“ (3 respondenti)
- *ostatní (6 respondentů)*

Zbýlých 44 studentů deklarovalo zájem z kraje odejít. Jako hlavní důvody tohoto rozhodnutí uváděli zejména:

- nedostatek pracovních příležitostí (40 respondentů)
- špatné životní prostředí (18 respondentů)
- nízká kultura chování obyvatel Moravskoslezského kraje (13 respondent)
- partner(ka) z jiného kraje, přátelé (9 respondentů)
- nedostatek kulturního vyžití (6 respondentů)
- nízká úroveň mezd (6 respondentů)
- nedostatek kvalitního bydlení (4 respondenti)
- touha po změně (4 respondenti)
- nízká životní úroveň (3 respondenti)
- špatná dopravní dostupnost (2 respondenti)
- nízká kvalita a šíře oborů terciárního školství (2 respondenti)
- touha odcestovat do ciziny (2 respondenti)
- *ostatní (7 respondentů)*

Studenti pocházející z jiných krajů České republiky, avšak studující v Moravskoslezském kraji

V případě, že studenti plánují svou budoucnost v Moravskoslezském kraji (6 z 50 respondentů, tj. 12,00 %), nejčastěji jako důvod tohoto rozhodnutí uvádějí:

- přítomnost přítele (přítelkyně) (5 respondentů)
- rostoucí počet pracovních příležitostí (4 respondenti)
- dobrá dostupnost volnočasových aktivit, kultury, sportu apod. (3 respondenti)
- krásná příroda, hory (2 respondenti)
- relativně levné bydlení (1 respondent)

Zbýlých 44 studentů neprojevovalo o budoucí život v Moravskoslezském kraji žádný zájem, přičemž uvedené zdůvodňovali zejména následujícími důvody:

- špatné životní prostředí (25 respondentů)
- nedostatek pracovních příležitostí (24 respondentů)
- vazba na rodinu, přítele (přítelkyni) v jiném kraji (16 respondentů)
- nízká kultura chování obyvatel Moravskoslezského kraje (13 respondentů)
- „nelíbí se mi tady“, nevzhledné veřejné prostory (6 respondentů)
- nízká úroveň bezpečnosti (4 respondenti)
- preference venkova (4 respondenti)
- nízká životní úroveň (3 respondenti)
- vazba na rodný kraj (3 respondenti)
- nedostatek volnočasových aktivit, nízká kvalita služeb (3 respondenti)
- nedostatečná kvalita bydlení (2 respondenti)
- nízké mzdy (2 respondenti)
- špatná dopravní dostupnost (1 respondent)
- *ostatní (7 respondentů)*

Studenti pocházející z jiných krajů České republiky a studující mimo Moravskoslezský kraj

Také v případě studentů, kteří nepocházejí z Moravskoslezského kraje ani v tomto kraji nestudovali lze najít několik jedinců se zájmem o usazení v tomto kraji (konkrétně se jedná o 7 ze 106 respondentů, tj. 6,60 %). Z důvodů zájmu o Moravskoslezský kraj jako místo pro svůj život uváděli:

- přítomnost přítele (přítelkyně) (3 respondenti)
- pracovní uplatnění (3 respondenti)
- dobrá dopravní infrastruktura, „všude je blízko“ (3 respondenti)
- hezká příroda (3 respondenti)
- nízké životní náklady, nízké ceny bydlení (2 respondenti)
- industriální památky (1 respondent)
- mentalita obyvatel (1 respondent)

Zbýlých 99 studentů pak chce po studiích žít v jiném kraji české republiky, přičemž 62 z nich se vrací do kraje svého původu a 37 z nich si za svůj „budoucí domov“ zvolilo zcela kraj jiný. Jako důvody nezájmu o Moravskoslezský kraj nejčastěji uváděli:

- špatné (menší) pracovní uplatnění (44 respondentů)
- silný vztah ke konkrétní lokalitě v ČR, „nechci se stěhovat“ (40 respondentů)
- velká vzdálenost od rodiny a přátel (31 respondentů)
- znečištěné životní prostředí, zdevastovaná příroda (28 respondentů)
- neatraktivní kraj a města v něm, nízká image, chybějící vztah k Moravskoslezskému kraji, absence důvodu se stěhovat (25 respondentů)
- nedostatek informací o regionu (10 respondenti)
- nízká kultura jednání obyvatel, mentalita lidí, vysoký podíl společensky nepřizpůsobivých osob (9 respondentů)
- nevýhodná poloha v rámci České republiky (6 respondenti)
- špatná dopravní dostupnost (5 respondenti)
- nízká úroveň služeb, zdravotnictví, volnočasových aktivit pod. (5 respondentů)
- nízká úroveň mezd (4 respondenti)
- nízká životní úroveň (3 respondenti)
- drahé nebo nekvalitní bydlení (3 respondenti)
- vysoká kriminalita (2 respondenti)
- nízká úroveň vědy a výzkumu (1 respondent)
- *ostatní (6 respondentů)*

Závěr

V rámci aktivit spojených s přípravou Strategie hospodářského rozvoje Moravskoslezského kraje na roky 2009-2016 bylo provedeno Mapování názorů na současný stav a rozvojové potřeby Moravskoslezského kraje, které tvořilo jeden z mnoha informačních zdrojů při přípravě uvedeného dokumentu.

Toto mapování, jež probíhalo v dubnu a květnu roku 2009 a jehož se zúčastnilo celkem 794 subjektů spadajících do 7 cílových skupin, bylo realizováno prostřednictvím on-line dotazníkového šetření zaměřeného zejména na ohodnocení významu jednotlivých uvažovaných částí prostředí kraje pro existenci a rozvoj konkrétního subjektu, tj. kraje samotného, měst a obcí, firem a jedinců, ohodnocení současné úrovně těchto oblastí a návrhu opatření, která by dle respondentů měla být realizována za účelem zlepšení současného stavu. Kromě této „základní série otázek“ byly jednotlivé cílové skupiny dále žádány o zodpovězení některých specifických otázek zaměřených zejména na identifikaci pozitiv Moravskoslezského kraje pro život či podnikání a v případě studentů vysokých škol pak na rozpoznání zájmu o trvalé usídlení či neusídlení v Moravskoslezském kraji a důvodů, jež stály za tímto rozhodnutím.

Nutno podotknout, že dobrovolnost účasti na šetření, stejně jako zvolená forma on-line dotazníku implikuje nereprezentativnost vzorku, neboť respondenti šetření budou ve větší míře aktivnějšími jedinci s přístupem k internetu a znalostmi práce s ním, přičemž toto zkreslení pak bude nejvýraznější v případě cílové skupiny „obyvatelé MSK“. I přes uvedenou skutečnost lze získané informace považovat za zajímavý zdroj informací, zejména pak v případě některých cílových skupin, jejichž podstata naznačuje, že se jedná o expertní šetření.

Výsledky šetření naznačují potřeby rychlého zásahu v případě oblastí množství a kvalita pracovních míst, životní prostředí a kultura chování (jednání) obyvatel, které vykazovaly nejméně příznivou kombinaci vnímaného významu a současné úrovně těchto částí prostředí Moravskoslezského kraje. Respondenti také naznačovali směry, jakými by se mohl další rozvoj těchto oblastí rozvíjet. Tyto návrhy rozvojových opatření byly velmi podrobně diskutovány v kapitole 1 a zejména pak v kapitolách 2 - 7.

Při výběru konkrétního opatření pro realizaci je nezbytné toto zvažovat hned z několika pohledů na jednu: Vytváří realizace tohoto opatření zdroje nebo je pouze spotřebovává? Jaké důsledky z pohledu zdrojů bude mít realizace opatření do budoucna? Vráť se náklady na realizaci opatření a za jak dlouho? Jaký vliv má realizace daného opatření v jedné oblasti na oblasti ostatní? Posiluje rozvoj dalších oblastí nebo jej naopak brzdí? Je vybrané opatření z pohledu kraje přínosné nebo prospěje jenom úzké skupince jedinců?

Mapování názorů na současný stav a rozvojové potřeby Moravskoslezského kraje

Zpracoval

Ing. Jiří Balcar

Zpracování a příprava dat

Ing. Jiří Balcar
Ing. Anna Javorková
Jan Kelar, DiS.
Ing. Ivona Krejsová
Jan Moučka
Bc. Marek Prorok
Mgr. Sandra Svobodová
Ing. Leona Vyvialová

Jazyková korektura

Ing. Ondřej Peterka

RPIC-ViP s.r.o.

Výstavní 2224/8
709 00 Ostrava - Mariánské Hory

tel.: +420 596 616 794
fax: + 420 596 626 917

e-mail: rpicvip@rpic-vip.cz
web: www.rpic-vip.cz,
www.mamenato.cz